

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Larsen, Karl.; Omslaget, Initialerne og
Rammerne efter Tegninger af Mimi
Schwarzkopf.

Titel | Title:

Den brogede Bog

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kjøbenhavn : Gyldendalske Boghandels Forlag
(F. Hegel & Søn), 1891

Fysiske størrelse | Physical extent:

144 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

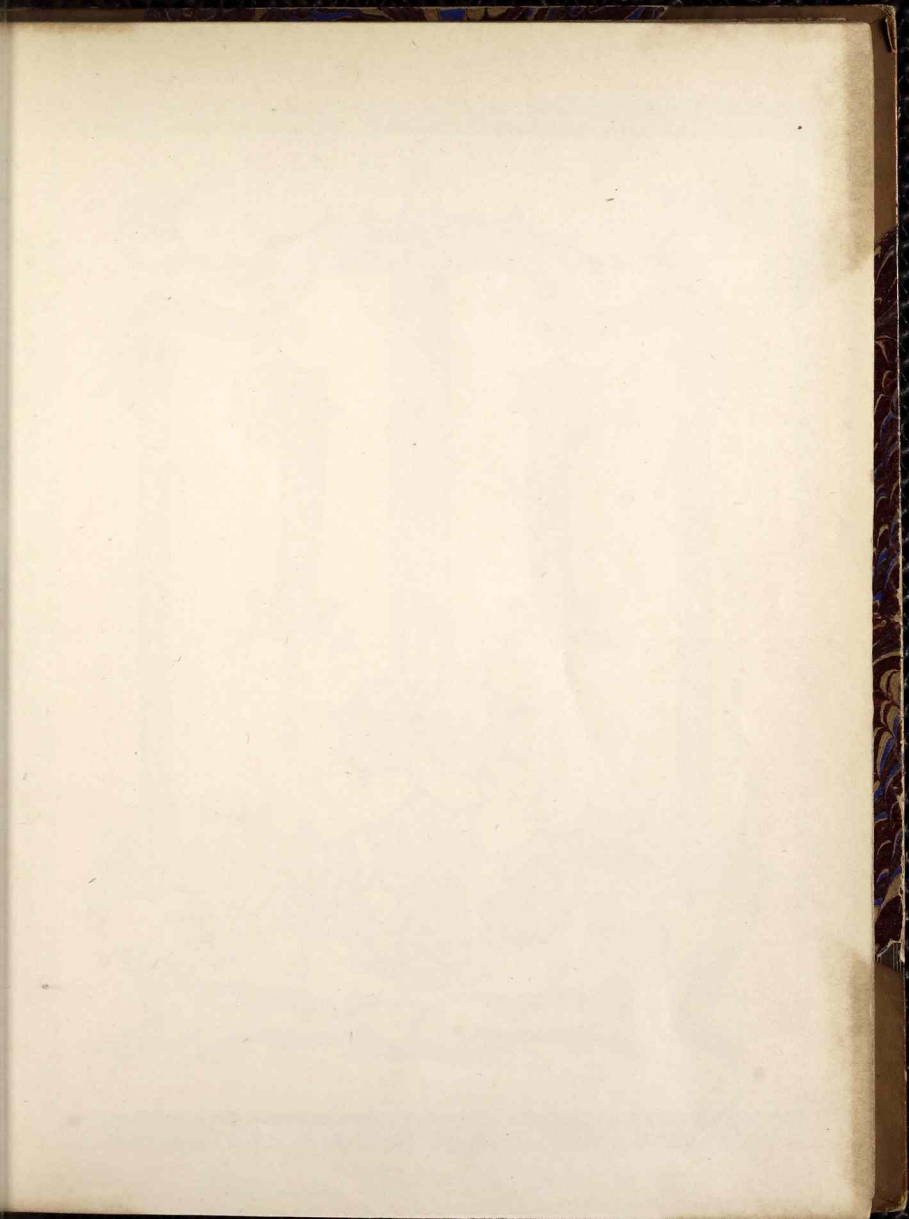
The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

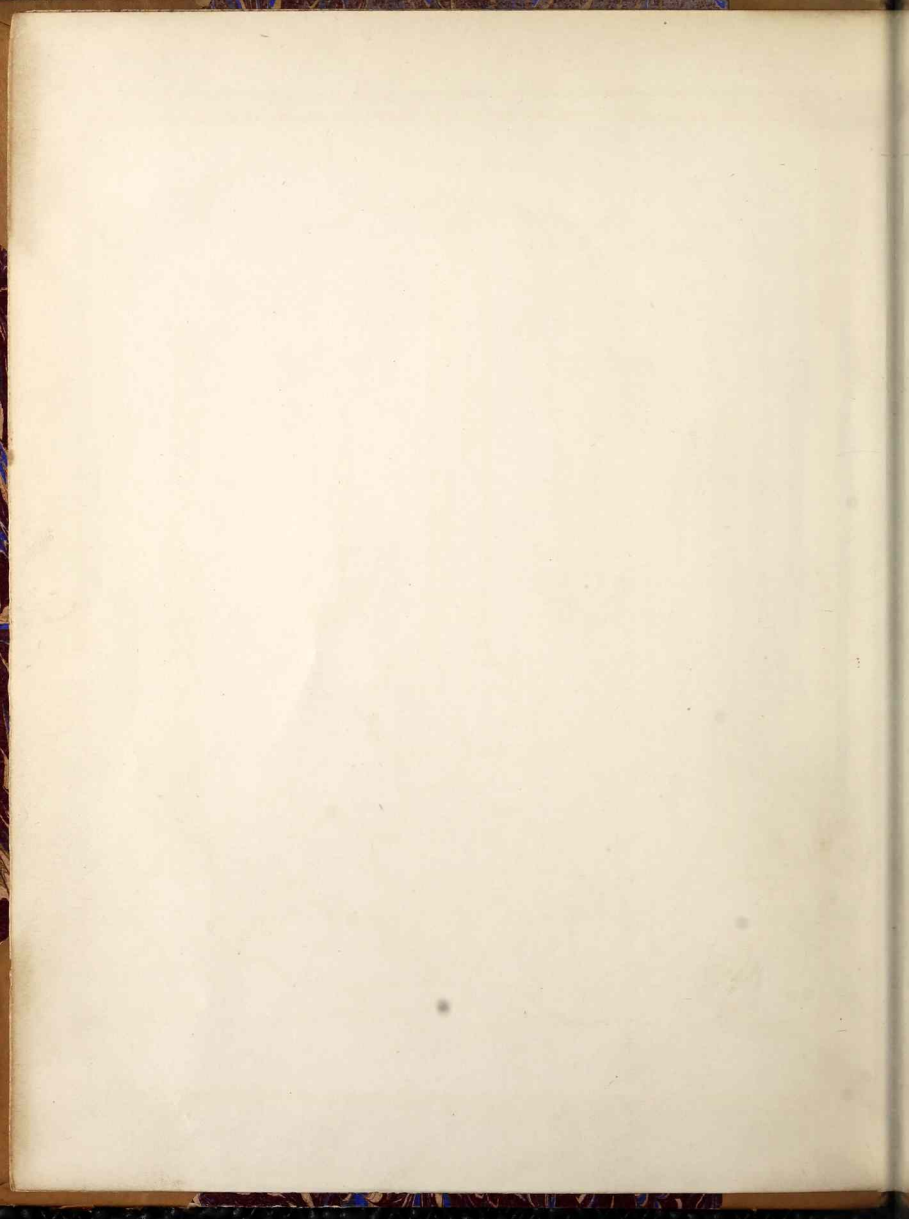
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

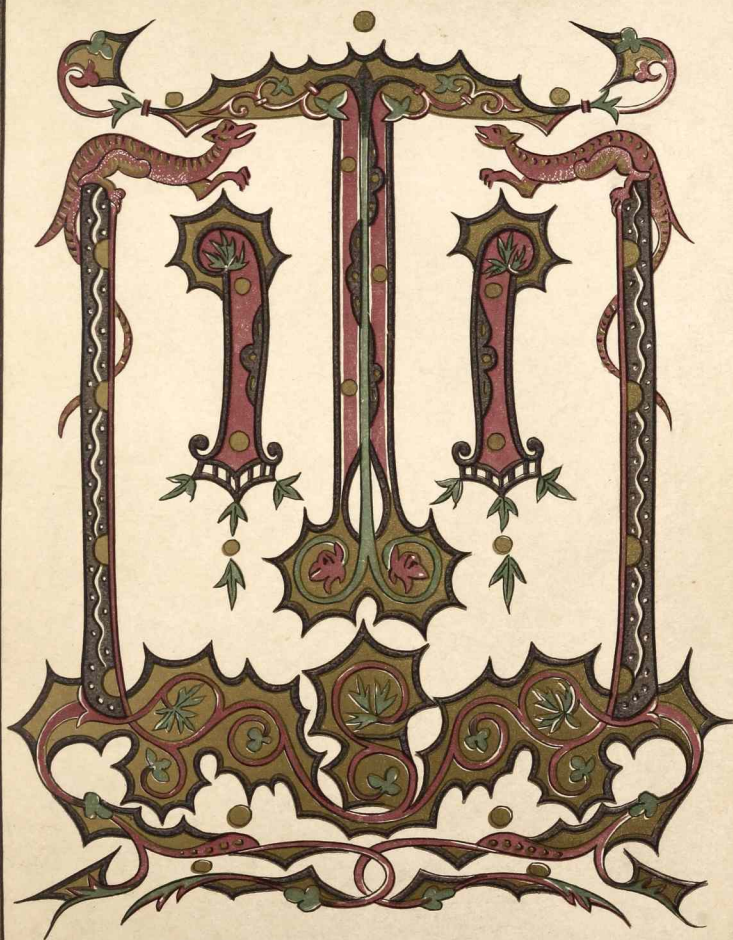

130011012419

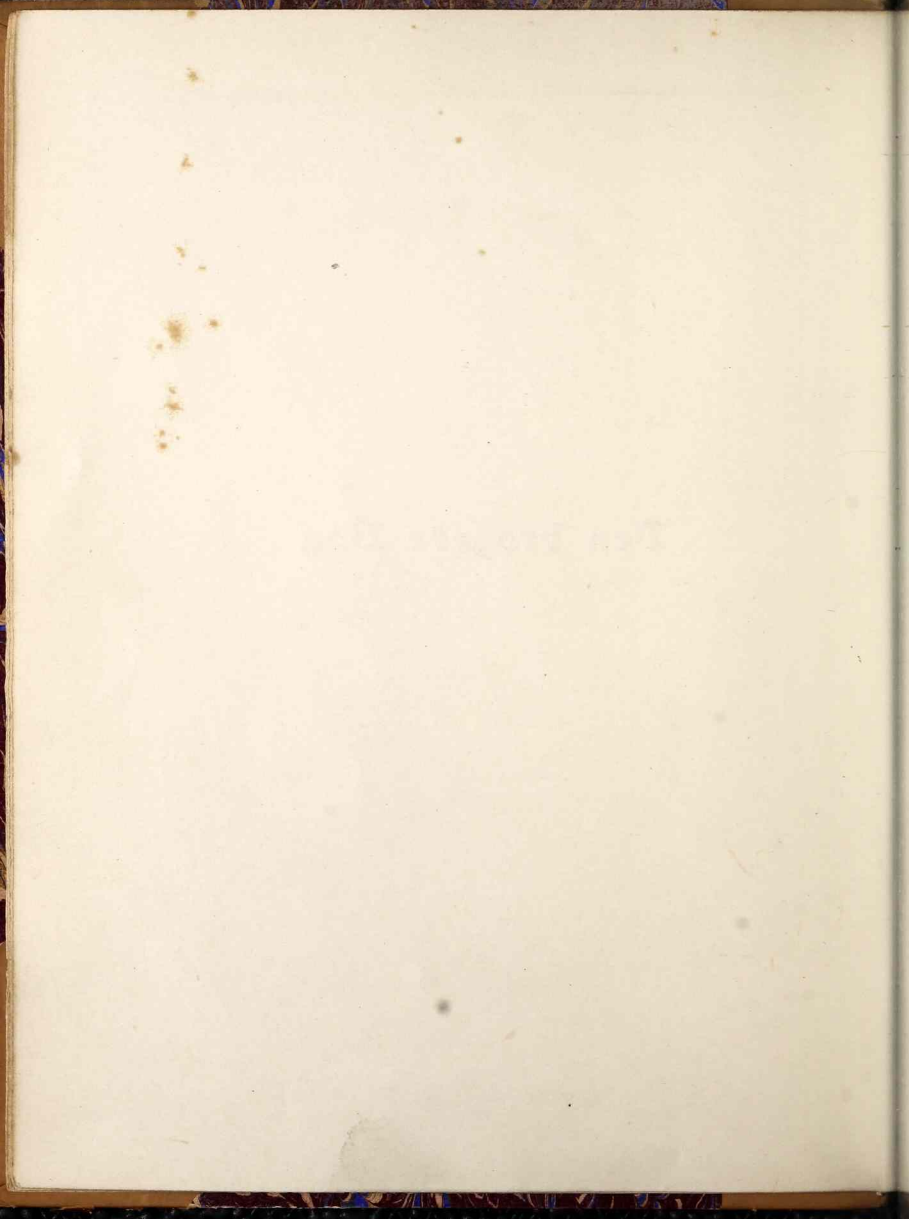
57. - 201.

Den brogede Bog

Karl Larsen

Den brogede Bog

Kjøbenhavn

Gyldendalske Boghandels forlag (f. Hegel & Søn)

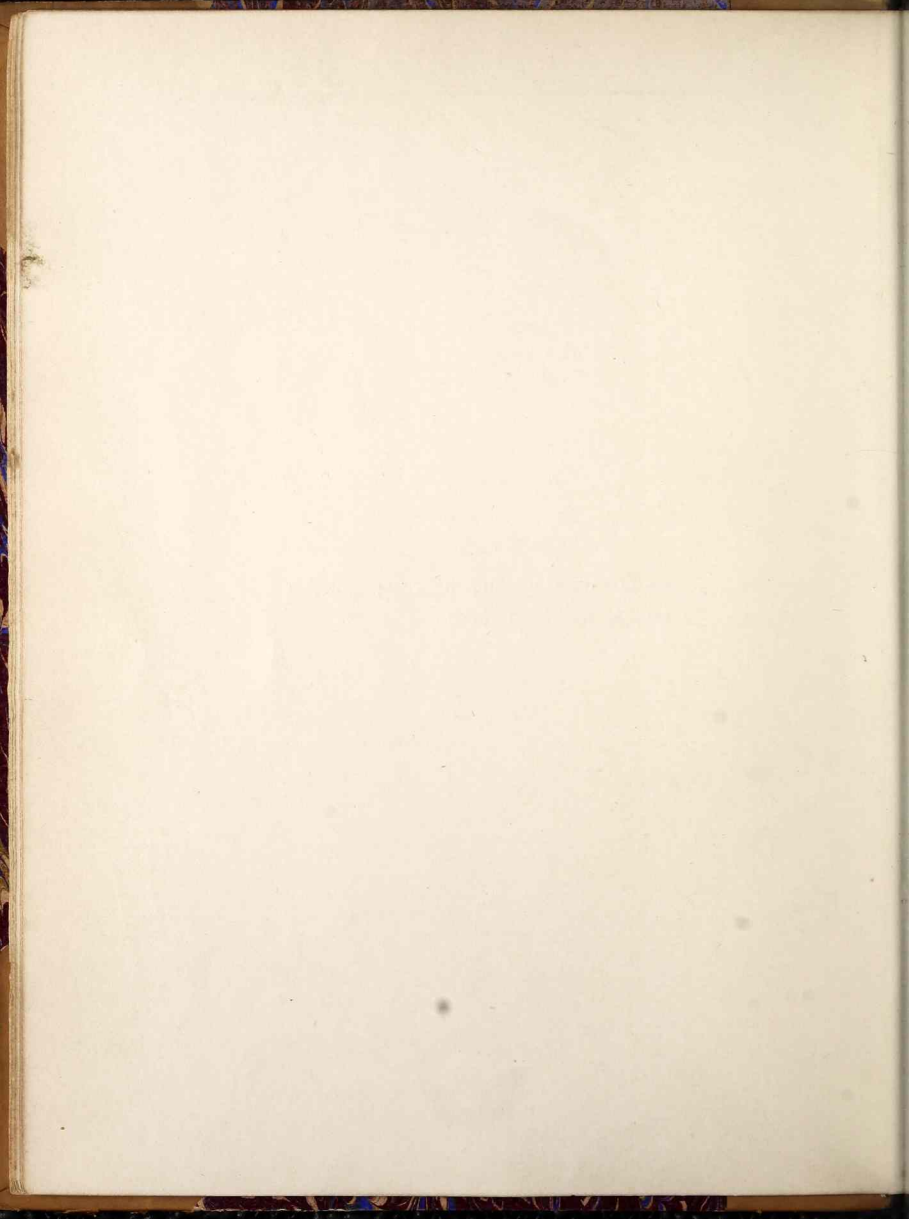
Trykt hos J. Jørgensen & Co. (M. A. Hannover)

1891

Omslaget, Initialerne og Rammerne efter Tegninger af Mimi Schwarzkopf.

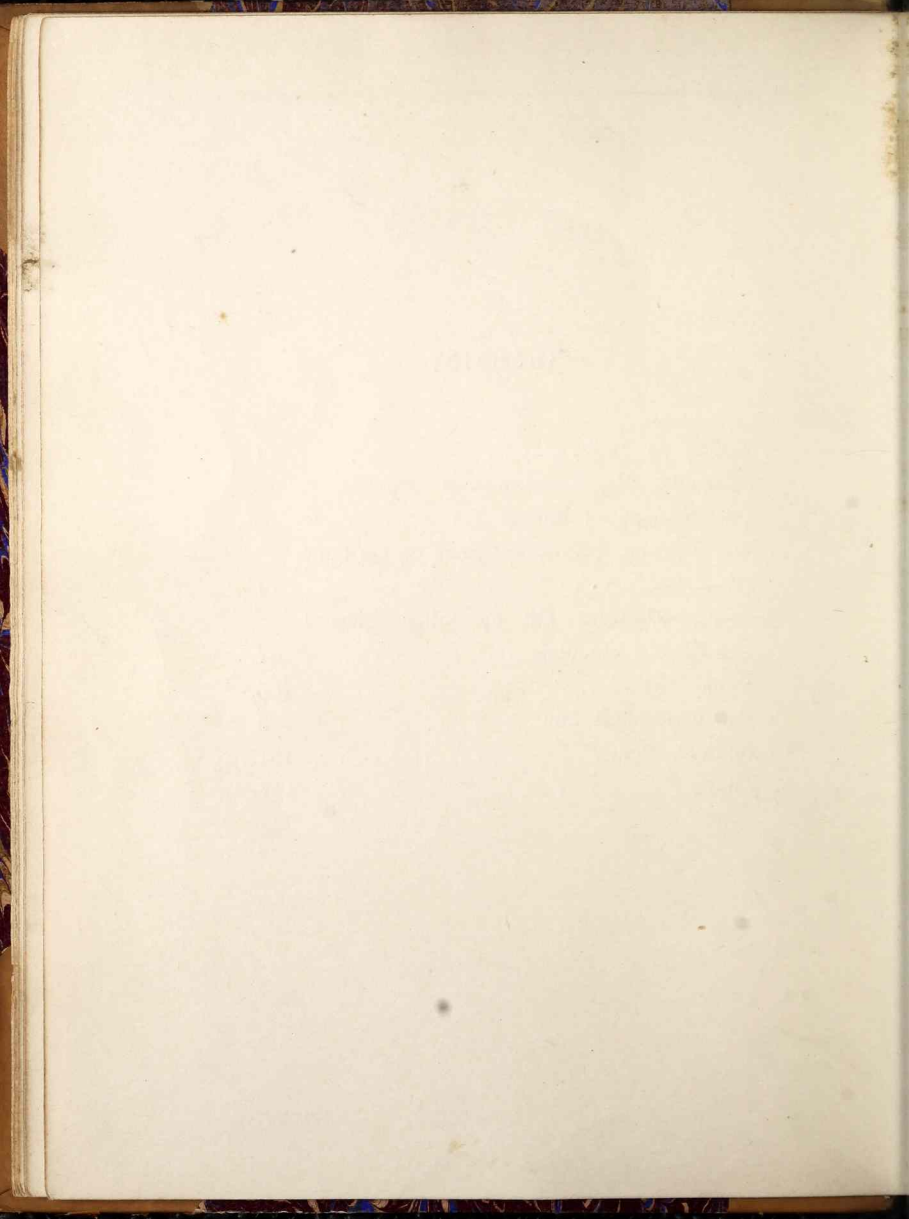

Je ne suis roy, ne duc, ne comte ausſi,
Je ſuis le ſire de Coucy.

Indhold:

	Side.
Tristan og Isolde	1.
Spragling eller Rottesfængerens i Hameln. . .	33.
Jomfruspringet i Harzen	65.
Om Wilhelm, Scherfenbergerens, og om hans Løfter.	71.
Ridder Walthers Liv og salige Ende i Klostret Novalese.	87.
Danske Nætter	105.
Den Gyldenstyks Bul.	125.
Ahasperi Dom	131.
Tillæg	147.

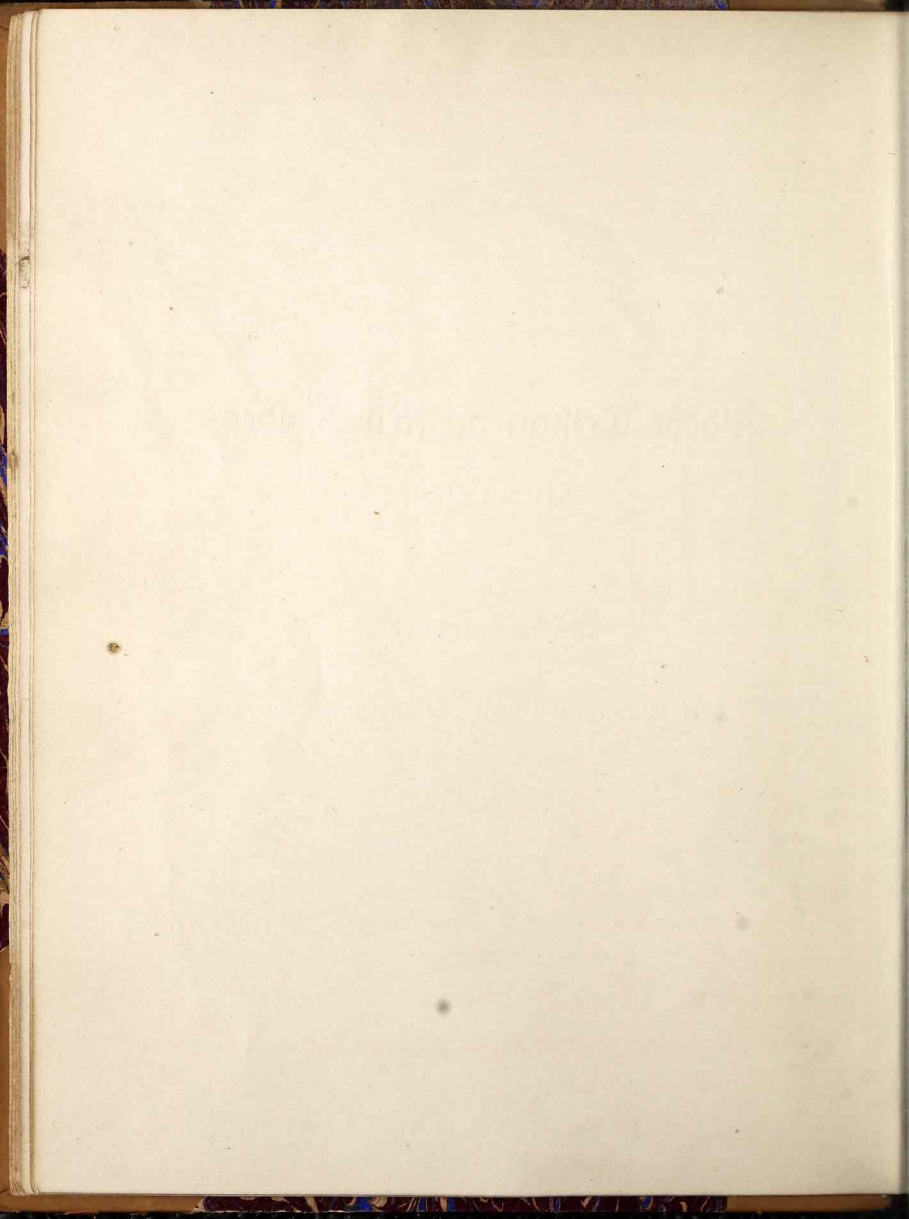

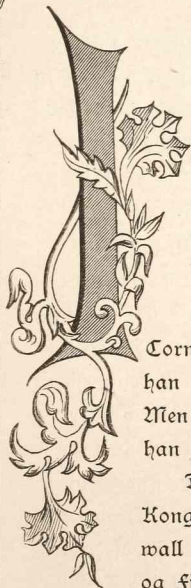
Ridder Tristan og Fru Isolde
Liv og Død

Digtet af

Munken Eginhard

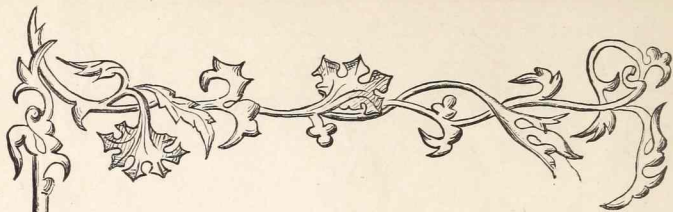
hvem Gud kaldte i hans otte og tyvende Aar.

Cornwall herstede Kong Marke, og han var Ridder Tristans fosterfader. Men Engres hed Iernes Konge, og han var en vældig Viking.

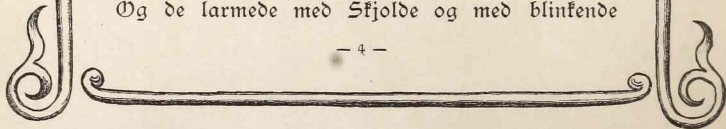
Da Kong Marke fik at vide, at Kong Engres var falden ind i Cornwall med en prægtig Skare Kæmper, og fiskere havde set hans flaade, som var hundrede Skibe med hvide Sejl, kaldte han Ridder Tristan. Og Ridder Tristan drog mod Engres med Kongens Mænd.

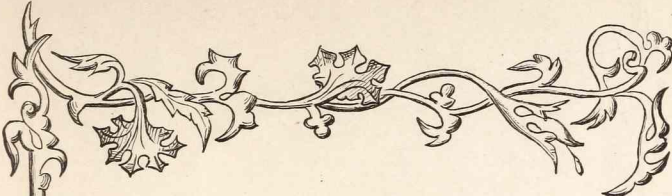

Da skimmede Solen over Cornwalls Høje og over den vide Slette, hvor Skarerne red frem til Kampen. Men mest af alle straaledede Ridder Tristan i sin gyldne Rustning, dog der var tapre Riddere som Stjerner paa Himlen med deres Hær af Svende og dem, der skyder med Bue.

Men Kong Engres fældede Mænd omkring sig, som Stormen fælder de stolteste Træer, Edelgran og Ege, og de segner alle. Og da han foer mod Ridder Tristan, stod der Ild af deres Sværd. Og han hugged Tristans gyldne Hjelm itu, saa Sværdet brødes, og Skaaret blev siddende i Ridder Tristans Hoved. Men da løfted Tristan sig i Saddelen, og hans Sværd skar gennem Engres' højre Skulder, og det skar Armen af, saa den faldt til Jorden, og det standsede ikke før nede i hans Hofte. Men da faldt Konning Engres død af Hesten.

Og Ridder Tristans Hær raabte Sejersstrig. Og de larmede med Skjolde og med blinkende

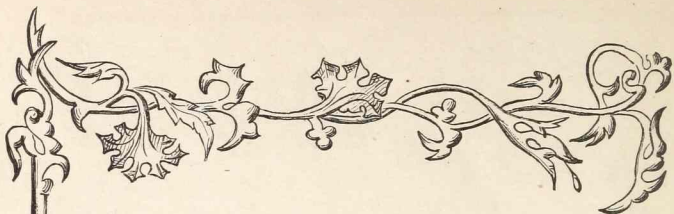

Sværd og med de skarpe Spyd. Og Ijerne
flygted. Og de der ikke faldt for Sværdene om-
kom ynkelig og druknede, som de vilde redde sig
paa deres Skibe og ikke kunde komme i dem.
Men kun een Snekke undkom, og den førte Engres'
Moder Dronning flurent og hans Søster Isolde
den fagre, som var bægge med paa Toget.

Men Ridder Tristans Saar pinte ham svar-
ligen. Og der var ingen kyndig Læge, som kunde
hele det for ham. Og han lagde sig hen for at
dø. Og han lagde sig ganste ene i sin gyldne
Dragt og med sit gode Sværd i en lille aaben
Baad. Og han befalede sig Gud i Vold, og
hans Øjne lukkedes.

Og Baaden drev for Bølgerne.

Men paa den irske Kyst gif der en Mand
og vogtede Svin, og han hed Koll. Og han
saae den næste Morgen en lille aaben Baad og
en dødsygg Ridder deri, og han bragte ham til

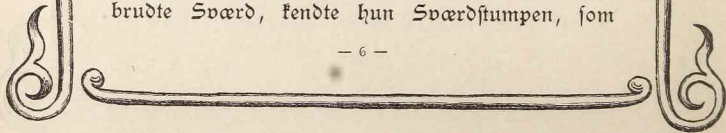
Dronning Flurents Slot og til hendes Datter
Isolde.

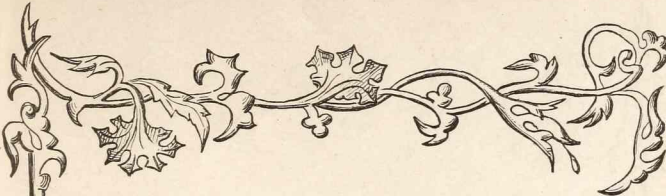
Og da Tristan aabnede sine Øjne, laa han
paa et redet Leje, og den unge Isolde sad foran
ham, og hun spurgte, hvem han var. Men han
kaldte sig Tantris. Og derpaa faldt han i en
Afmagt.

Men Isolde vadsfede hans Saar, og Kong
Engres' Sværdstump tog hun ud af Saaret, men
hun kendte den ikke. Og Tristan laa hen i
heftige febre, og Isolde veg ikke fra hans Leje,
fordi hun ynkedes over den skønne Ridder.

Men Kong Engres' Sværd bragte en Mand,
der var undkommen fra Slaget, og som nu efter
mange vidunderlige farer endelig vendte hjem til
Irland.

Og da Isolde saae det, græd hun bitterlig
over sin Broder, som hun havde elsket højt og
over hans sørgelige Død. Og da hun saae det
brudte Sværd, kendte hun Sværdstumpen, som

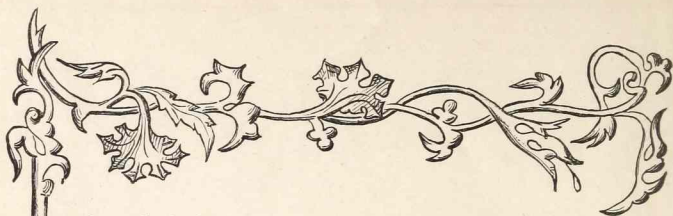

hun havde draget af Ridder Tristans Saar. Og saa svarligen harmedes hun paa sin Broders Drabsmand, at hun svang det over Tristans Hoved, som han laa og sov, og vilde dræbe ham. Men da hun var en god og kristen Kvinde, lod hun det atter synke, og hun stillede det varlig hen, paa det hun skulde ikke vække ham. Og hun kunde ikke holde sine Øjne fra ham.

Men fra den Dag syntes Isolde, Tristan hørte hende til, fordi hun havde skænket ham Livet.

Og Tristan bedredes. Og han laa mange Timer hen med aabne Øjne og sagde intet, men saae paa Isolde. Og Isolde spurgte atter, hvem han var. Og han sagde Tantris. Og hun turde intet spørge.

Men dengang var det foraar. Og fra hendes Vindue saae de det friske Hav, det Tantris var kommen fra, og Skyerne spævede derover. Og naar Solen gik ned, kunde Skyerne flamme

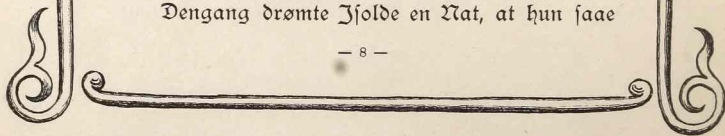
som Landsbyer der staar i Brand. Og Tristan fortalte om Krigstog.

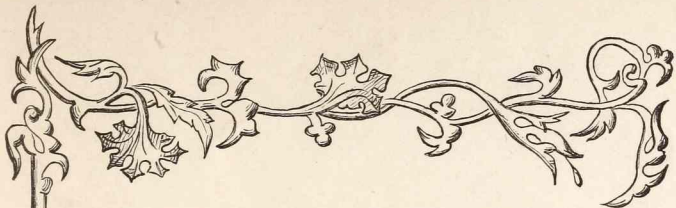
Og Isolde, naar han nævnede de store Farer, han havde været i, blev hun bange og skælved. Men Tristan smilede og sagde: Her sidder jeg dog levende endnu, saa det kendes, at jeg er sluppen fri af Faren. Og han spottet hendes Stræk, men i milde Ord.

Men hun fortalte om Skyerne, naar de bredte sig hvide og store og Himlen var blaa og de lignede Bjerge som var fjærne og de taarnede sig den ene over den anden. Og meget havde hun tænkt og digtet over disse Bjerge, som hun saae dem.

Men tidt er det da hændet, at Ridder Tristans Øjne, de faldt i, fordi han var endnu meget svag. Og da standsede hendes Tale af sig selv, og hun turde næppe røre hverken Haand eller fod for ikke at forstyrre hans Søvn.

Dengang drømte Isolde en Nat, at hun saae

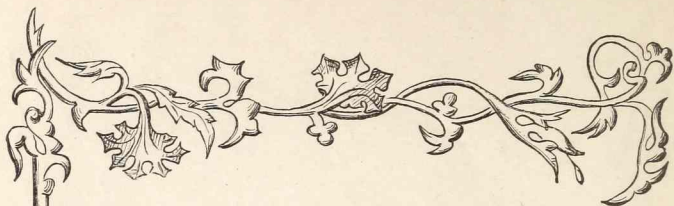

den hellige Guds Moder med det lille Barn paa Armen. Og Isolde faldt ned og kysjede den hellige Jomfrues Klæder. Men den hellige Jomfru rejste hende op, og hun saae paa hende med sit salige Blik. Og da med een Gang forvandledes det hele, og det var Isolde, som havde Barnet i sin favn, men det var ikke Barnet, men Ridder Tristan, og hans Hoved hvilede i hendes Skød, og hans Ansigt smilede i Drømme, netop som et lidet Barns.

Og Isolde tænkte bagefter, at hun var jo egentlig ogsaa Ridder Tristans Moder, efterdi hun havde stænket ham Livet. Og hun rødmede ved sin Tanke. Men dengang var det ud paa Foraaret og milde Lufte.

Og der var ved Slottet en Blomstergaard, som var stærmet af lange Mure. Der gik Isolde og Ridder Tristan, og han maatte støtte sig til hende, naar han blev svag igen i Luften, efterdi

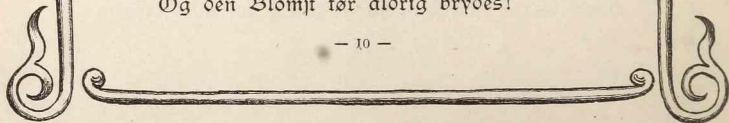
hun vilde ingen Terne vide hos ham, da hun havde plejet ham saa længe.

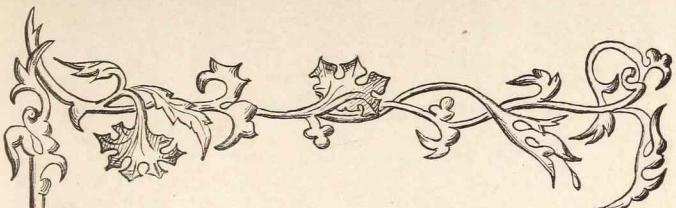
Men skønnere Have har der ikke været i Verden!

Der groede Liljer. Og de stod høje og hvide i lange Rader og i hver Kalk en Taare. Og de stod gyldne og med Sølvglans og som Guds hellige Blod saa røde og blaa som de saliges Himle. Men een stod ganste for sig selv og ensomt i et Hjørne. Og den var lille og kun simpel hvid. Men inde i dens Kalks Blade var Vor Herre Jesu Christi hellige Vunder, Naglegabene og Spydsticket i hans Side, og blødende røde.

Og den er bragt til Irland af en hellig Martyr, som led Døden for Vor Herre Jesu Skyld, og paa hans Grav spirede den frem. Og den skyder kun een Blomst hvert Aar og aldrig mere. Og den Blomst finder Solen altid; om det er paa den graaeste Dag, og om det regner, saa staar den med en Solstinsglorie omkring sin Krone.

Og den Blomst tør aldrig brydes!

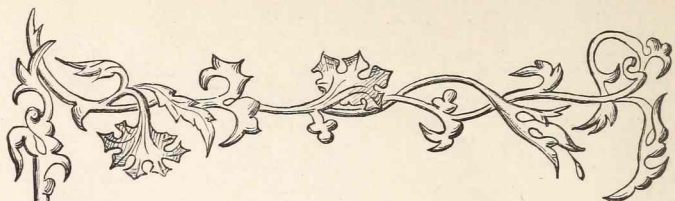

Og der legede Guldflis i kunstige smaa Søer.
Og Vandet var saa klart, at alle de smaa bro-
gede Stene, der dannede dets Bund, de skimmede
op igennem som gennem Glar og i tusende farver.
Og de var stillet sammen til skønne Billeder af
de hellige Mænd og deres Liv.

Og naar Vinden krused Vandets blanke
flade, saa skælved dette klare Vand, og da var
det, som de hellige Afsyn lavedes, og smilede eller
vaanded sig i Smerte.

Og aldrig havde Ridder Tristan vandret i
en saadan Have med alle de duftende Blomster.
Men uden om dem alle, dækket af de lange Mure,
der voksed høje Hække, af dem, der springer
ganske tidligt ud. Og de var klippede i hele
deres grønne Vækst, i Tinder og i Taarne. Og
det var den evige Stads Taarne, som de hævede
sig, eet for Gud fader, eet for Sønnen, eet for
Guds Moder, og for den hellige Aand og for de
tolv Apostle. Men for forræderen Ischariotes intet.

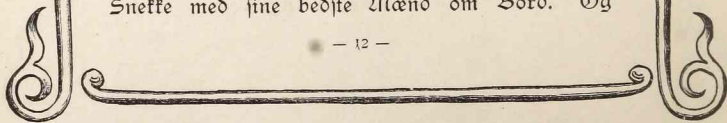

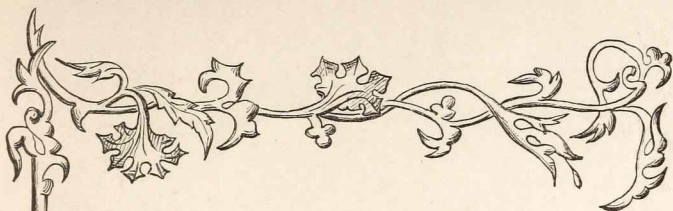
Og Solen skinnede som Guld, og ingen fløjten kunde være sødere end fuglenes i Luften, og Tristans tænkte, om ikke Himlene vilde aabne sig, og al Guds evige Herlighed blive aabenbar.

Men Ormen i den Have det var Ridder Tristans mørke Tanter, dem der kunde komme til ham, og som han kunde ikke dele med Isolde. Og det var Tanterne paa hendes Broder, som han havde dræbt og voldt hende saa megen bitter Sorg, og dem kunde han ikke sige hende. Og han turde det ikke, han som var saa stærk en Kæmpe.

Men inden Maidag var kommen, da var Ridder Tristan fæst igen, og da sagde han til Dronning Flurent: Tantris kalder jeg mig og lad mig drage bort i fred. Og lad mig drage til mit Hjem, som jeg veed hvor ligger.

Og Dronning Flurent lod udruste en prægtig Snekke med fine bedste Mænd om Bord. Og

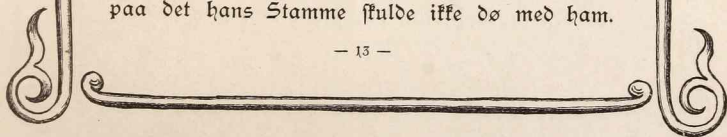
hun bød dem lyde Tantris, hvorhen han vilde føre dem, og naar de kom i rum Sø, vilde han sige dem deres Kurs.

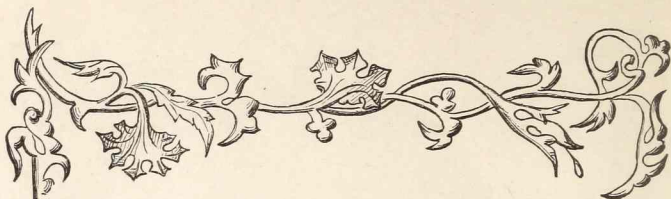
Men Tristan sagde til Dronningen og til den unge Isolde: Aldrig kan jeg gengælde Eder, hvad I har gjort for mig. Og det gaar som et Sværd gennem mit Hjerte.

Og dermed drog han afsted fra Dronning flurent og fra den fagre Isolde.

Men dengang Sneffen styred ud i vilden Sø, da stod Ridder Tristan i dens Agterstavn. Og da misundte han de fattige Havets Maager, som de slog forbi paa deres hvide Vinger og imod Irland.

Paa den Tid var Kong Markes Dronning længe død. Og han havde ikke flere Børn i Live. Og da han var en stærk og kraftig Mand med sine mange Aar, saa vilde han gifte sig igen, paa det hans Stamme skulde ikke dø med ham.

Og da han hørte om den fagre Isolde, og Tristan kunde ikke lade være at prise hende, saa bød han Tristan bejle til hende i hans Verinde.

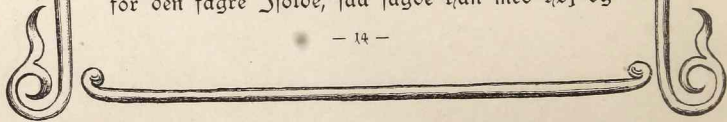
Men Tristan bad Kong Marke sende hellere en anden Ridder.

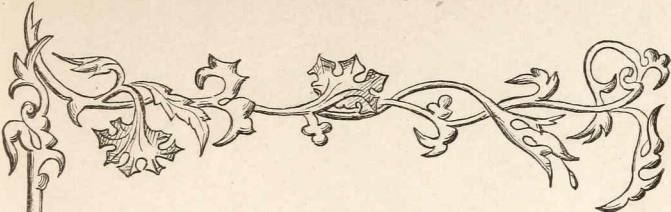
Men Kong Marke sagde: Ingen har jeg bedre til at sende. Og skal Du bringe Sonepenge med for Din egen Skyld, at det var Dig, som dræbte Konning Engres.

Og Tristan rejste.

Men da han stued Irlands grønne Kyst igen, da bad han inderligt til Gud, at han maatte aldrig komme levende til Land. Men Snekken gik for Medbør, og Havet sang om dens Side, og alting smilede og var blaat og Sol. Og Gud Herren i sin urandsagelige Visdom hørte ikke Ridder Tristans Bøn.

Men da han stod for Dronning Flurent og for den fagre Isolde, saa sagde han med høj og

mandig Stemme: Tantris kaldte jeg mig, men Tristan er mit Navn. Og er jeg Konning Engres' Banemand. Rige Gaver bringer jeg for at sone mit Drab, Guld og Sølv og kostbare Heste. Og nu skal I høre mit Verinde: Jeg kommer fra Kong Marke, min Fosterfader, Cornwalls Herfker. Han har et mægtigt Rige og vil fred med Jernes Dronning. Og han sender Eder rige Gaver, rigere end mine, og han beder igennem min Mund om den fagre Isolde til Ægte.

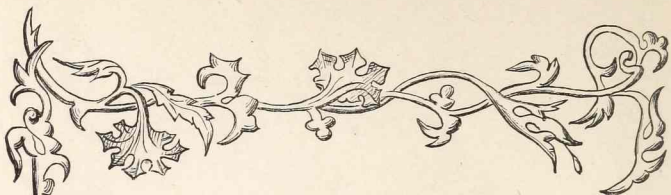
Men da blev der en Stilhed i Hallen.

Og den første, der taledes, det var den unge Isolde, og hun sagde med en sagte Røst: Jeg vidste, Du var Tristan.

Men da er det fortalt, at Ridder Tristan blegned, og han sagde med en Stemme, som var fremmed: Og Du helede dog mit Saar!

Men den fagre Isolde svarede intet.

Men Dronning Blurent hævede sin Haand

og sagde: Jeg tager mod Kong Markes Gaver
og hans Tilbud.

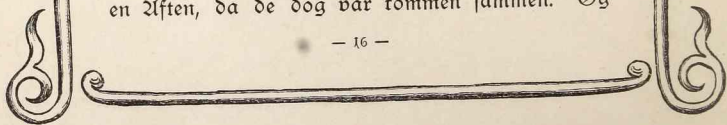
Og Ridder Tristan skulde føre Bruden hjem
til England.

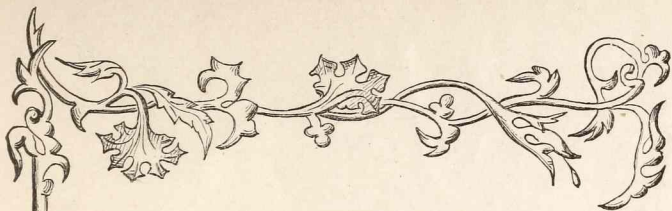
Men om Dronning flurent veed man, at
hun lod en Kvinde brygge den Drif, som kaldes
Elfskovsdrif. Og Ternen Brangæne havde Driften
med paa Rejsen, og naar hun kom til Cornwall,
skulde hun blande den i Kong Markes Bæger og
i den fagre Isoldes.

Men paa den Rejse holdt Ridder Tristan sig
Dronning Isolde fjærn. Og hun var tavs og stille.

Og Skibet gled for Medbør og for modsat
Vind, og det trak ud med Rejsen.

Men dengang er det sket, som kunde ikke
gøres ufet siden. Og er den Elfskovsdrif, som
skulde været for Kong Marke, bleven gydt i
Ridder Tristans Bæger og i den fagre Isoldes
en Aften, da de dog var kommen sammen. Og

det skete, medens Solen sank, og der var mange skønne Skyer paa Himlen.

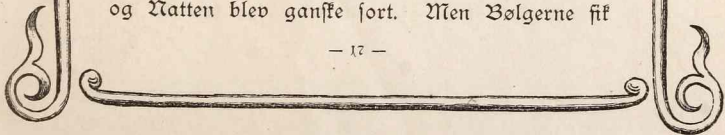
Men før den sidste Solens Brand var slukt, da vidste Ridder Tristan, og hun, den fagre Isolde, at de havde druffet af den Elskovsdrift, som evigt gløder. Men da var hun Kong Markes Brud, og Kong Marke Ridder Tristans Fosterfader. Og Dronning Isolde rejste sig og gif med sine Terner.

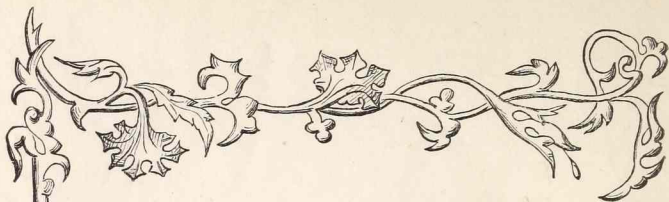
Men den Nat lytted hun til Havets Bølger, som de slog mod Skibets Sider. Og hun tænkte, om hun kunde synke ned i dem med Ridder Tristan, og de kunde komme sammenslyngede igen for Dagen. Og Fiskere vilde jorde dem i kristen Jord og i en eneste Kiste.

Men Ridder Tristan vaaged.

Og der var ingen Maane, og kun Stjerne-
skin paa Havet. Og Ridder Tristan klagede ud
i den øde Nat: Isolde!

Og dengang svandt det blege Skær af Havet,
og Natten blev ganske sort. Men Bølgerne fik

hvide Kamme. Og de rysted Skibets Sider. Og deres Vand var bittert.

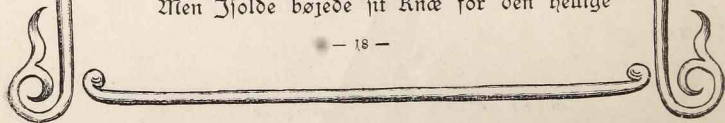
Men ved det første Daggry syntes han, der stod en Skygge agterude, ganske ene, og at det var Isolde. Men da han vilde gribe den i sine Arme, var den borte.

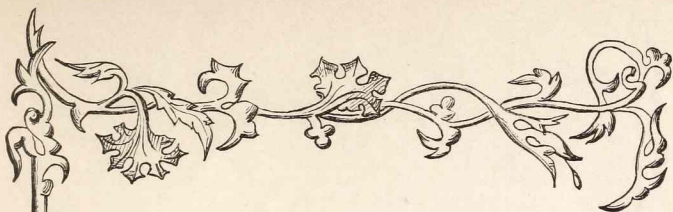
Derpaa kom de til Cornwall.

Og da stod Kong Marke paa Stranden med sin hele Hær. Og Solen skinnede, og alle Lehnsmænds Bannere farvede Luften. Og Skibet stod for sagte Vind, og der var Guld- og Sølvskjolde paa dets Sider, og Luften klingred af fanfarer.

Og aldrig har Kong Marke smilet, som da han løftede Isolde ned fra Skibet. Og han omfavned Tristan, og han sagde: Herligt Bytte har Du bragt fra Kampe, aldrig dog saa fager Skat som denne blege Irlands Lilje.

Men Isolde bøjede sit Knæ for den hellige

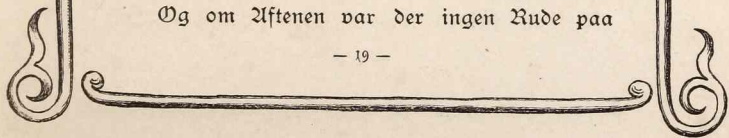
Guds Moders Billed, som de bar i Processionen, og hendes Øjne bad.

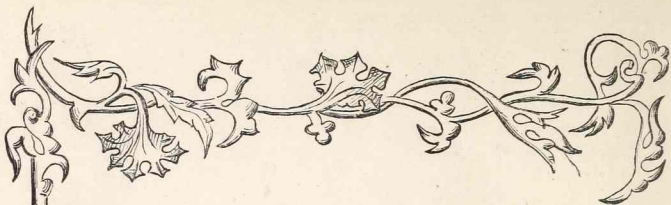
Og da de traadte ind i Kirken næste Dag, gik Ridder Tristan Kongen nærmest.

Og Orglet bruste, og med fløjtetoner til, og med Basuner. Og Røgelsestøyer steg mod de hvælvede Himle, hvor Gud fader sad med Verdensæblet i sin Haand og med Sønnen ved sin Side og med Moderen, og alle i Guld. Og de hellige Mænd og Kvinder straalede fra faner og fra de brogede Ruder, som Solen skinnede igennem. Og over alle Cornwalls Riddere og Ridderdamer stod i Koret Erkebispens med Domherrerne og Præster og Munke og de smaa Kordrenge.

Men da den lille Krands af Messesbjælder ringede, da faldt Kong Marke paa Knæ med den fagre fru Isolde, og for Gud faders hellige Afsyn svor hun ham, sin Egteherre evig Trostøb.

Og om Aftenen var der ingen Rude paa

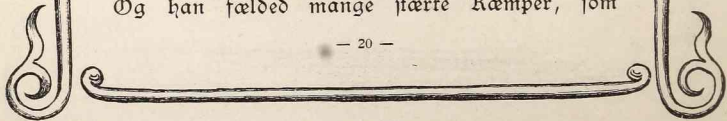

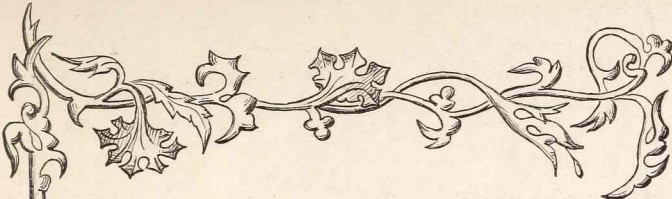
Slottet, uden bag den var der Lys, og de skinned vidt omkring i Mørket.

Men i Mørket gif Ridder Tristan, som havde sneget sig fra festen. Og der fulgte ham kun hans Hund. Og da han kom til den lille Skov, saa kastede han sig ned paa Jorden. Og Hunden, da den troede, han vilde lege med den, sprang den til, og den bjæffede, og den tog paa ham med sine Poter. Men Tristan klagede og han græd. Og han jamrede, fordi han havde faaet Elskov, hvor han maatte ikke faa den. Og Hunden, da den saae sin Herres Sorg, gav den sig til at hyle.

Men til intet Menneſte kunde Tristan mere tale om sin Klage end til den fattige Hund, som hylede ved hans Side.

Men den næſte Dag drog Ridder Tristan ud mod Kæmpen fulsus. Og han fældede ham. Og han fælded mange stærke Kæmper, som

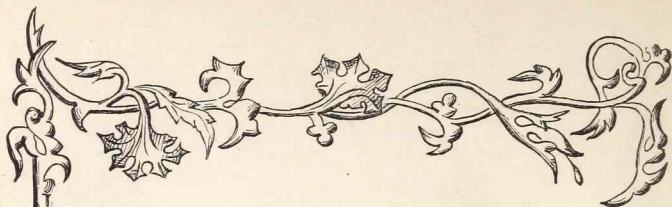

hærged Landet og lagde Bønderne øde. Og hvor han ikke kæmpede med dem, vog han Skovens vilde Dyr, Ulv og Bjørn og den vilde Orne og de største Udyr. Og mageløse var de Farer, som han udstod, men aldrig blev der frummet blot et Haar paa Tristans Hoved.

Og Isolde, naar han var borte, bad hun for hans Liv, og naar han kom tilbage, var det, som naar Solen kommer. Men hun græd i Enrum. Og hendes Nætter var tunge.

Og naar Kong Marke længe sov, laa hun i Bøn for den hellige Guds Moders Billed, og Lampen brændte evigt for det Billed. Og hun bad, at hun maatte ikke elske Tristan, og dog at hun maatte elske ham indtil sin Død, men at hun maatte blive ham, sin gamle Konge tro og holde tappert Stand.

Og Guds Moder hørte fru Isoldes Bøn. Men hver Gang hun og Ridder Tristan mødtes, da var Kong Marke altid hos.

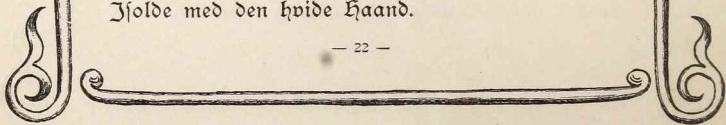
En Morgen stod de paa en Svalegang og saae ud over Havet. Og Kong Marke pegede mod Irland. Og han sagde: Tristan! Aldrig glemmes Dig den Gave, Du har bragt mig. Men Ridder Tristan tav.

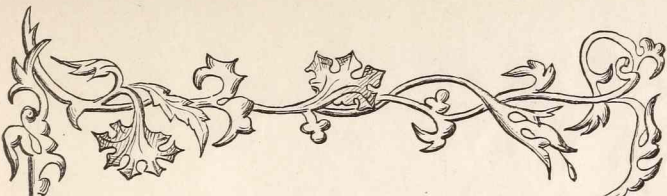
Og da faldt Blodsdraaber ned fra hans knyttede Hænder, saa haardt knuged han dem i sin Smerte, at Neglene skar hans Kød.

Men den unge fru Isolde blegnede hvid som et Marmor, og hendes Øjne var som dens, der dør. Og Kong Marke førte hende varligt ind. Og han mente, det havde anden Grund.

Men ogsaa hermed hørte Guds Moder fru Isolde, at hun fik ikke Barn med den Mand, hun kunde ikke elske.

Men da tre Maaneder var gaaet, drog Ridder Tristan til Spanien for at bejle til en Hertugs Datter. Og hun hed og Isolde, men Isolde med den hvide Haand.

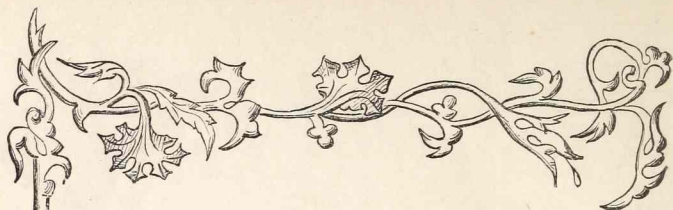

Men om Isolde med den hvide Haand er det fortalt, at netop efter Kampen fulsi Drab, saae hun Tristan første Gang og ved en Turnering. Og straks derefter gif hun til ham og tilbød ham sin Elskov.

Men Tristan sagde: Isolde hedder Du, men Isolde med den hvide Haand. Og skønnere er Du end Isolde, men hver en hendes fejl er skønnere end al Din Skønhed. Og dermed rejste han.

Men Isolde med den hvide Haand sagde til sin fader: Med ingen vil jeg dele mit Leje uden med Ridder Tristan. Og inden tre Uger var omme, drog Ridder Tristan til hendes fader og til Landet Spanien, som laa saa langt fra hende, den fagre Fru Isolde.

Men de siger, at i deres Brudenat, da de blev alene, saa tilstod Ridder Tristan, at han havde svoret en hellig Ed i Nødens Stund, og i et Aar skulde hans Hustru være ifkun som en

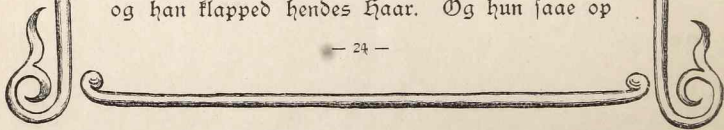
Jomfru for ham. Men denne Ed svor han i den samme Stund, og denne Nød var den, at han kunde ikke glemme hende, den sagre fru Isolde.

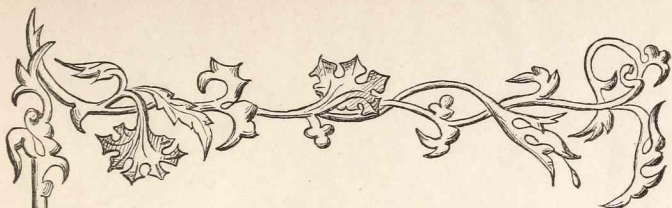
Og Isolde med den hvide Haand, vel hun græd, saa var der ikke det, hun ikke vilde taalet for engang at vinde Ridder Tristan. Og hun vilde ligget som en Hund under hans Leje.

Og det hele Aar hun ikke knyed, men hun spejdede efter hvert hans Ønske for at søje sig derefter. Men han havde kun saa faa, og egentlig kun det ene, at hun var ikke ved hans Side.

Og om Aftenen, naar de sad ved Ilden, og den flammed, saa tog Isolde med den hvide Haand om Ridder Tristans Knæ, og aldrig sagde hun, hun vidste det, hvorfor han led, men hun vilde bringe ham ind til sig med sin Kærlighed og saa ham til at glemme.

Og da blev Ridder Tristan mild i Sind, og han klapped hendes Haar. Og hun saae op

paa ham med de største Øjne, og han talte gode Ord.

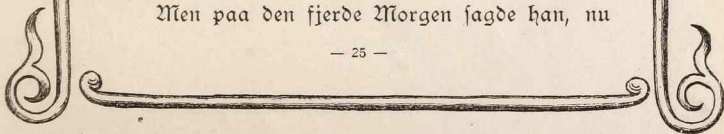
Men da paa een Gang holdt han inde. Og da var det ham som dem, der tæller falske Penge op for ægte, men naar de hører Klangen, kender de den. Og han stirred ind i Ilden.

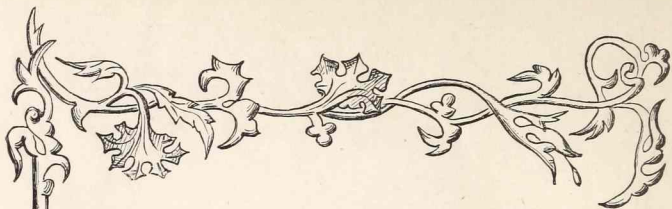
Men Ilden luede som Landsbyer, der staar i Brand og som Skyer, naar Solen synker. Og hans Tanker gik til Isolde og til den Tid, de saae ud over Havet og Solen gik ned.

Men Isoldes egne Skyer, det var de hvide, dem hun gav Navne!

Men da et Aar var gaaet, kunde han ikke bide længere, og han kom til hende som en Ægte-mand og Herre. Og han sov hos hende trende Nætter, een for Gud fader, een for Sønnen og een for den hellige Guds Moder, efterdi han havde taget hende til sin Ægtehustru.

Men paa den fjerde Morgen sagde han, nu

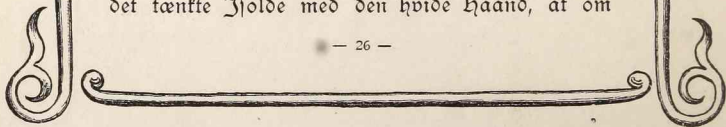

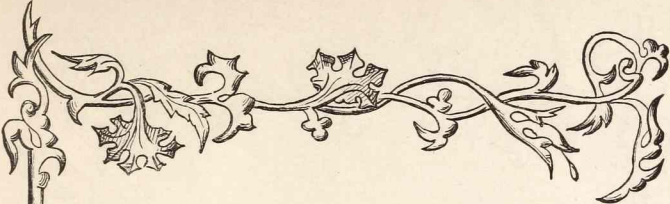
drog han ud mod Dragen, der hæraged i de franste Skove, og tusind var de Jammerraab, som steg til Herren om at sende dem en vældig Kæmpe og til dens Død.

Men da Tristan var borte, saa har ingen Kvinde grædt som Isolde med den hvide Haand.

Og hver Nat bad hun til den hellige Guds Moder, at hun maatte ikke ønske Isolde den sagre død og lade danne et Billede af Voks i hendes Signelse og med rigtige Haar og Øjnene af Glas og med et lille Hjerte i dets Krop. Og Haarene skulde hun rive hastigt af, hvert eneste et, og hendes Øjne skulde hun kradse ud med sine Negle, og langsomt skulde alle Lemmer brækkes, Led for Led og fastes i en brændende Ild, og tilsidst hendes Hjerte, det hvori hun gemte Ridder Tristan.

Men den hellige Guds Moder hørte hendes Bøn, og hun gjorde ikke denne svære Synd. Og det tænkte Isolde med den hvide Haand, at om

Isolde den fagre døde, saa vilde Ridder Tristan
heller ikke længer leve.

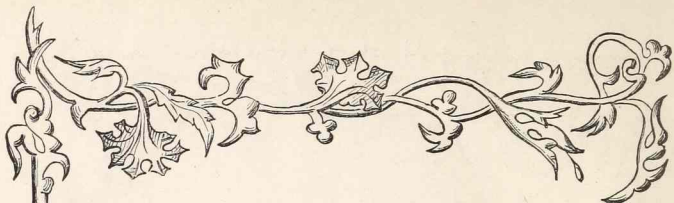
Og saameget har aldrig nogen Kvinde lidt
som Isolde med den hvide Haand.

Men Ridder Tristan gif mod Dragen.

Og Dragen fjælede sig i Bjærgenes Huler
og i dybe Kløfter, men om Morgenens kom den
frem og badede sin Krop i Solen. Og da rejste
den sig i Vejret paa sin Hale, og den havde fire
Jldtunger i sin Mund, som spillede, og Folk kunde
se den mange Mile borte.

Og naar den lod sig falde ned igen, da
rystede hvert et Hus og Hytte og de største Træer,
og alting tav. Og naar den brølede, sprang
alle Dyr af Skræk, og Hønsene fagled. Men
hvor den kom frem, der blev hverken Menneske
eller Dyr eller Træer eller Blomst, og det saae
ud som svedet.

Og da Ridder Tristan red imod den, da

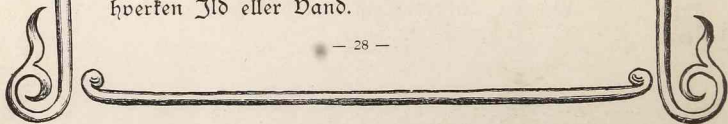

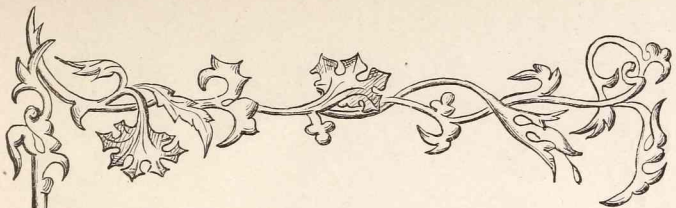
skælvede hans Hest som den lille Hund, han engang havde trukket op fra Isen. Og han maatte lade den gaa, hvorhen den vilde, men det var dog hans Stridshest, som havde baaret ham til mange Sejre.

Og Tristan lagde Hjelm og Skjold og sin tunge Rustning. Og han beholdt i Haanden kun et lille Spyd. Og han tænkte paa, at nu kom vel den sidste Dag, han skued Solen. Og han bad til en salig Død.

Men Dragen mærked ikke til hans Komme, fordi han gif mod Vinden.

Og den laa paa en mægtig Fjældslette, og den hævede sit Bryst mod Solen, og det var gult som Galde. Men nedad Bugen var den sorteblaa, og det var al den Edder og forgift, som bovned i den, og paa dens Nakke sad en ildrød Kam med stive Pigge. Og fødderne var som en Salamanders og med Sugestaale, og den styr hverken Ild eller Vand.

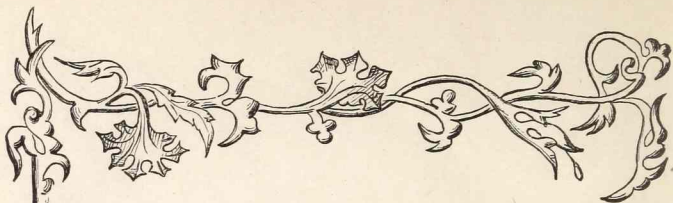

Men Tristan, ret som Dragen luffed sine Øjne og trak en Hinde for mod Solen, sprang han til. Og Spydet jog han netop i dens Nakke, og han sprang de mange favne over Kroppen og løb bort. Men Dragen spyed Ild og Gift og Edder, og al dens fæle Boldenskab gik af dens Krop i Dødskampen. Og hvor dens tykke Hjerteblod, det randt, der visned alle Planter, og Himlens Fugle, de faldt døde ned, og alle Dyreskrig forstummed. Og førend Natten kom, da var den død.

Men Ridder Tristan, han var saaret. Og det var Edder, som den havde spyet, og som dog havde ramt ham. Og han blev mere baaret, end han red igennem Franken.

Og dengang han var hjemme, og hun kom, Isolde med den hvide Haand, saa havde han kun det at sige hende, at hun skulde stifte efter fru Isolde, for om hun vilde hele Tantris' Saar;

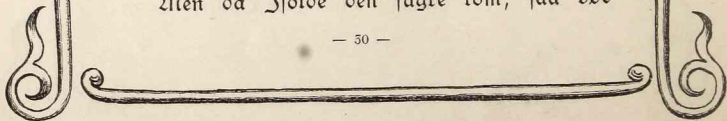
men om hun kom, skulde Snekken føre hvide Sejl, og om hun ikke kom, da sorte. Og Isolde med den hvide Haand lod sende sine bedste Skibe.

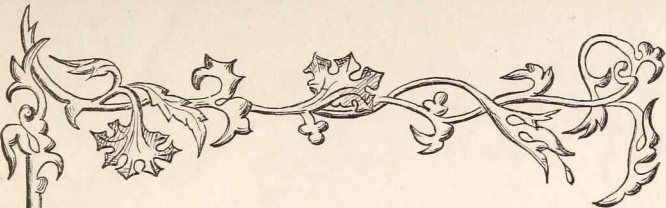
Men al den Tid laa Tristan stille hen og i en Dvale. Og Isolde med den hvide Haand, hun græd. Og naar hun passede om Tristan, da var hans Hænder og hans Pande kun som Is, dog Sveden stod derpaa. Og han talte intet.

Men paa en Søndag Morgen blev det meldt, at en Snekke var i Sigte. Og da slog Ridder Tristan sine Øjne op, og hans Øjne blev saa hede og saa stonne, og hans Haand blev varm som Blod. Og han greb Isoldes hvide Haand og spurgte: Hvad Sejl fører Snekken? Er de hvide?

Men da kom det, at hun kunde ikke sige, de var hvide men sagde sorte. Skønt de var hvide. Og da var Ridder Tristan død i samme Nu.

Men da Isolde den fagre kom, saa bød

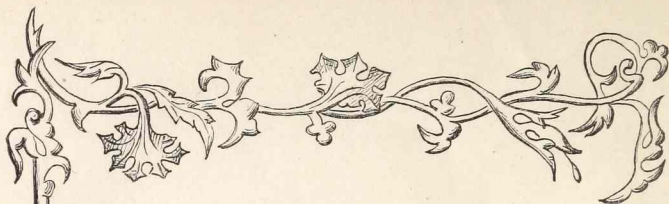

Isolde med den hvide Haand sit eget Liv, for
om Tristan kunde blive levende igen.

Men fru Isolde svared intet, og hun hørte
intet uden det, at Ridder Tristan, han var død.
Og da de kom den næste Morgen, laa hun død
i sin Seng.

Og da havde Gud Herren kaldet hende i
den tredje Time, og det var just den samme
Time, da hun havde villet ikke friste Tristan, og
de var paa det øde Skib, og ingen vaaged uden
han og hun alene. Men hun svandt som en
Skygge.

Og de blev lagt i samme Grav. Og der
blev plantet paa den Grav en Ranke ædel Vin
og en Bust af Roser. Og Ranken og Busten
slog deres Rodder i de elskendes Hjerter, og de
flettede sig sammen over Graven, og fuglene
byggede i det Lovtag.

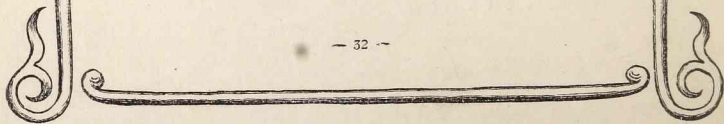

Og altid vil de blomstre som et Minde om
Tristan og om Isolde, de som maatte ikke komme
sammen, og det dog Kærligheden er af Gud og
var i deres Hjerter.

Men Gud har gjort sit Tegn! Og de vil
blive eet i Himlene, hvor der ikke tages tilægte.

Som Rosenbusken og som Vinen, de
der næres af Guds Sol og i hvis Grene
Herrens fugle bygge!

Amen.

Den sandfærdige Tildragelse

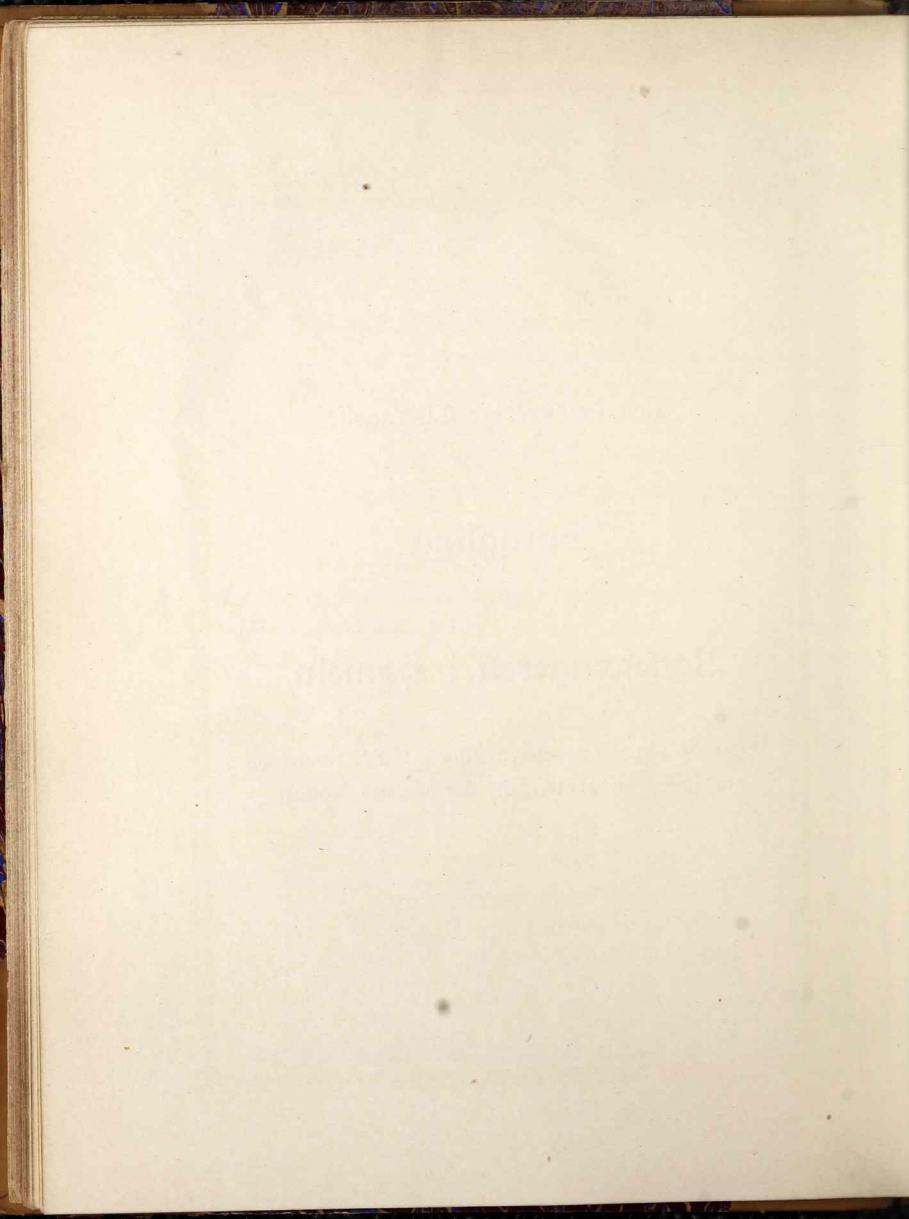
om

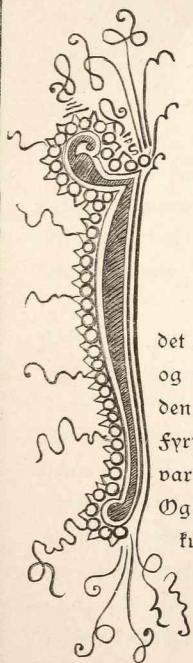
Spragling

eller

Rottescængereren i Hameln.

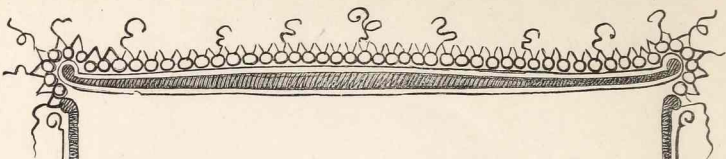
Efter de udførligste Beretninger i Tiden samlet og
nedskrevet af Heinrich, Skriver ved Raadet.

det Herrens Aar tolv hundrede og fire
og firs stod det kun daarligt til med
den fromme og gode By Hameln i
fyrstendømmet Calenberg. Efterdi den
var ved at gaa rent til Grunde i Utoøj.
Og de var Rotter og Mus. Og der
kunde ingen tælle deres Tal. Men
i fadeburene lagde de deres stin-
kende Skarn i Stedet for de bedste
Skinker og hele flæskesider og ogsaa
nyslagtede Kreaturer.

Og der var en Fister, som de kaldte Mathies,
og som tog mange buttede Laks i Weserfloden,

og ham gnavede de hans kunstige Net i Stykker, saa han kunde ikke fange nogen Laks. Og Borgemeisterens Datter, den skønne Jomfru Adelsheid, kaldet Hamelus Rose, naar hun vilde tage sin Baldyreramme fra Bordet, saa faldt Rotter og Mus med et hæsligt Bump til Jorden og løb derfra. Saaledes fjælede de sig i alt og havde altid deres Smuthuller rede.

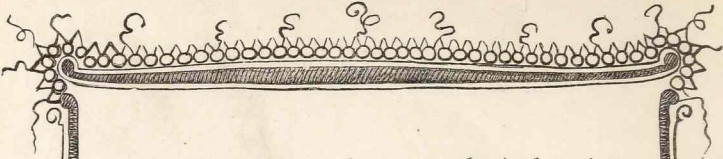
Og de ærbare Ægtefolk, hvis Kærlighed Gud velsigner, og de kyske Jomfruer og Svende, som hviler paa et ensomt Leje, ingen af dem kunde finde passelig Ro og Hvile for alt det Utøjs viderlige Piben og Kradsen, som de tumlede sig paa Gulvet og løb over deres Senge og løb over deres Ansigter og ofte, de smaa Mus, ind i en aabentstaaende Mund, som snorfede.

Og der blev ringet kraftigt med de store Klokker i Kirken. Men de opgav det, da det ikke befandtes at hjælpe. Ligeledes holdt de inde med at stænke Sølvs og Guld til Vor

frues Vre og at bede flittigt Morgen, Mid-
dag og Aften om at befries for dette Utdøjs
Plage.

Og saaledes var hele den gode og fromme
Stad Hameln ved ganske at falde af fra Guds-
frygt og Bøn til Herren for denne hæsle
Hjemfølgelses Skyld. Efterdi intet hjalp imod
den.

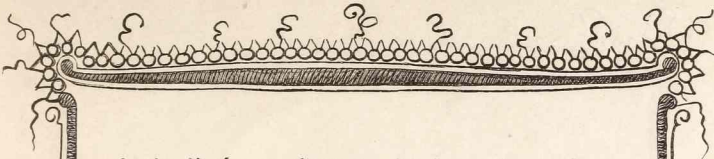
Men om Aftenen paa Sanct Botolphi Dag,
den 17de Juni, og Solen var lige gaaet ned, da
saae den Mand af Byvagten som hed Claes, at
der kom en Mand paa Vejen fra Dalen gaaende
op mod Staden. Og han havde intet følge men
en liden Randsel over Skuldrene, dertil spragledede
Klæder i lange Striber, grønt og gult og blaat.
Men dengang Byvagten raabte ham an, saa de,
han var lang og mager og med et Ansigt, som
havde ikke friske Kinder men store Øjne, som
var graa.

Og de spurgte ham, om hvad han hed, og hvem han var, og hvorfor han kom til Staden.

Men Manden, som havde spraglede Klæder, han sagde: Spragling hedder jeg for mine spraglede Klæders Skyld. Rotter jager jeg for mine Synders og Piger for min Glædes Skyld. Og her til kommer jeg for Eders gode Stads Skyld. (Og dertil lo han, saa det var, som om hans Ansigt blev levende og ligesom flere Mænds.) Gaa til Borgemeesteren og sig ham, at om han giver Spragling eet hundrede Lod møntet Solv, saa skal der ikke være Rotte og Mus indenfor Eders Mure, inden fuldmaane er omme. (Men det var dengang otte Dage til fuldmaane.)

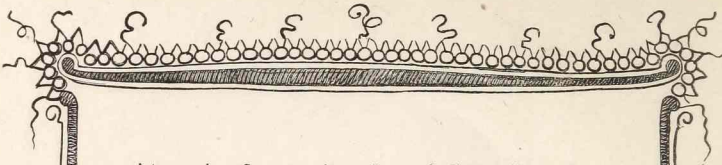
Og en af Bysvendene hed Paveis, og han gav den anden sit Spyd at holde og sprang straks til Borgemeesteren. Og Rotterne havde været fæle de sidste Nætter, og der var en anden Bysvend, som de kaldte Jan, og som var falden heftig drucken om, og havde Rotterne ædt ham

baade Næse og Ører og de store Tæer af om Natten, medens han sov og ikke vidste af det. Og dette frygtede Pavels for, om saadant skulde sig gentage.

Men Spragling blev paa Vagten. Og de havde stillet brændende Lygter rundt i alle Kroge for at holde Rotterne lidt af Vejen.

Og han truede dem med sin Næve og bandede dem, og Bysvendene syntes siden efter, at de ligesom ikke pibede saa meget mere eller løb dem over fødderne. Og Spragling fortalte sære Historier, og de var om Rotter og om Piger. Og han sløjtede underligt med sin Mund. Og en Gang rejste han sig, saa lang han var og gjorde en fagte med den ene Haand, som om han vilde tegne ud over hele Byen. Og han sagde: Pib I kun, og svands I kun og gem Jer kun, saa længe I magter. Spragling skal se Jer ud af Jere Smuthuller med sine graa Øjne, Spragling skal lokke Jer til sig med sine røde Læber. Med graat og rødt! Med surt og sødt! Graat og

rødt er de farver, der staar i Spraglings blege
Sjæs.

Men saa kunstigt talte han alting imellem
hinanden, at Bysvendene ikke kunde sige, om det
var Rotterne eller Pigerne, han mente.

De var dengang ogsaa alle meget drukne.
Og Spragling havde altid mere Drifke i sin
Randsel.

Men da Pavels kom tilbage, stod hans Næse
og Mund ud i eet. Men det var gaaet saaledes
til, at da han kom til Borgemeesteren, sad denne
ved sin Nadver, og slog han Pavels en forsvarelig
Kindhest, fordi han ikke fik Lov at æde, saa Næse
og Mund gif i eet, og han laa længe hen.
Men hans Datter Jomfru Adelheid, Hamelns
Rose kaldet, skældte Pavels til og sagde, at naar
Gøglere og Landstrygere kom til Byen, saa skulde
de stilles i Bøjen og have ikke eet hundrede
Mark Sølv men eet hundrede Stryg til Kagen.

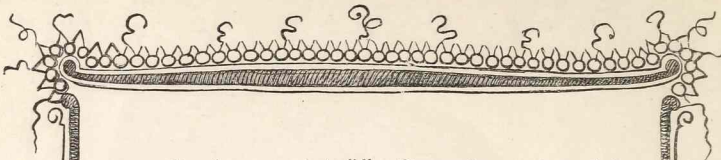
Men Spragling lo og sagde: Borgemeester-
vom! Vi tales ved.

Og da han tømte det sidste Krus, sagde han: Skøn Adelheid! Vi to gør mere. Hvad som dengang ingen kunde forstaa, hvad han mente.

Men derpaa holdt de ham forsvarligt under Laas og Luffe, for at de kunde svare til ham. Og han sagde mange underlige Ord, som By-svendene ikke kunde huske næste Morgen.

Men den næste Morgen førte de ham igenem Byen, og han skulde stedes for Borge-mesteren. Og da Solen skinnede, kunde de rigtig se hans Ansigt, som var arret og vissent, men hans Læber var som Blod, og hans Øjne var graa og blanke som et Staal. Og i hans Mund sad hvide Tænder.

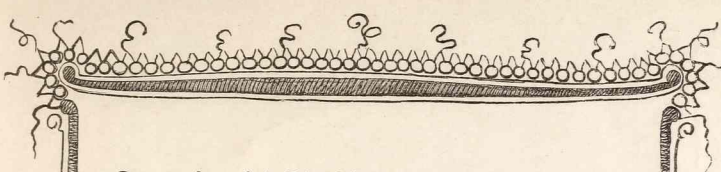
Men da han kom paa Gaden i sine sprag-lede Klæder, farverne i Striber om hans Krop, saa kom alle Byens Børn hujende og raabende, og de pegede med vanartige fingre ad ham.

Og der var et lille Dregebarn, som hed Michel og var en Blytæfbers Søn, og han var blind. Og ham puffede de ind paa Spragling, fordi han kunde ikke se, hvad de gjorde ved ham. Og der var et andet lille Barn, som var en lille Pige, og som kunde ikke høre, og hende raabte de al Slags Galskab ind i Ørerne, og hende puffede de ogsaa ind paa Spragling.

Men Spragling tog de to smaa Børn i sine Arme, og han slog dem ikke, men han klappede dem. Men til de andre raabte han: I Skarns Kryb! I Øgleunger! Tror I, I er mere kloge end Eders forældre, som er Taaber? Og han satte et Ansigt op, saa de fik en Skræk i Livet, og han jog ud efter dem. Og knubsede Bysvendene dem ogsaa dygtigt med Spydstoffene, saa der blev megen Jammer og Elendighed, ogsaa af gamle Kællinger og andet Fruentimmer, som ikke kunde holde sig derfra.

Men henne paa Hjørnet kom der en lille

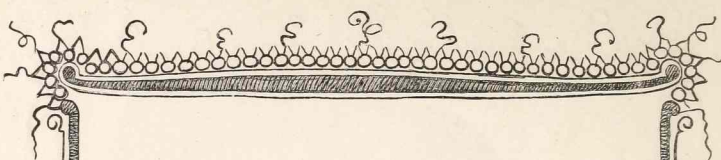

Dreng, som hed Dietrich og var en Bødkers Søn, og som var ikke fyldt sine tre Somre. Og han kom med en Pige og havde en Kringle i hans Haand. Og da han saae den spraglede Mand, lo han af Glæde, og denne lille Dreng, som hed Dietrich gif ved Pigens Haand hen til ham og bød ham af sin Kringle til at spise.

Og ham tog Spragling op paa sine Arme, og han kysfede ham. Og Drengen lo og tog ham omkring bægge hans Ører, som var store og ruffede ham i dem.

Men dengang var de andre Børn alle borte af Gaden, og de var ved Raadhuset, hvor Borgemeisteren var og Raadet.

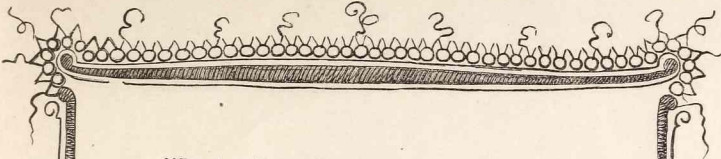
Men dengang Spragling blev ført frem for Borgemeisteren, talte denne ham haardt til og sagde, at han kunde før flynge sig selv op i en Galge, end han kunde drive Rotter og Mus ud af Hameln.

Men Spragling igentog sit Udsagn, og det har Raadmand Eberhard fortalt, at han sagde blot de samme Ord igen tre Gange. Men ellers sagde han intet videre. Saa maatte de tro ham, hvem som vilde. Men han stod ret op og ned og saae ud, som om han var ikke for det høje Raad men helt andetsteds og ganske for sig selv alene.

Der var dengang en Raadmand, som hed Adam, og som senere er død ganske pludselig, og som havde megen Vid. Og da der blev en lille Stilhed, hvistede han et Ord i Øret paa Borgemeesteren, som dengang pustede for Heden. For det var det Aar, da Græsmarkerne blev spædet gule, og hvad Solen levede, det aad Rotter og Mus, og Stanken af deres Skarn gjorde ogsaa Luften sur i Raadsalen og ubekvem at aande.

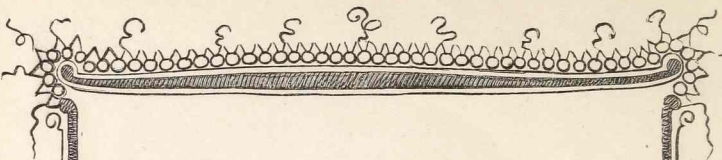
Men Borgemeesteren, da han havde hørt, hvistede til sin Sidemand, som var den ældste i Raadet og var en meget gammel Mand. Og de lod Spragling føre ud af Bysvendene.

Men da Spragling kom ind igen, stod Borgeme-
steren op med den gyldne Kæde om hans Hals,
og han sagde: Spragling falder Du Dig for Dine
spraglede Klæders Skyld. Og skaffer Du os
Rotter og Mus ud af Staden, inden fuldmaane
er omme, saa skal Du faa eet hundrede Mark
kølnst Sølvs og fare med Fred. Men naar fuld-
maane er omme, og der er blot en Måneunge
tilbage, som er i Live og kan pibe, saa skal Dine
nøgne Lemmer blive spraglede ude paa Galge-
bækken ligesom Dine Klæder, grønne og gule.
Og Ravnene skal plukke farverne af Dit Skind.
Og Din nøgne Rød skal hænge for Vinden, indtil
den er bleven mør og falder ned i Stumper.
Hvad siger Du til det?

Men Spragling stod ret op og ned. Og
han sagde blot de samme Ord igentaget en
Gang til.

Og da blev Borgemeesteren rasende igen, og
hans Ansigt begyndte at blive rødt og spuldent.
Men den Raadsherre Adam, som ovenfor er

nævnt, traf ham i hans Kappe. Og da stræbde han blot hans Tænder mod hverandre.

Men Spragling bukkede sig for det høje Raad og sagde Tak. Og en af Bysvendene har siden hen fortalt, at da saa han først, at Spragling lo og mest med sine Øjne. Men det var kun en af Bysvendene, som havde set det.

Men det har mange af Byens bedste Borgere set, at da Spragling gik til det Herberge, som var blevet ham vist an, og som er det, der ligger ved den østre Port, mødte han Jomfru Adelsheid, Hamelns Rose kaldet. Og hun gik med en Pige.

Men Spragling, da hun kom ham nær, sagde: Hil Hamelns Rose! Og han sagde det med en sagte Stemme og ikke som et Udraab. Og han saa paa hende dertil.

Men hun gik ham forbi, som det sømmer sig for en saa ærbar og fornem Jomfru og havde slet ikke set ham. Og det dog hun paa Afstand

ganſke tydeligt havde ſet og betragtet den lange Karl.

Men ingenſinde har hun nævnet et Ord derom til Fader eller Moder, ſaa dybt har hun følt ſig krænketh. Og den Pige, ſom fulgte hende, og ſom var Bert. Reſſlaaers den yngſte Datter, Karen, truede hun paa Livet, at hun maatte ikke tale om det. Men ſiden kom det frem.

Men da Jomfru Adelsheid var borte, ſaa gjorde Spragling en ſtor Sagte med ſin Haand, og ſom der ingen Mening var i og gjorde underlige Lyde med ſin Mund, og ſom ligesom gav Genlyd langt borte. Men det var af de Lyde, hvormed man ſtiller for fugle.

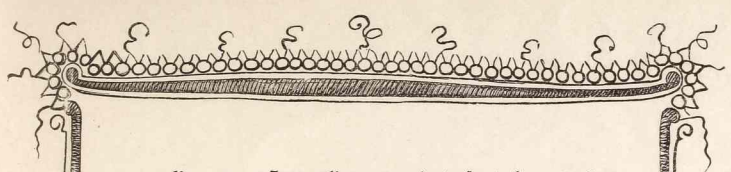
Og det gjorde han meget i den Tid, til ſuldmaanen kom, og han ſkulde vente i Byen. Og nogle fugle loffede han med bløde Kluk, og nogle loffede han med høje Skrig, ſom fik alle Kvindfolk til at gyſe, og nogle fugle kom, blot han ſløjtede ſtille og længe, og der var dem, ſom kom, bare fordi de andre kom. Og ſaadan en

Mand har aldrig nogen kendt hverken før eller siden!

Men der var otte Dage, til det blev fuldmaane, og i den Tid boede han i Walthers Herberge nede ved den østre Port. Og der blev ikke Plads nok til alt det nysgerrige Folk, som vilde se ham af Mandfolk og Fruentimmer med.

Og Walther lod Dørene tage af sit Hus, saa mange vilde altid høre Spragling fortælle og sløjte, og de vilde drifte til. Love maatte Walther sin gode Kælder, fuld af Vin og sin stærke Momme! Og mere Momme lod han komme og mere til. Men der kom Mænd af Raadet med, og Borgemeesteren til. Efterdi de maa alting vide.

Og i den Tid drak Mændene megen stærk Momme, og de sov drabeligt baade om Nætterne og om Middagen, hvor Luften er saa stærk og stiger let til ens Hoved. Men Kvinder behøver mindre Søvn.

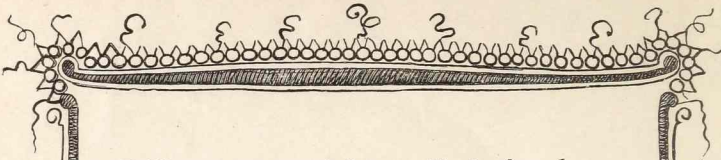
Og om Spragling er det fortalt, at han aldrig sov, hverken naar Mændene sov, eller naar mange Kvinder var vaagne.

Men om Borgemeesterens Datter kan det fortælles, at hun vilde ikke høre Spragling tale eller synge eller sløjte med hans Mund. Og de talte hende meget til baade med godt og med ondt, men hun vilde ikke se ham.

Og nu veed man, at det var, fordi hun havde følt sig saa højligens frænket, straks den første Gang, hun mødte Spragling.

Og bemeldte Pige Karen har siden hen forklaret, at en Eftermiddag gik Spragling forbi paa Gaden og var i følge med to Jomfruer og deres fader. Og den gamle Mand, som var af Raadet gik bagefter, fordi han var meget drucken.

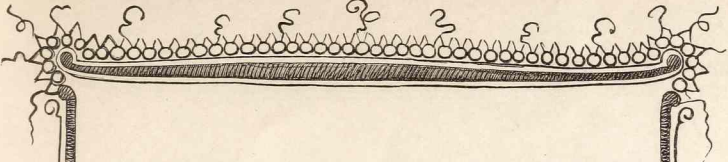
Men Spragling talte med de tvende Jomfruer, som var hinanden ganske lige, fordi de var

Twillinger, og meget kenne. Og de saae bægge to op paa ham. Og han saae ogsaa paa dem men hverken til højre eller til venstre eller til Raadhuset.

Men til den Tid kom bemeldte Pige Karen ind, og stod da Jomfru Adelsheid i en Karnap og saae ud, og det til den Tid hun ellers sov sin Middagsføvn paa en Time eller to, vel gaaet. Og hun gav et Skrig fra sig og skændte paa Karen, at hun havde stræmt hende. Og hun spurgte straks Pigen, om hun havde set Spragling, som han gik omkring med ordentlige Jomfruer, og ærbare Borgere ravede drukne om paa Gaderne ved den høje lyse Dag. Og har Pigen forklaret, at hendes Jomfrues Ansigt var ganske rødt og bespændt, og hendes Tale heftig, saa det ene Ord skød det andet.

Og det maa ogsaa have harmet en agtbar, fornem Jomfru at se en Mand af Raadet rave drukken om, forinden Solen var faldet, og hvad mere som skete i de Dage; mest man betænker

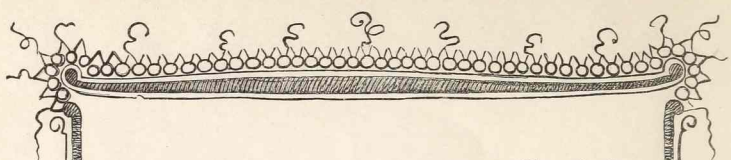

hvad som fulgte efter, men som dengang ingen vidste.

Og en anden Gang fortalte Karen, at hun havde truffet hendes Jomfru i en heftig Graad. Og det var paa en Dag, hvor alt Folket var taget ud paa de søndre Enge for at høre Spragling synge og for at drikke til samme Tid. Og der var andre Piber og Trommer med og nogle Basuner. Og hele Raadet var der, og Borgemeesteren, og det var Dagen før fuldmaane og en Midsommerfest.

Men Jomfru Adelheid vilde springe i Voldgraven, om de vilde bruge Gevalt imod hende og tage hende med Magt derud. Og da havde Borgemeesteren ikke turdet, tilmed det var allerede langt paa formiddagen, og Raadet ventede ham til festen.

Men som da Karen vilde trøste hende i hendes heftige Graad, saa foer hun op og blev ganske som rasende og sagde, at hun trængte ikke til nogens Trøst. Og hun skabede sig saa ond,

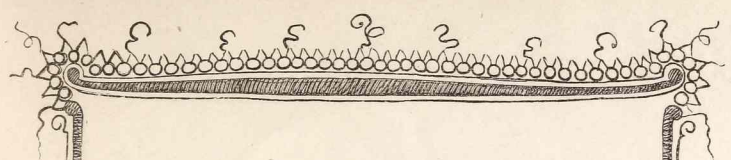

at hun var ikke til at kende igen. Men straks bagefter faldt hun til føje som et Barn og bad Pigen om Tilgivelse og græd, som om hun var pisset med Ris, ja med hvad som værre er. Og hun kom i en hel Vildelse og sagde, at det nu var bare een Dag til fuldmaane, og om hun blot havde været med paa Engene og kunde bede ham om Tilgivelse.

Men dermed mente hun sin Fader, som havde været meget og ædendes gal. For hun var en god Datter.

Men hvad hun ellers talte sammen, det var saa forvildet, at intet Menneske kunde forstaa anden Mening, end som det var det Onde, der allerede havde begyndt at faa Magten over hende, hvad som nærmere nedenfor skal forklares, men som dengang ingen vidste.

Men Spragling havde faaet en Skræk for Jomfru Adelheid, kaldet Hamelns Rose, da det ogsaa var blevet ham berettet, som hun handlede, og naar det traf sig, at han

kunde møde hende, saa saa han ingenkunde til hende.

Og det var ogsaa en meget streng og ærbar Jomfru!

Men da det blev fuldmaane, bød Spargling, at ingen maatte den Nat fige ud af noget Vindue eller fjæle sig i Dørene for at se, hvad der vilde ske i Maanens Lys. Og det blev strengelig forbudt af Raadet, at det ogsaa skulde forholdes saaledes. Og har heller ingen set ud den Nat.

Og Klokken vel ti var alting stænget og slukket, og alle folk i deres Senge, men ingen kunde sove for at lytte.

Og Klokken slog halv gaaen elleve, og Røtterne løb over Dynerne, og de sloges paa Gulbene og under Gulbene og oppe paa Loftene, og Musene peb. Og alting var som det plejede.

Men som Klokken slog et Kvarter før elleve paa Sct. Bonifacii Kirke, lød det ligesom Stødet

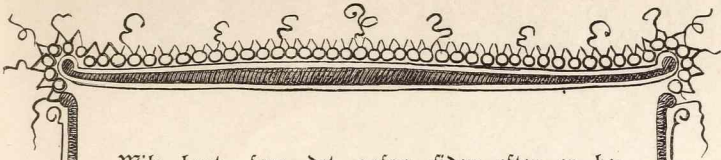
i en fløjte. Og derpaa een Gang til. Og derpaa een Gang til.

Og da foer hver Mand og Kvinde i Angstens Sved op fra sit Leje, og de smaa Børn vaagnede og græd.

For da streg alle Rotterne som Grise og som tusinde Grise.

Og det hørte hver en Mand og Kvinde i Byen og alle smaa Børn, at de strabede og fradsede med Kløerne, som havde det været store Katte og Løver af de udenlandske, saa mange var de, og bed hinanden for at komme frem. Og Musene peb saa jammerlig. Og det var i hvert et Hus i Staden, som de bagefter alle fortalte. Og der var ikke nogen, som ikke slog mange Kors for sig. Og der blev bedt inderligen til Gud, dem der kunde det for Skrækken.

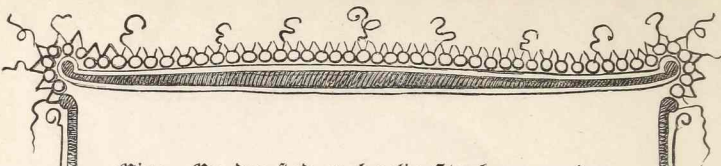
Men saa blev det ganske stille i Husene. Men ude fra Gaderne hørte de dem hvine og skrige højlig, saa det har kunnet høres mange

Mile bort, som det ogsaa siden efter er berettet.

Men det har en Bonde berettet, som var falden druffen om neden for den østre Port, at da han vaagnede op af en hæslig Drøm, saa hørte han, som de skreg, og det var saa lyst, at han kunde se hvert et Straa paa Marken og mange Mile rundt og helt ned til Weserfloden, som laa ganske blank og stille. Men Bonden fik ved Gud den Almægtiges Hjælp reddet sig i Tide op paa den hellige Bonifacii Billede, som staar i Sten ved Vejen, for ud ad østre Port kom Spragling med en fløjte for Munden, som han ideligen stødte i, og efter ham myldrede og væltede Rotter og Mus ved Siden af hinanden og ovenpaa hinanden, lige i hans Hæle og i skrækkelig Hvinen.

Og det var, som om Jorden var hakket op og bleven levende og bleven, alle Knolder, til Rotter og Mus, saa langt Øjet kunde række, og som vrimlede, saa det blev Bonden sort for hans

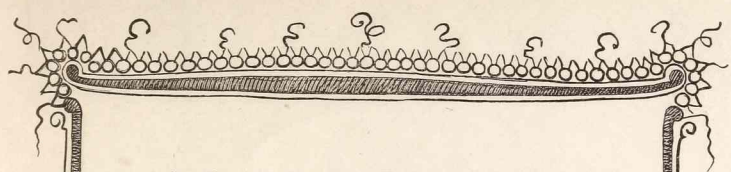
Øjne. Og der stod en hæsliq Stank op om dem, som Bonden heller ikke kunde taale.

Men dengang Spragling kom ned til Wesersloden, vadede han ud i den til Bryttet, og han vendte sig, og turde Bonden ikke se paa hans Ansigt.

Men da skete der et Plump, og i hundredevis og i tusindevis styrtede de sig i floden, baade Musene og de sorte Rotter, som heller ikke kan svømme. Og Wesersloden, som havde ligget ganske stille og blank, den slog op mod sine Bredder med høje Skulp, efter hvad som Bonden berettede. Og det varede længe. Men saa blev alting stille.

Men saa skrækkeligt havde dette Syn været, at Bonden derudover nær havde mistet sin forstand, den han havde.

Men den næste Morgen ringede de i Byen med alle Klokker. Og de takkede Gud hjærteligen, at de var befriet for dette skrækkelige Utøjs Plage.

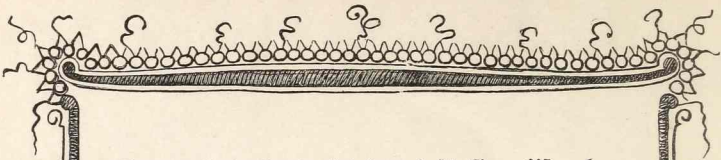

Og saaledes vendte Tro og Guds frygt atter tilbage til den gode og fromme Stad Hameln.

Men den næste Morgen, dengang Spragling gik op til Raadhuset, mødte han Jomfru Udelheid, Hamelns Rose. Og han mødte hende paa Stentrappen, som fører op til Huset og paa det øverste Trin. Og Pigen Karen stod bagved hende, og de skulde netop ud.

Og har Pigen siden hen fortalt, at Jomfruen stod stille paa det øverste Trin, og hun tog ud for sig med den ene Haand om Jerngelænderet paa Trappen, som er af en snørklet Art med brede Arme. Og det saae ud, som om hun vilde falde i en Afmagt. Men ikke sagde hun et eneste Ord. Og ikke mente Karen, at hun saae paa Spragling. Men efterdi Pigen stod bag sin Jomfru, kunde hun det ikke rigtig afgøre.

Og Spragling sagde heller ikke et Ord, men han saae paa Jomfruen med et Par Øjne, som

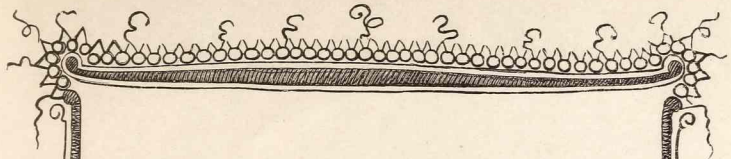
Karen aldrig havde set dem i sit Liv. Men hun var jo ogsaa meget ung. Men de var som den dybeste Flod, sagde hun siden efter.

Men saa sprang han forbi dem op ad Trappen.

Men Jomfruen, da han var gaaet, vendte hun straks om og gik ind til sig selv igen. Og hun var den hele Dag ganske ene med sig selv og med Pigen Karen, hun ikke ved Maaltiderne, hvor hun spiste intet.

Men hun var from og god og græd tidt iblandt men tørrede selv sine Taarer af igen og talte mildt og kærligt. Og hun bad til Guds Moder. Og tilsidst lod hun ogsaa Karen gaa. Men om Natten hørte Karen, at hun ikke sov. Dog gav hun sig ikke for Smerter men laa stille hen. Og engang taledes hun højt til sig selv. Og ud paa Morgenens slumrede hun.

Men dengang Spragling traadte frem for Raadet, talte Borgemeesteren med Raadmanden

Adam, som var af megen Vid. Og som da Spragling forlangte sine eet hundrede Mark Sølv, fordi han havde friet Staden for sin stræffelige Plage, sagde Borgemeesteren, at det var ikke ham, som havde friet Staden fra sit Utøj, men det var Gud. Som jo ogsaa sandt er.

Og dengang blev Spragling baade rød og hvid, som han dog ellers stod lige op og ned uden at give noget til Kende.

Og Borgemeesteren sagde, som ogsaa rigtigt er, at dette ikke kunde være sket uden Guds Vilje, som skrevet staar, og at det var Ham, de skulde takke, som de ogsaa havde gjort og ringet med de store Klokker.

Men Spragling vilde intet høre derom men om de eet hundrede Mark Sølv.

Men dem nægtede de ham alle og med samlede Stemmer.

Men da slog han sin Haand i Bordet, og hans Ansigt blev grueligt at se ind i, og han sagde: Jeg gaar. Men naar jeg kommer tilbage,

skal I høre andet pibe i Eders Gader end Rotter og Mus.

Og det har alle sagt, at da stod der ligesom Gnister ud af bægge hans Øjne, som naar to gode Staalklinger frydses hidst.

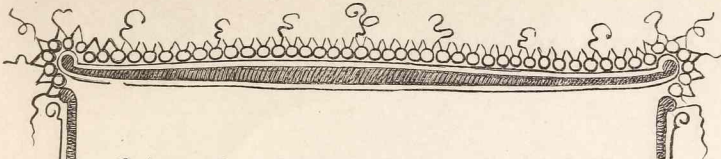
Men Borgemeesteren og det hele Raad var glade, da han var gaaet.

Men den næste Morgen da Kloffen var syv, stod Spragling igen udenfor Raadhuset paa Gaden. Og da havde han en blodrød Hat paa sit Hoved med stærke Sjer, og han havde ikke spraglede Klæder men en Dragt som en Jægers, der var grøn. Og han holdt sin fløjte i Haanden.

Og Portvagten havde set ham gaa forbi, men den havde ikke kunnet flytte en fod for at gribe ham.

Og han blæste i sin fløjte.

Men ved det første Stød kom alle Børnene i Hameln, alle som gaa kunde, løbende ud af alle

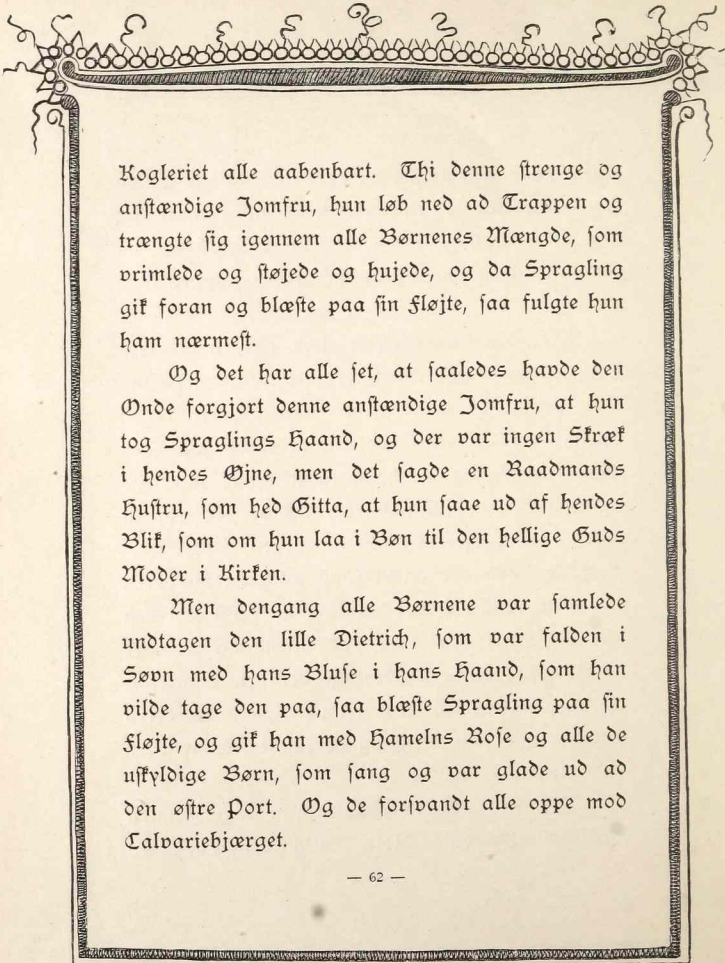

Huse, og ingen kunde holde dem tilbage. Men kun den lille Pige, som ikke kunde høre og den lille Dreng, som var blind og var en Krøbling, dem som Spragling havde klappet, blev tilbage.

Men den lille Dietrich, som var en Bødkers Søn, og som var ikke fyldt sine tre Somre, han kom springende straks i den bare Skjorte. Men Spragling, da han vendte Hovedet og saae den lille Dietrich, og Drengen lo til ham, saa med eet vendte den lille Dietrich sig og løb for at hente sit Tøj, efterdi han var næsten nøgen.

Men ved det andet Stød gik Raadhusdøren op. Og dengang var alle Vinduer aabne i den hele By, og i alle Døre stod Mænd og Kvinder og alle fædre og Mødre og det hele Raad og Borgemeisteren med den gyldne Kæde, og deres Ansigter var som Sten, og de kunde ikke flytte en fod, men alle stirrede.

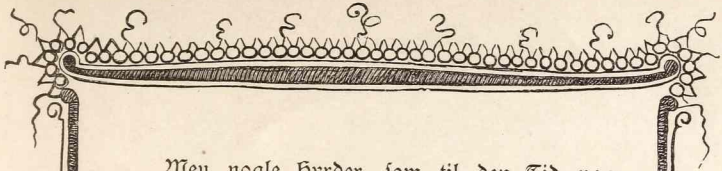
Men ned ad Raadhustrappen kom Jomfru Udelheid, Hamelns Rose. Og dengang blev

Kogleriet alle aabenbart. Thi denne strenge og anstændige Jomfru, hun løb ned ad Trappen og trængte sig igennem alle Børnenes Mængde, som vrimlede og støjede og hujede, og da Spragling gik foran og blæste paa sin fløjte, saa fulgte hun ham nærmest.

Og det har alle set, at saaledes havde den Onde forgjort denne anstændige Jomfru, at hun tog Spraglings Haand, og der var ingen Skræk i hendes Øjne, men det sagde en Raadmands Hustru, som hed Gitta, at hun saae ud af hendes Blik, som om hun laa i Bøn til den hellige Guds Moder i Kirken.

Men dengang alle Børnene var samlede undtagen den lille Dietrich, som var falden i Søvn med hans Bluse i hans Haand, som han vilde tage den paa, saa blæste Spragling paa sin fløjte, og gik han med Hamelns Rose og alle de uskyldige Børn, som sang og var glade ud ad den østre Port. Og de forsvandt alle oppe mod Calvariebjerget.

Men nogle Hyrder, som til den Tid vogtede deres Geder oppe paa Calvariebjerget har siden hen berettet, at de til den Tid hørte lige som et stort og jamrende Skrig som af mange Børn.

Og en Kulspier, som bor langt oppe paa Bjerget har berettet, at han til den Tid saae en Rytter fare ham forbi, og stod Hestens Ben mere i Luften end paa Jorden. Og han havde en blodig rød Hat paa sit Hoved med stærke Sjer og en Dragt som en Jægers, der var grøn. Og han holdt noget i sine Arme, som han bøjede sig tæt ned over.

Men om det var et Lig eller en Kvinde, kunde Kulspieren ikke sige, blot at det var noget i lange Klæder og med ganske tilslukkede Øjne.

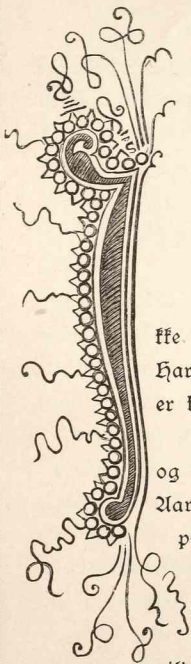
Ende.

Et lidet Tillæg

om

Jomfruspringet i Harzen,

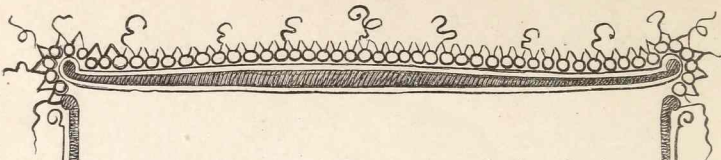
som det berettes paa Stedet.

Tffe langt fra Borgen Blankenburg i
Harzen ligger Bondebyen Thale, som
er kendt for sin herlige Træfrugt.

Der levede for mange Aar tilbage,
og forinden man var begyndt at skrive
Aarene nøjagtig ned, en dejlig Bonde-
pige. Og de kaldte hende Guldstat
eller Gyldenstat, fordi hun havde
gyldent Haar, og som var saa langt,
at hun kunde sidde paa det, om hun
vilde, men hendes Navn var Gertrud.

Men netop paa den Tid var der en Ridder,
som hed Franz og var Gæst paa Blankenburg;

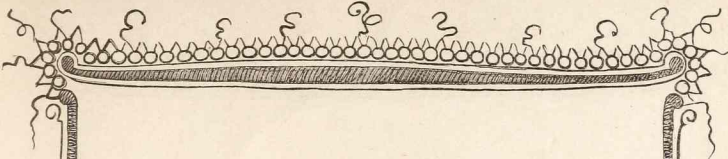
og hvor han kunde komme over hende, baade tidligt og sild, saa efterstræbte han hende, men hun vilde ikke føje ham.

Og han var meget velskabt, og gjorde alle Piger paa Egnen ham til Vilje, og mange af dem roste sig, saa tidt han kom, i Stedet for at angre deres Synd.

Men Gertrud holdt sin Dyd i Ære. Og det har alle ment, hun talte ham til Rette, naar hun saae ham hver en Dag, der gif og ofte mange Timer, men aldrig i Skoven eller oppe paa Bjærgene som de andre. Og hver Aften laa hun i sin Seng alene, som de vidste, alle folk i Byen.

Men dengang nogen Tid var gaaet, søgte Ridder Franz ikke disse andre Piger mere. Og de skældte Gertrud og kaldte hende en ukristelig Heks, og at hendes Dyd var sat i Pant til Fanden selv oppe paa Brocken.

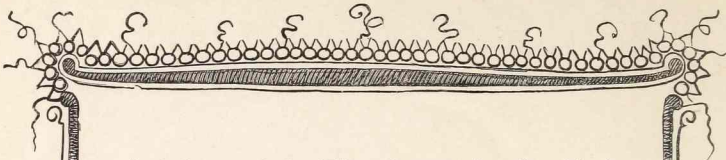
Men hun svarede kun med sin Dyd. Og da det blev Midsummer, rejste Ridder Franz og meget pludselig.

Men dengang han var borte, sagde Gertrud til de andre Piger, at nu kunde de jo gaa til Sommerfest med Ridderspendene, og hun hed ikke Gyldenskat omsonst, og Gyldenskat den fandt man ikke i Skoven og heller ikke paa Bjærgstrænder men kun i Højenloftssale og andet mere ukristeligt Hovmod.

Men paa det Bjærg, som hedder Meisebjærg, der er den tætteste Skov, og gik der siden hen i Juli Maaned en Brændehugger. Og da havde han nær tabt Øffen af Skræk, thi dem, som han saae noget borte, var Ridder Franz og Gertrud, som de kaldte Gyldenskat eller Guldskat, og da var Ridder Franz kommen hemmelig tilbage, men ingen havde set ham.

Men Brændehuggeren har siden hen forklaret, at da han saae dem, kunde han ikke høre, hvad de talte, men det var tydeligt at se, at han besvor hende med hede Løfter som sædvanlig og tog paa hende, og han var meget skøn at se til. Men hun gav sig til at løbe, og han fulgte

efter hende med Tilraab, og da svandt de Brændehuggeren af Syne. Men siden hørte han hendes Latter, som han sagde, og derpaa blev det ganske stille.

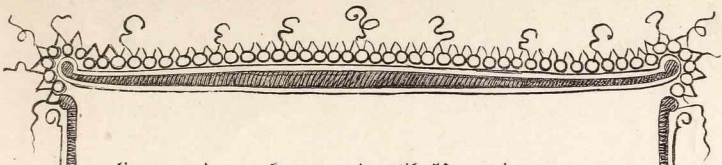
Men enten har det været Spot eller for-
tvivlelse, som lo ud af hende.

Og da det var blevet derpaa ganske stille, frøb Brændehuggeren videre og kun Skridt for Skridt, og baade een Gang og flere Gange syntes han, det raslede, og at han hørte deres Stemmer, og ligesom de blev svagere og mere stille.

Og da blev Brændehuggeren meget bange og turde længe ikke gaa, fordi han frygtede Ridder Franz, men omsider naaede han til den frem-
springende Top, og da var der gaaet flere
Timer.

Og da saa han ingen Ting.

Men paa den modsatte Side begynder det
Unhaltfke, og der er et mægtigt Svælg imellem
denne Tinde og den anden, og der hører al
Sti op, naar man da ikke vil klatre møjsomme-

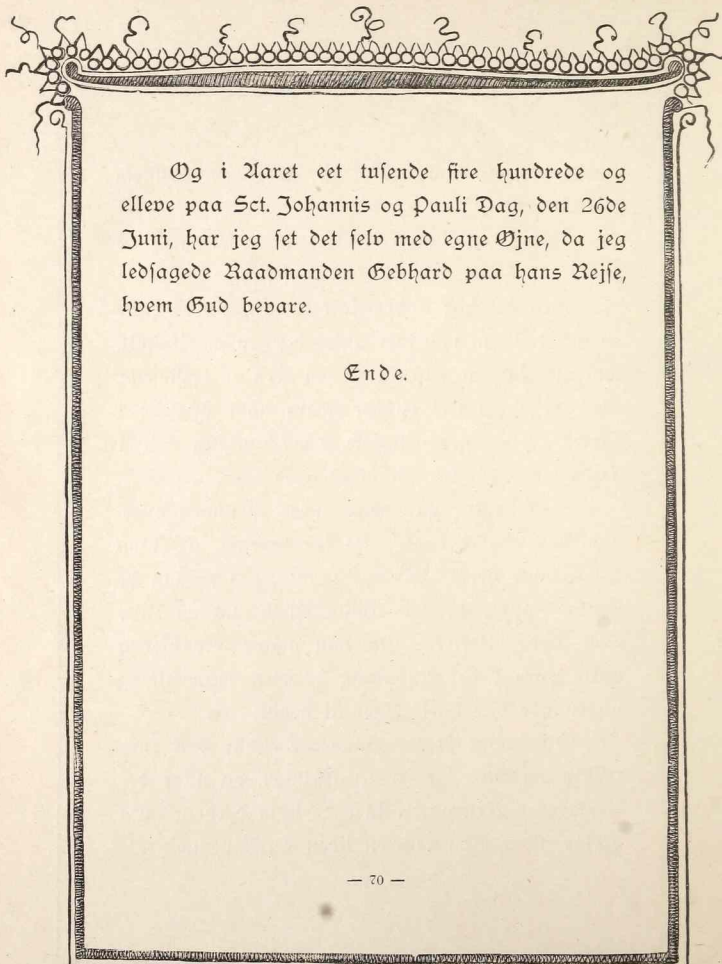
ligen ned og kommer da til Kørevejen gennem Anhalt.

Og Brændehuggeren har intet set mere til Pigen og heller ikke til Ridder Franz.

Men det har andre folk fortalt, at de saae en luffet Vogn, som foer afsted og gennem Anhalt, som om fanden selv fulgte en Synder i Hælene. Og det har været Ridder Franz, som flygtede i Stræk og gennem Anhalt, der dengang laa i Sejde med dem fra Blankenburg.

Men Pigen, hun maa være sprungen over, som man har set det ofte før berettet, at Jomfruer, naar deres Dyd var i Fare, saa sprang de mange Favne, ja ved Guds Hjælp næsten Mile over dybe Kløfter. Og hun maa være bleven borteovre i det Anhaltiske, hvorfra man aldrig nogensinde har hørt noget til hende.

Og derfor kalder Bønderne endnu den Dag i Dag det Sted for Jomfruspringet, og naar der kommer en Rejsende, følger de ham derhen. Og derfor giver man dem en liden Drifkepenge.

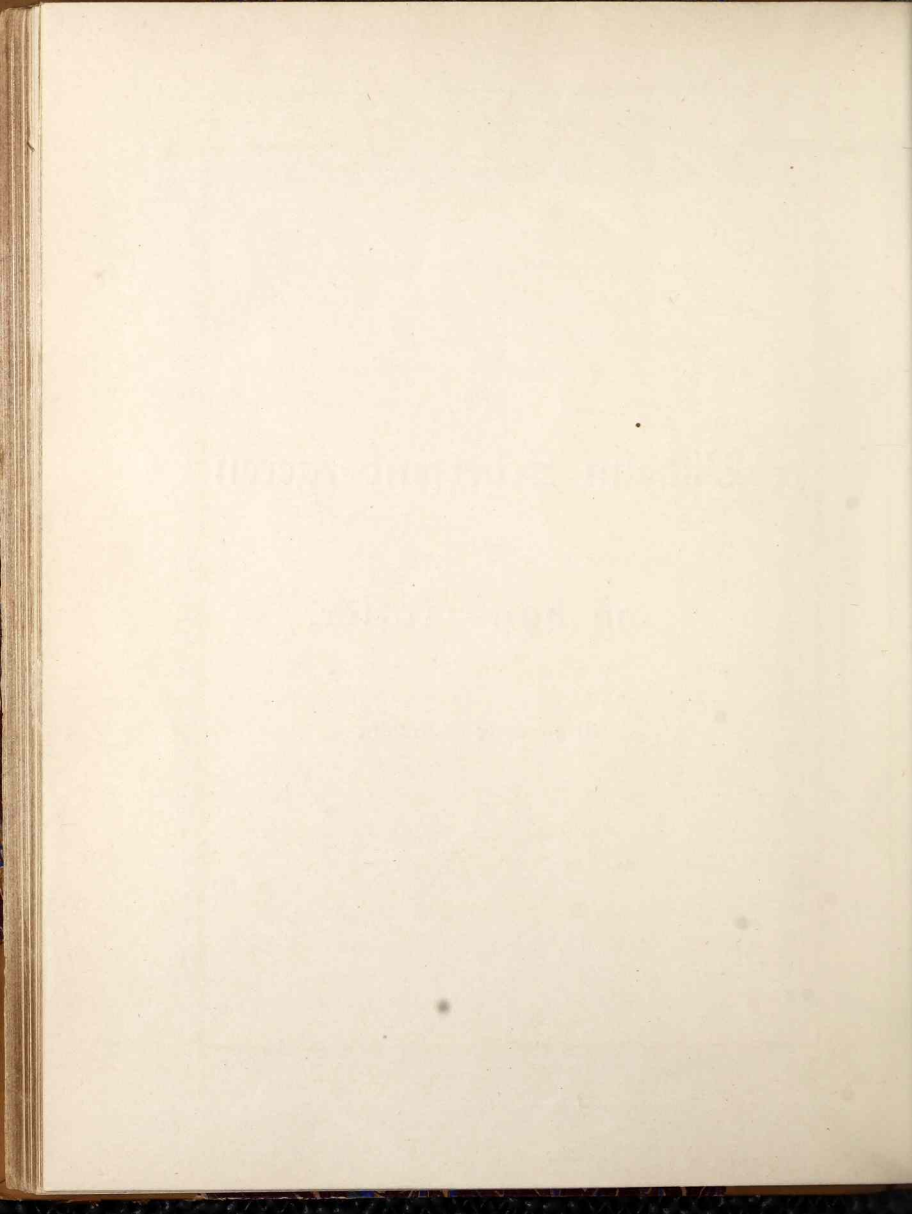

Og i Aaret eet tusende fire hundrede og
elleve paa Sct. Johannis og Pauli Dag, den 26de
Juni, har jeg set det selv med egne Øjne, da jeg
ledsagede Raadmanden Gebhard paa hans Rejse,
hvem Gud bevare.

Ende.

Om
Vilhelm Scherfenbergeren
og
om hans Løfter.

Af en verdslig Krønike.

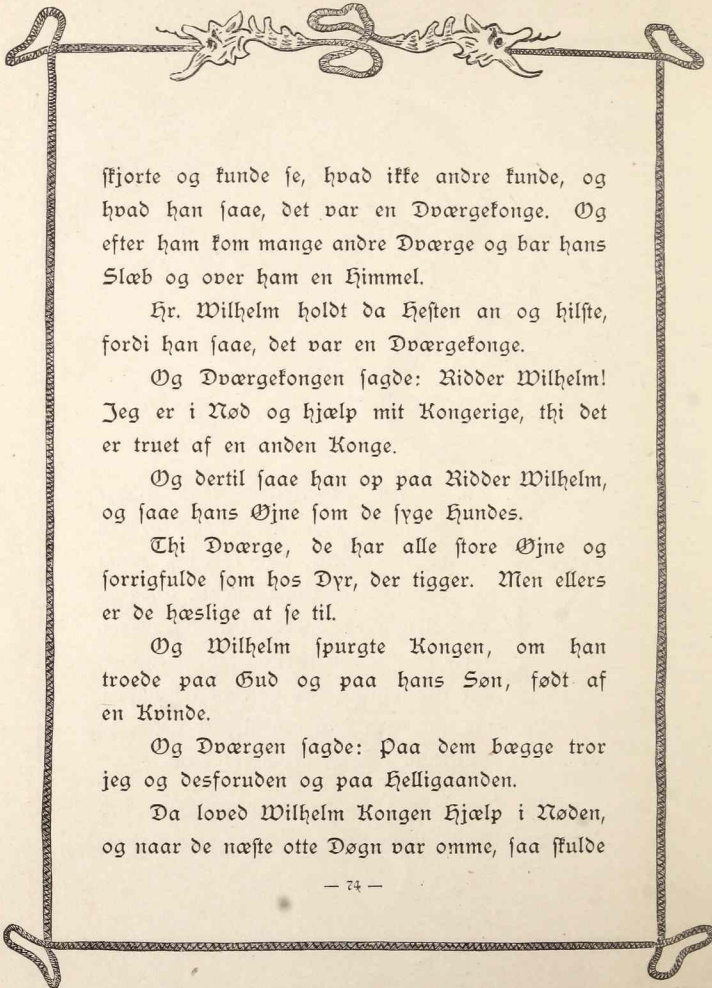

aa Borgen Scherfenberg sad Ridder Wilhelm. Og han var gift med Greven Meinhards Datter, ham som tog Steier og Kærnthén fra Kong Rudolf. Og Greven Meinhard yndede Wilhelm meget, fordi han var en stærk og tapper Ridder, der ikke spurgte, før han gik i Kampen.

Og dette har man sagt om Ridder Wilhelm, at alting hvad han lovede, det holdt han.

En Dag red Wilhelm paa en Eng ved Borgen. Og Wilhelm han var født med Sejers-

stjorte og kunde se, hvad ikke andre kunde, og
hvad han saae, det var en Dværgekonge. Og
efter ham kom mange andre Dværge og bar hans
Slæb og over ham en Himmel.

Hr. Wilhelm holdt da Hesten an og hilste,
fordi han saae, det var en Dværgekonge.

Og Dværgekongen sagde: Ridder Wilhelm!
Jeg er i Nød og hjælp mit Kongerige, thi det
er truet af en anden Konge.

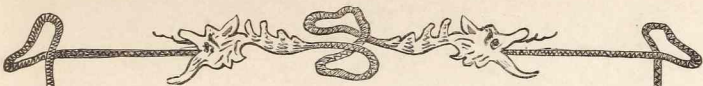
Og dertil saae han op paa Ridder Wilhelm,
og saae hans Øjne som de syge Hundes.

Thi Dværge, de har alle store Øjne og
sorrigfulde som hos Dyr, der tigger. Men ellers
er de hæslige at se til.

Og Wilhelm spurgte Kongen, om han
troede paa Gud og paa hans Søn, født af
en Kvinde.

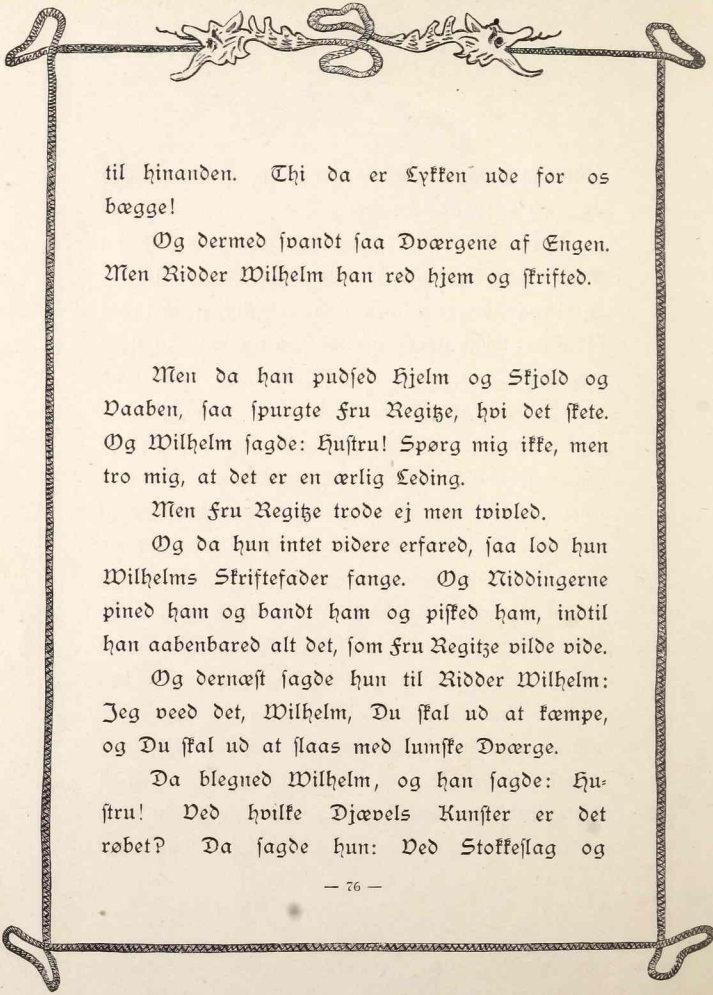
Og Dværgen sagde: Paa dem bægge tror
jeg og desforuden og paa Helligaanden.

Da loved Wilhelm Kongen Hjælp i Nøden,
og naar de næste otte Døgn var omme, saa skulde

Wilhelm komme did paa Engen til samme Tid
og med de bedste Vaaben.

Men Dværgeu drog en Guldring af sin
finger og gav Hr. Ridder Wilhelm den og sagde:
Saalænge denne bliver paa din finger, da skal
dit Eje aldrig worde mindre. Og naar Din store
Helteaa er omme, og Fjendekongen dreven ud
af Landet, skal alle mine Dværge være Dine og
trælle for Din Lykke. De skal finde rodgylde
Aarer frem i Dine Bjærge, og Din skal blomstre
over alle Stræuter og Dine Heste gaa i Græs til
Bugen. Og mine Dværge samler Morgenrøden,
naar den i Gryet bryder frem bag Fjælet, og
den er varig Ungdoms sikre Kilde. Og naar
Din Hustru ligger trygt og sover, skal mine
Dværge staa ved Ederes Leje og aande den hen
over hendes Slummer. Og da vil hendes Kinder
aldrig rynkes, og hendes Øjne skal i Ungdom
straale, saalænge som Dit eget Øje lever. Men
dette skal Du love højt og helligt, at Du maa
aldrig aabenbare nogen de Løfter, vi har givet

til hinanden. Thi da er Lykken ude for os
bægge!

Og dermed svandt saa Dværgene af Engen.
Men Ridder Wilhelm han red hjem og skrifsted.

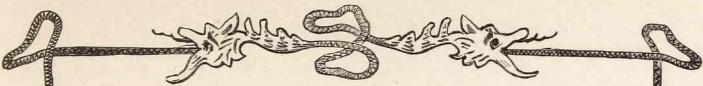
Men da han pudsed Hjelm og Skjold og
Vaaben, saa spurgte fru Regitze, hvi det skete.
Og Wilhelm sagde: Hustru! Spørg mig ikke, men
tro mig, at det er en ærlig Leding.

Men fru Regitze trode ej men tvivlede.

Og da hun intet videre erfarede, saa lod hun
Wilhelms Skriftefader fange. Og Niddingerne
pined ham og bandt ham og pisted ham, indtil
han aabenbarede alt det, som fru Regitze vilde vide.

Og dernæst sagde hun til Ridder Wilhelm:
Jeg veed det, Wilhelm, Du skal ud at kæmpe,
og Du skal ud at slaas med lumste Dværge.

Da blegned Wilhelm, og han sagde: Hu-
stru! Ved hvilke Djævels Kunster er det
røbet? Da sagde hun: Ved Stoffeslag og

Svøber, og Munkens har de pint, indtil han tilstod.

Da holdt Hr. Wilhelm inde, og han tied. Og da han talte, sagde han: Jeg mente, at om de havde hængt ham op paa Korset som Verdens frelser og med Tornekronen, saa skulde han dog ingenlunde talet.

Og da hans Hustru tryglede og tigged, saa svigtede han næste Morgen Dværgen.

Men Engen, hvor han havde truffet Dværgen, den red Hr. Wilhelm ikke mere over. Dog blev det engang Lyn og megen Torden, og Regnen skylled, og da var den nærmest. Og da han red, paa een Gang stejled Hesten, og midt i Lynet stod da Dværgekongen: Hr. Wilhelm! raabte han med hidfig Stemme, Hr. Wilhelm, Du som holder alle Løfter! Giv mig min Ring igen! Og Hesten snubled og vrinsked som for Jld, og Dværgen raabte og vilde rive Ringen af hans finger.

Men Wilhelm retted Hesten, og med Næven slog han den lille Konge i hans Nafsyn, saa Blodet sprang.

Men da han sprængte deden, da lød den lille Dværgkonges Klage og gennem Tordenen og gennem Mørket. Og Wilhelm var det, som hans Næve værked.

Og dette Aar gif hen og meget stille. Men paa den næste Sommer er det hændet, at Fru Regiðes Søster, Fredegunde blev viet til den unge Greve Hugo, ham som fik Landestroß til Lehn af Kongen.

Og aldrig har man set saa megen Rigdom, som dengang Brylluppet blev gjort paa Borgen.

Og fru Regiðe talede til Wilhelm og sagde: Aldrig har jeg set sliq Rigdom, og der var Sølv og Guld og dyre Stene og Hestene, de gif i Græs til Bugen, og Vinen blomstrede paa alle Strænter.

Men Wilhelm tav.

Og fru Regitze taled og sagde: Saa Du Brudens skønne Klæder, og de var Gyldenmor og indist Silke, og hendes Snabelsko var sprængt med Stene. Og der var Perlebaand om hendes Midje.

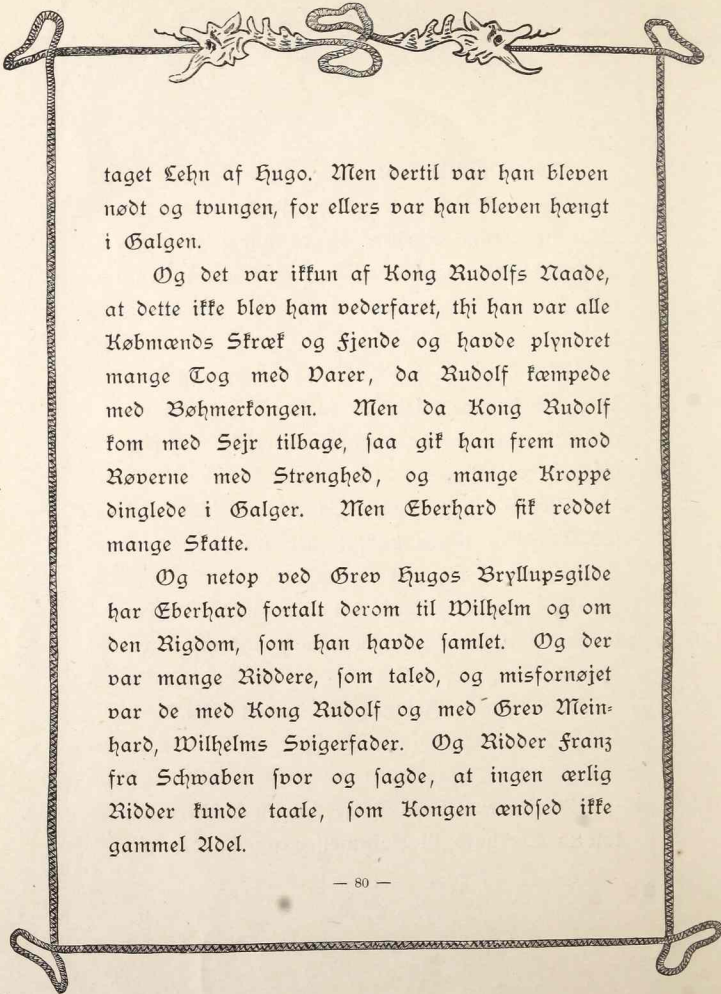
Men Wilhelm sagde: Ti og stands Din Tale. Men fru Regitze taled og sagde: Og dejlig var min lille, unge Søster, og saa Du ret hvor hendes Øjne straaled?

Men Wilhelm sagde: Ti! Og da hun taled, saa slog han hende hastigt med sin Næve, saa Blodet sprang ud over Sengestolpen.

Og dengang var det som med Dværgekongen, og var det ham, som om hans Næve værked.

Men hendes Jammer ynfede ham ikke.

I Greven Hugos følge var en Ridder, som kaldtes Eberhard til Hohenfelsen og havde nylig

taget Lehn af Hugo. Men dertil var han bleven nødt og tvungen, for ellers var han bleven hængt i Galgen.

Og det var ifkun af Kong Rudolfs Naade, at dette ikke blev ham vederfaret, thi han var alle Købmænds Skræk og Fjende og havde plyndret mange Tog med Varer, da Rudolf kæmpede med Bøhmerkongen. Men da Kong Rudolf kom med Sejr tilbage, saa gif han frem mod Røverne med Strengthed, og mange Kroppe dinglede i Galger. Men Eberhard fik reddet mange Skatte.

Og netop ved Grev Hugos Bryllupsgilde har Eberhard fortalt derom til Wilhelm og om den Rigdom, som han havde samlet. Og der var mange Riddere, som taled, og misfornøjet var de med Kong Rudolf og med Grev Meinhard, Wilhelms Svigerfader. Og Ridder Franz fra Schwaben svor og sagde, at ingen ærlig Ridder kunde taale, som Kongen ændsed ikke gammel Adel.

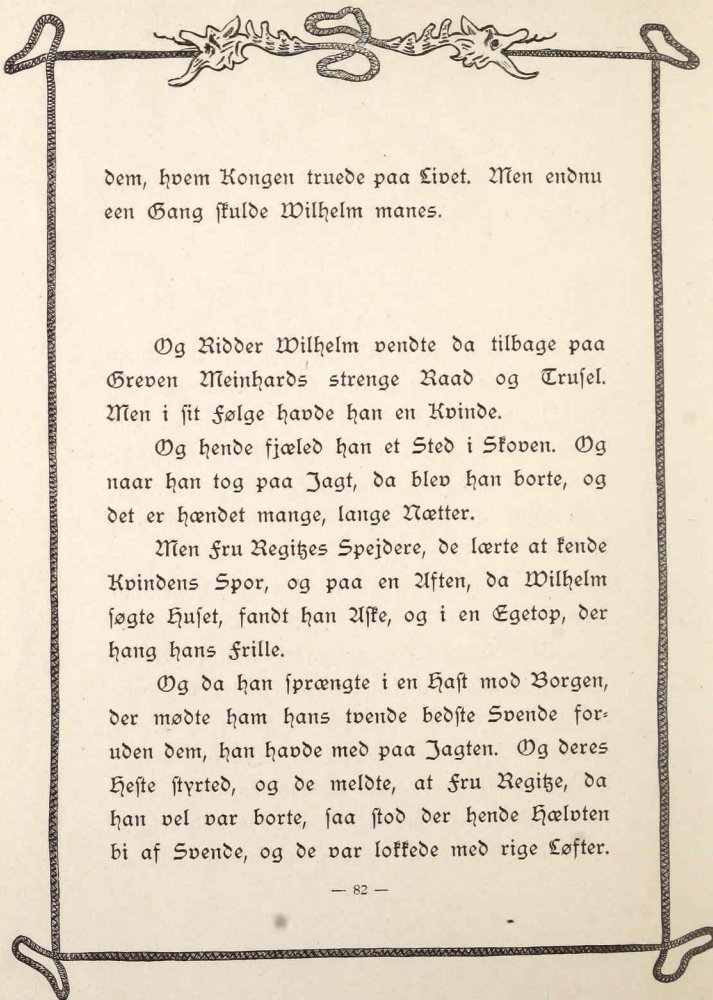

Og der blev larmet stærkt, og de var
drufne.

Da Vaaren kom, red Wilhelm bort til Schwaben med sine bedste Mænd og bedste Heste. Og fru Regiſe ſpurgte, men han ſvared, at han drog bort at hente Guld og Skatte. Og da hun græd, ſaa bød han hende tie og ſpare ſine gode Øjnes Straaler og ſe til, at hun ej fik flere Rynker.

Og dermed red han tavs med ſine Svende.

Men da en Tid var gaaet, kom en Rytter og bragte Bud fra fru Regiſes fader. Og dette meldte han til fru Regiſe, at Ridder Wilhelm plyndrede i Schwaben, og mange Skatte havde han bragt ſammen ved Købmænds Blod og i uærlig fejde og brudt ſit dyrebare Ridderløfte, og med ham var Hr. Franz og mange flere af

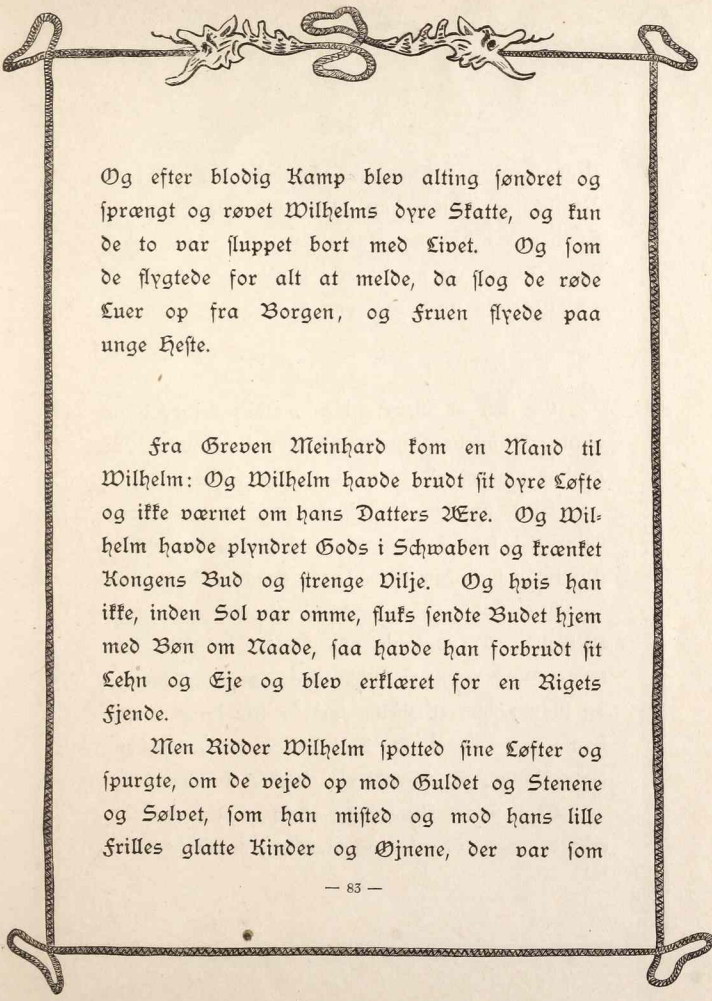
dem, hvem Kongen truede paa Livet. Men endnu
een Gang skulde Wilhelm manes.

Og Ridder Wilhelm vendte da tilbage paa
Greven Meinhards strenge Raad og Trusel.
Men i sit følge havde han en Kvinde.

Og hende fjæled han et Sted i Skoven. Og
naar han tog paa Jagt, da blev han borte, og
det er hændet mange, lange Nætter.

Men fru Regizes Spejdere, de lærte at kende
Kvindens Spor, og paa en Aften, da Wilhelm
søgte Huset, fandt han Afse, og i en Egetop, der
hang hans Frille.

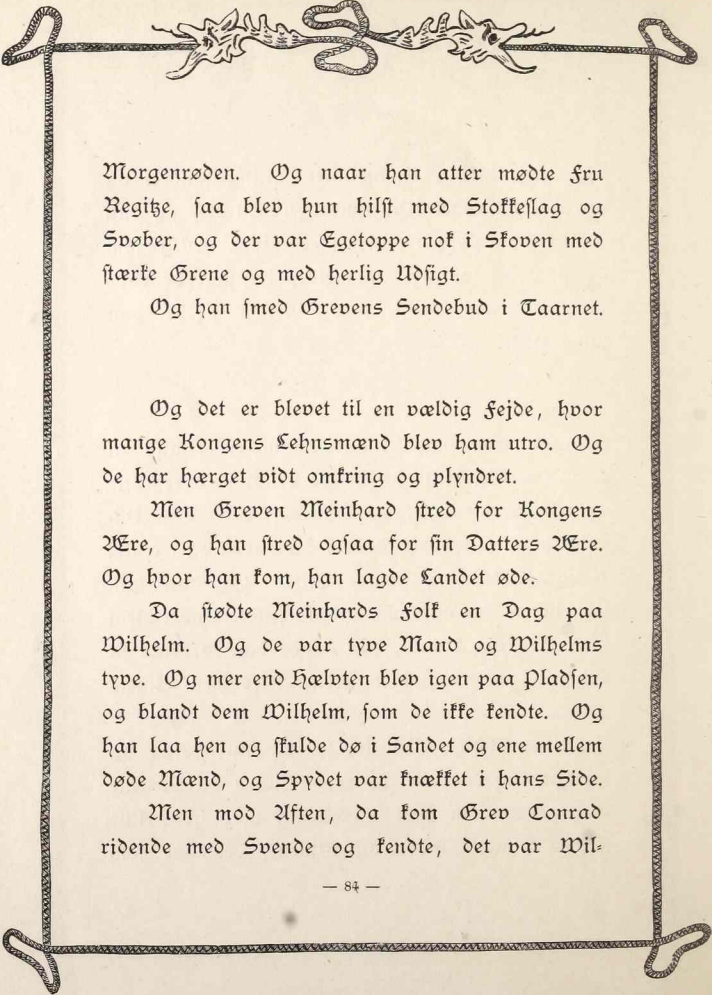
Og da han sprængte i en Hast mod Borgen,
der mødte ham hans tvende bedste Svende for-
uden dem, han havde med paa Jagten. Og deres
Heste styrted, og de meldte, at fru Regize, da
han vel var borte, saa stod der hende Hælvten
bi af Svende, og de var loffede med rige Løfter.

Og efter blodig Kamp blev alting søndret og
sprængt og røvet Wilhelms dyre Skatte, og fun-
de to var sluppet bort med Livet. Og som
de flygtede for alt at melde, da slog de røde
Luer op fra Borgen, og fruene flyede paa
unge Heste.

fra Greven Meinhard kom en Mand til
Wilhelm: Og Wilhelm havde brudt sit dyre Løfte
og ikke værnet om hans Datters Ære. Og Wil-
helm havde plyndret Gods i Schwaben og krænket
Kongens Bud og strenge Vilje. Og hvis han
ikke, inden Sol var omme, flaks sendte Budet hjem
med Bøn om Naade, saa havde han forbrudt sit
Lehn og Eje og blev erklæret for en Rigets
Sjende.

Men Ridder Wilhelm spottet sine Løfter og
spurgte, om de vejede op mod Guld og Stenene
og Sølv, som han mistede og mod hans lille
frilles glatte Kinder og Øjnene, der var som

Morgenrøden. Og naar han atter mødte fru Regitze, saa blev hun hilst med Stokkeslag og Svøber, og der var Egetoppe nok i Skoven med stærke Grene og med herlig Udsigt.

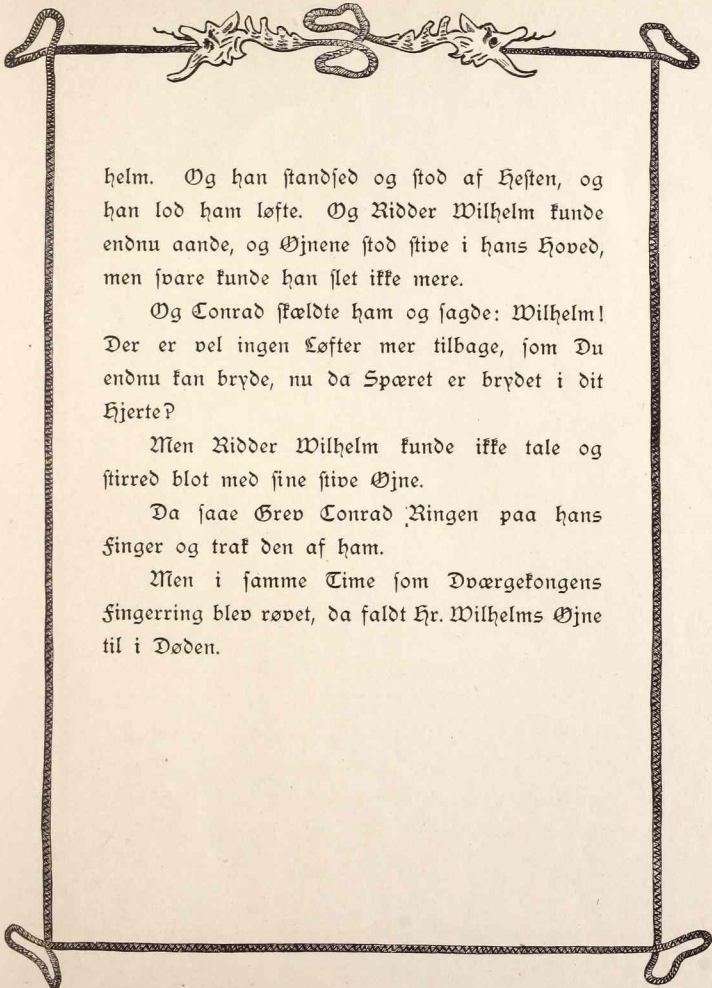
Og han smed Grevens Sendebud i Taarnet.

Og det er blevet til en vældig fejde, hvor mange Kongens Lehns mænd blev ham utro. Og de har hærget vidt omkring og plyndret.

Men Greven Meinhard stred for Kongens Ære, og han stred ogsaa for sin Datters Ære. Og hvor han kom, han lagde Landet øde.

Da stødte Meinhards folk en Dag paa Wilhelm. Og de var tyve Mand og Wilhelms tyve. Og mer end Hælften blev igen paa Pladsen, og blandt dem Wilhelm, som de ikke kendte. Og han laa hen og skulde dø i Sandet og ene mellem døde Mænd, og Spydet var knækket i hans Side.

Men mod Aften, da kom Grev Conrad ridende med Svende og kendte, det var Wil-

helm. Og han standsed og stod af Hesten, og han lod ham løfte. Og Ridder Wilhelm kunde endnu aande, og Øjnene stod stive i hans Hoved, men svare kunde han slet ikke mere.

Og Conrad stældte ham og sagde: Wilhelm! Der er vel ingen Løfter mer tilbage, som Du endnu kan bryde, nu da Spæret er brydet i dit Hjerte?

Men Ridder Wilhelm kunde ikke tale og stirred blot med sine stive Øjne.

Da saae Grev Conrad Ringen paa hans finger og trak den af ham.

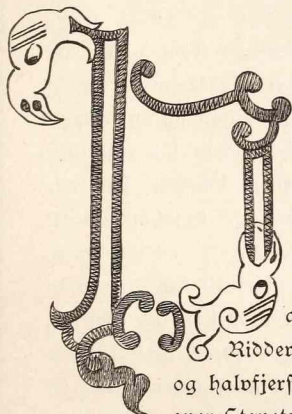
Men i samme Time som Dværgekongens fingerring blev røvet, da faldt Hr. Wilhelms Øjne til i Døden.

Ridder Walthers

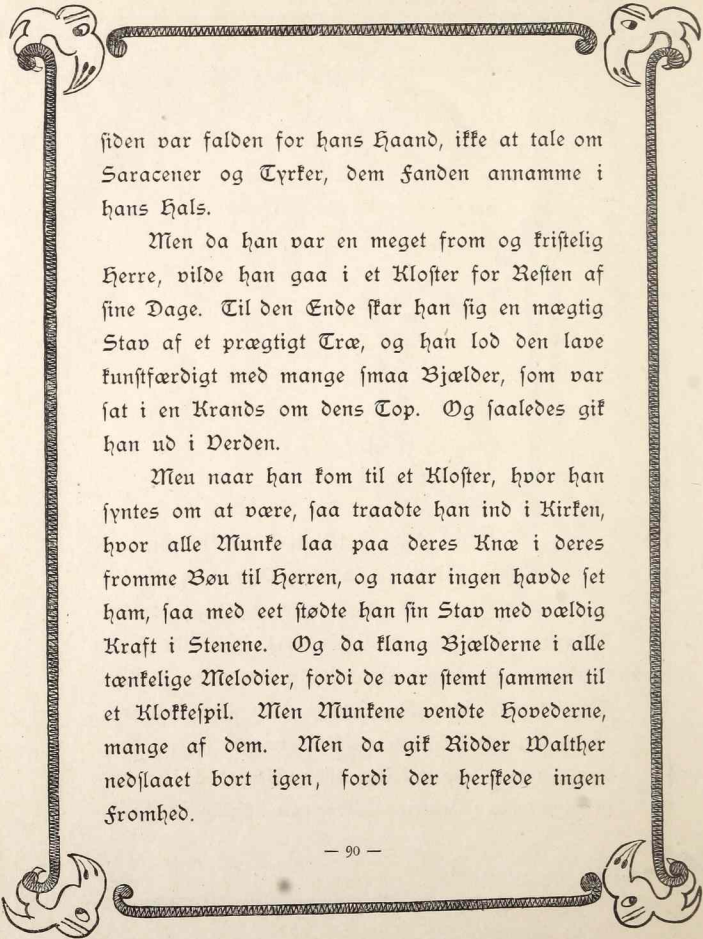
Liv og salige Ende

i Klostret Novalese.

Af en Klosterfrønfie.

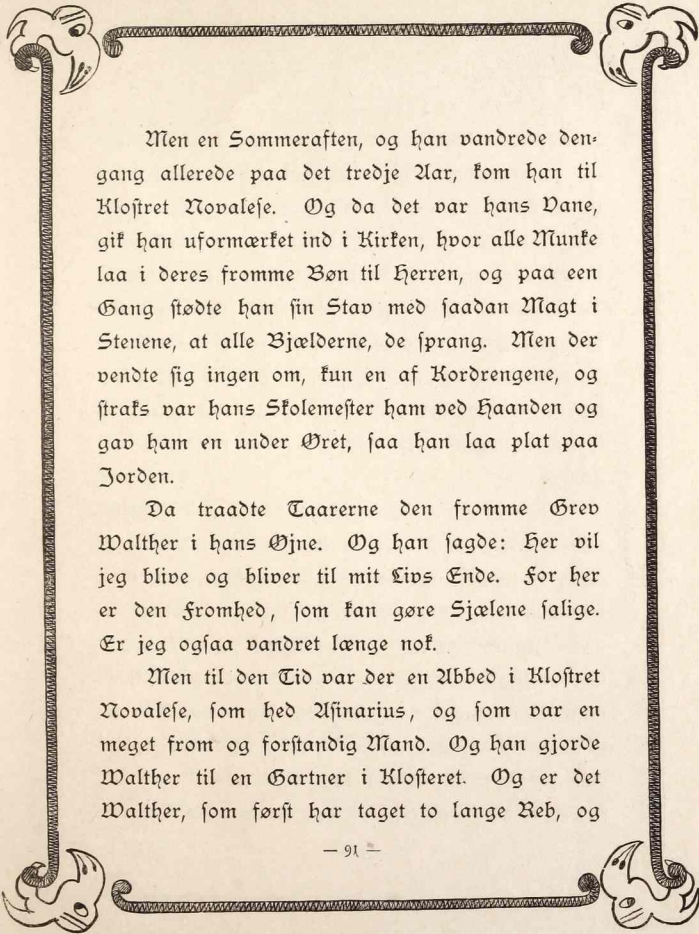
a den fromme og tapre
Ridder Walthør var bleven tre
og halvfjersindstyve Aar, som er ude
over Støvets Aar, og utallige var de
Bedrifter, som han havde udført, da vilde han
tænke paa sin salige Ende. Og kunde han heller
ikke længere føre sin Landse, som den, der er
yngre, og hans Syn var ikke mere saa skarpt, der
havde været som en Falk eller Glentes og havde
peget mangan kraftig Ridder ud i Slagene, som

siden var falden for hans Haand, ikke at tale om Saracener og Tyrker, dem fanden annamme i hans Hals.

Men da han var en meget from og fristelig Herre, vilde han gaa i et Kloster for Resten af sine Dage. Til den Ende skar han sig en mægtig Stav af et prægtigt Træ, og han lod den lave kunsthærdigt med mange smaa Bjælder, som var sat i en Krands om dens Top. Og saaledes gif han ud i Verden.

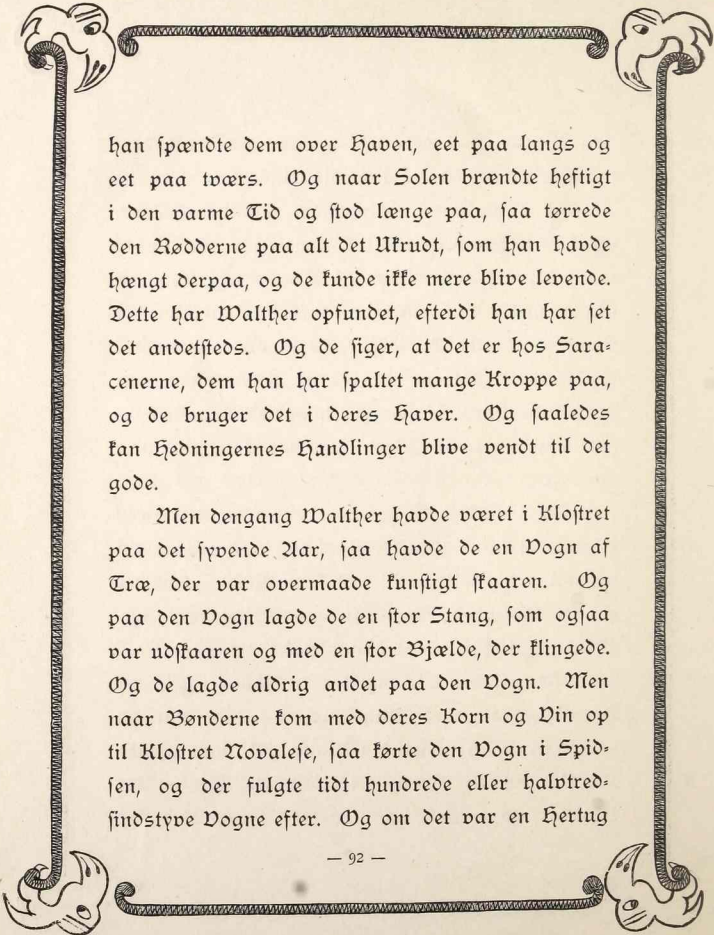
Men naar han kom til et Kloster, hvor han syntes om at være, saa traadte han ind i Kirken, hvor alle Munkke laa paa deres Knæ i deres fromme Bøn til Herren, og naar ingen havde set ham, saa med eet stødte han sin Stav med vældig Kraft i Stenene. Og da klang Bjælderne i alle tænkelige Melodier, fordi de var stemt sammen til et Klokkespil. Men Munkene vendte Hovederne, mange af dem. Men da gif Ridder Walthar nedslaaet bort igen, fordi der herskede ingen fromhed.

Men en Sommeraften, og han vandrede den-
gang allerede paa det tredje Aar, kom han til
Klostret Novalese. Og da det var hans Vane,
gik han uformærket ind i Kirken, hvor alle Munk-
e laa i deres fromme Bøn til Herren, og paa een
Gang stødte han sin Stav med saadan Magt i
Stenene, at alle Bjælderne, de sprang. Men der
vendte sig ingen om, kun en af Kordrengene, og
straks var hans Skolemester ham ved Haanden og
gav ham en under Øret, saa han laa plat paa
Jorden.

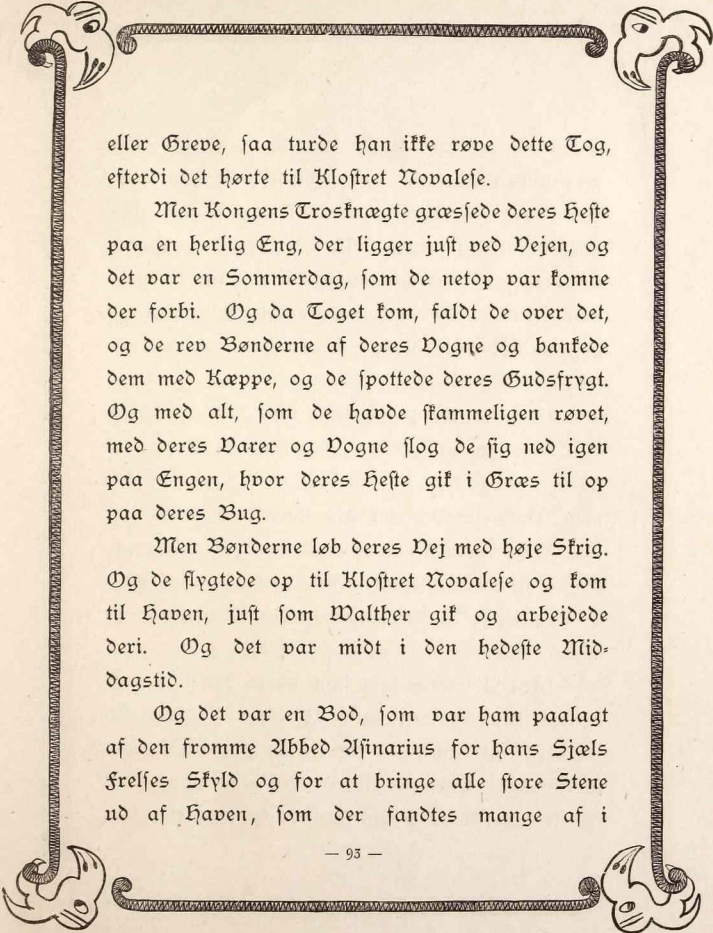
Da traadte Taarerne den fromme Grev
Walther i hans Øjne. Og han sagde: Her vil
jeg blive og bliver til mit Livs Ende. For her
er den fromhed, som kan gøre Sjælene salige.
Er jeg ogsaa vandret længe nok.

Men til den Tid var der en Abbed i Klostret
Novalese, som hed Alsinarius, og som var en
meget from og forstandig Mand. Og han gjorde
Walther til en Gartner i Klosteret. Og er det
Walther, som først har taget to lange Reb, og

han spændte dem over Haven, eet paa langs og eet paa tværs. Og naar Solen brændte heftigt i den varme Tid og stod længe paa, saa tørrede den Rødderne paa alt det Ukrudt, som han havde hængt derpaa, og de kunde ikke mere blive levende. Dette har Walthar opfundet, efterdi han har set det andetsteds. Og de siger, at det er hos Sarcenerne, dem han har spaltet mange Kroppe paa, og de bruger det i deres Haver. Og saaledes kan Hødingernes Handlinger blive vendt til det gode.

Men dengang Walthar havde været i Klofret paa det syvende Aar, saa havde de en Vogn af Træ, der var overmaade kunstigt fæaaen. Og paa den Vogn lagde de en stor Stang, som ogsaa var udfæaaen og med en stor Bjælde, der klingede. Og de lagde aldrig andet paa den Vogn. Men naar Bønderne kom med deres Korn og Vin op til Klofret Novalese, saa førte den Vogn i Spidsen, og der fulgte tidt hundrede eller halvtredshindstve Vogne efter. Og om det var en Hertug

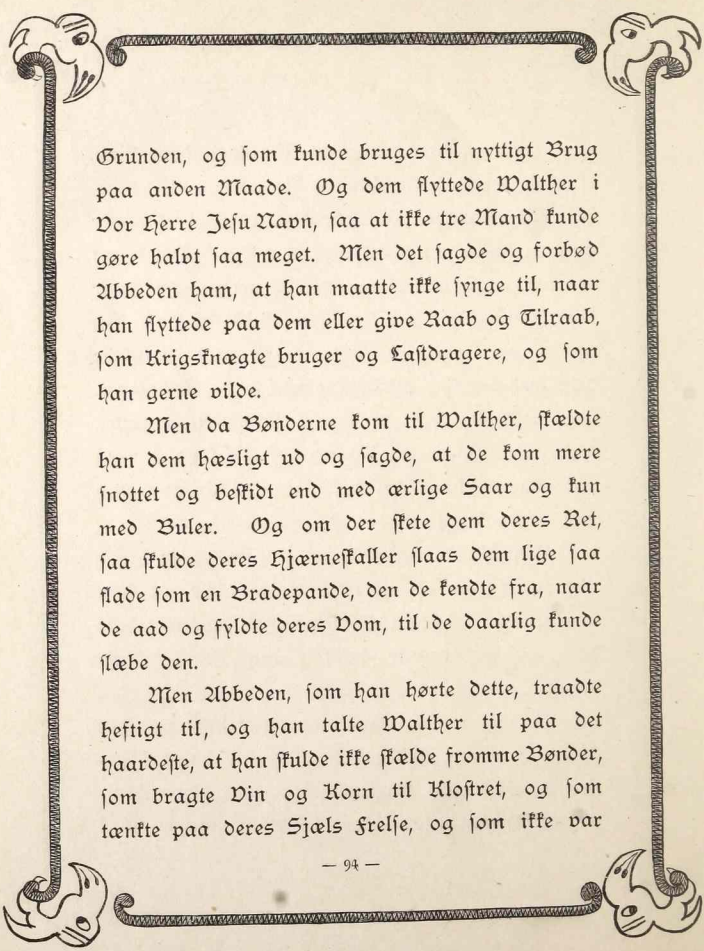

eller Greve, saa turde han ikke røve dette Tog, efterdi det hørte til Klostret Novalese.

Men Kongens Trosknægte græsfede deres Heste paa en herlig Eng, der ligger just ved Vejen, og det var en Sommerdag, som de netop var komne der forbi. Og da Toget kom, faldt de over det, og de rev Bønderne af deres Vogne og bankede dem med Kæppe, og de spottede deres Gudsfrygt. Og med alt, som de havde skammelige røvet, med deres Varer og Vogne slog de sig ned igen paa Engen, hvor deres Heste gif i Græs til op paa deres Bug.

Men Bønderne løb deres Vej med høje Skrig. Og de flygtede op til Klostret Novalese og kom til Haven, just som Walthar gif og arbejdede deri. Og det var midt i den hedeste Midtagstid.

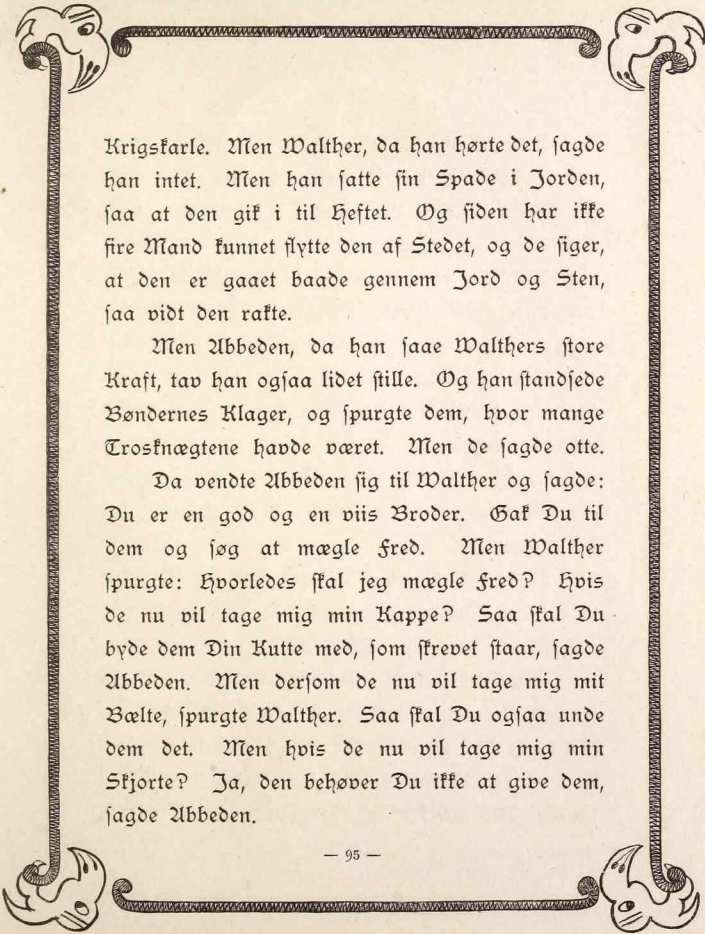
Og det var en Bod, som var ham paalagt af den fromme Abbed Asinarius for hans Sjæls frelses Skyld og for at bringe alle store Stene ud af Haven, som der fandtes mange af i

Grunden, og som kunde bruges til nyttigt Brug paa anden Maade. Og dem flyttede Walthar i Vor Herre Jesu Navn, saa at ikke tre Mand kunde gøre halvt saa meget. Men det sagde og forbød Abbeden ham, at han maatte ikke synge til, naar han flyttede paa dem eller give Raab og Tilraab, som Krigsfnægte bruger og Lastdragere, og som han gerne vilde.

Men da Bønderne kom til Walthar, stældte han dem hæsligt ud og sagde, at de kom mere snottet og beskidt end med ærlige Saar og kun med Buler. Og om der skete dem deres Ret, saa skulde deres Hjørnekaller slaas dem lige saa flade som en Bradepande, den de kendte fra, naar de aad og fyldte deres Døm, til de daarlig kunde slæbe den.

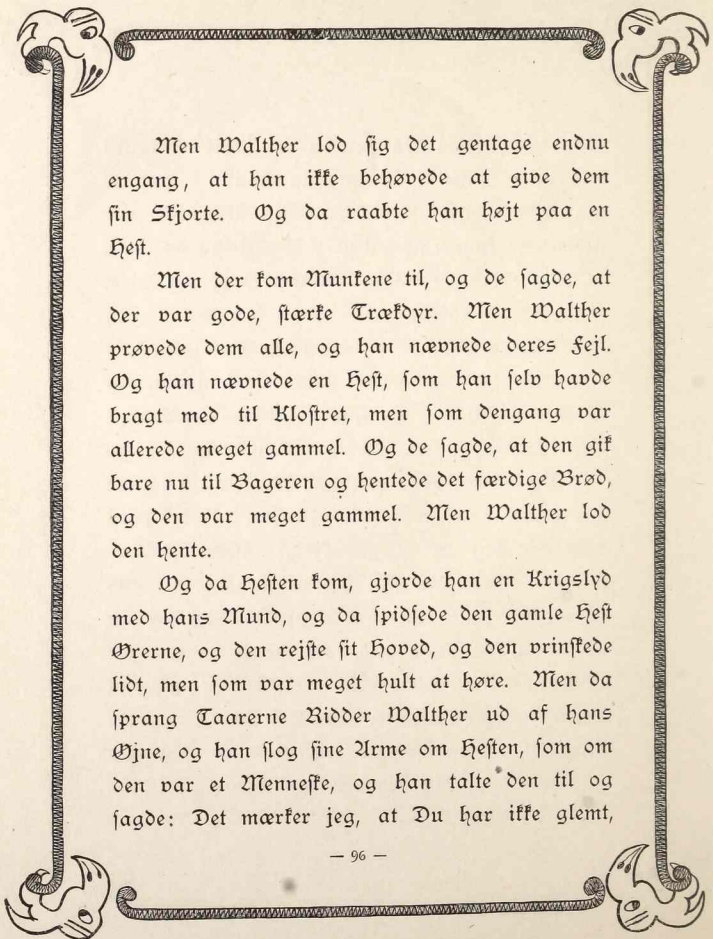
Men Abbeden, som han hørte dette, traadte heftigt til, og han talte Walthar til paa det haardeste, at han skulde ikke stælde fromme Bønder, som bragte Vin og Korn til Klostret, og som tænkte paa deres Sjæls frelse, og som ikke var

Krigskarle. Men Walthar, da han hørte det, sagde han intet. Men han satte sin Spade i Jorden, saa at den gik i til Hæftet. Og siden har ikke fire Mand kunnet flytte den af Stedet, og de siger, at den er gaaet baade gennem Jord og Sten, saa vidt den rakte.

Men Abbeden, da han saa Walthers store Kraft, tav han ogsaa lidet stille. Og han standsede Bøndernes Klager, og spurgte dem, hvor mange Trosknægtene havde været. Men de sagde otte.

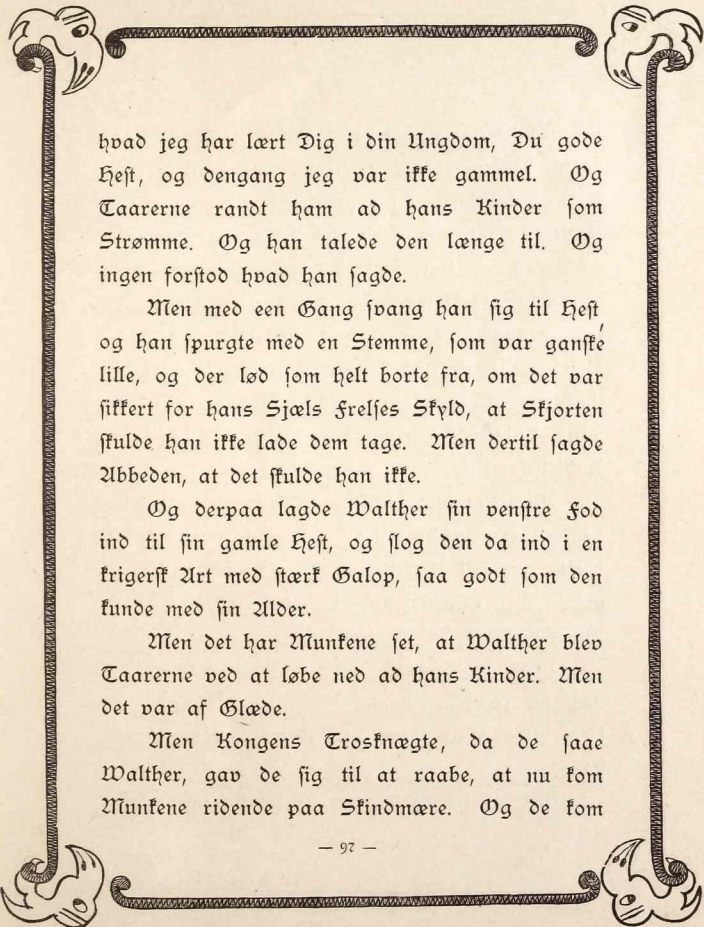
Da vendte Abbeden sig til Walthar og sagde: Du er en god og en viis Broder. Gik Du til dem og søg at mægle Fred. Men Walthar spurgte: Hvorledes skal jeg mægle Fred? Hvis de nu vil tage mig min Kappe? Saa skal Du byde dem Din Kutte med, som skrevet staar, sagde Abbeden. Men dersom de nu vil tage mig mit Bælte, spurgte Walthar. Saa skal Du ogsaa unde dem det. Men hvis de nu vil tage mig min Skjorte? Ja, den behøver Du ikke at give dem, sagde Abbeden.

Men Walthar lod sig det gentage endnu engang, at han ikke behøvede at give dem sin Skjorte. Og da raabte han højt paa en Hest.

Men der kom Munkene til, og de sagde, at der var gode, stærke Trækdyr. Men Walthar prøvede dem alle, og han nævnede deres fejl. Og han nævnede en Hest, som han selv havde bragt med til Klostret, men som dengang var allerede meget gammel. Og de sagde, at den gif bare nu til Bageren og hentede det færdige Brød, og den var meget gammel. Men Walthar lod den hente.

Og da Hesten kom, gjorde han en Krigslyd med hans Mund, og da spidsede den gamle Hest Ørerne, og den rejste sit Hoved, og den vrinskede lidt, men som var meget hult at høre. Men da sprang Taarerne Ridder Walthar ud af hans Øjne, og han slog sine Arme om Hesten, som om den var et Menneske, og han talte den til og sagde: Det mærker jeg, at Du har ikke glemt,

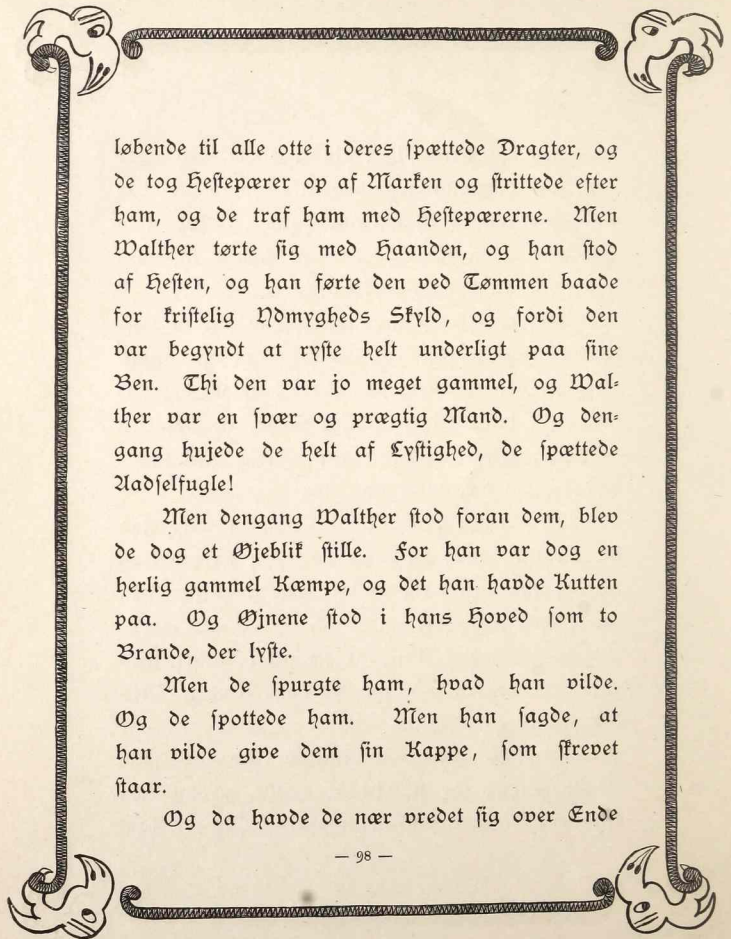
hvad jeg har lært Dig i din Ungdom, Du gode
Hest, og dengang jeg var ikke gammel. Og
Taarerne randt ham ad hans Kinder som
Strømme. Og han talede den længe til. Og
ingen forstod hvad han sagde.

Men med een Gang svang han sig til Hest,
og han spurgte med en Stemme, som var ganske
lille, og der lød som helt borte fra, om det var
sikkert for hans Sjæls frelses Skyld, at Skjorten
skulde han ikke lade dem tage. Men dertil sagde
Abbeden, at det skulde han ikke.

Og derpaa lagde Walthers sin venstre fod
ind til sin gamle Hest, og slog den da ind i en
frigerst Art med stærk Galop, saa godt som den
kunde med sin Alder.

Men det har Munkene set, at Walthers blev
Taarerne ved at løbe ned ad hans Kinder. Men
det var af Glæde.

Men Kongens Trosknægte, da de saae
Walthers, gav de sig til at raabe, at nu kom
Munkene ridende paa Skindmære. Og de kom

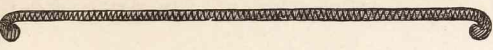

løbende til alle otte i deres spættede Dragter, og de tog Hestepærer op af Marken og strittede efter ham, og de traf ham med Hestepærerne. Men Walthar tørte sig med Haanden, og han stod af Hesten, og han førte den ved Tømmen baade for kristelig Nidmygheds Skyld, og fordi den var begyndt at ryste helt underligt paa sine Ben. Thi den var jo meget gammel, og Walthar var en stærk og prægtig Mand. Og dengang hujede de helt af Lystighed, de spættede Nadsselfugle!

Men dengang Walthar stod foran dem, blev de dog et Øjeblik stille. For han var dog en herlig gammel Kæmpe, og det han havde Kuttene paa. Og Øjnene stod i hans Hoved som to Brande, der lyste.

Men de spurgte ham, hvad han vilde. Og de spottede ham. Men han sagde, at han vilde give dem sin Kappe, som skrevet staar.

Og da havde de nær vrede sig over Ende

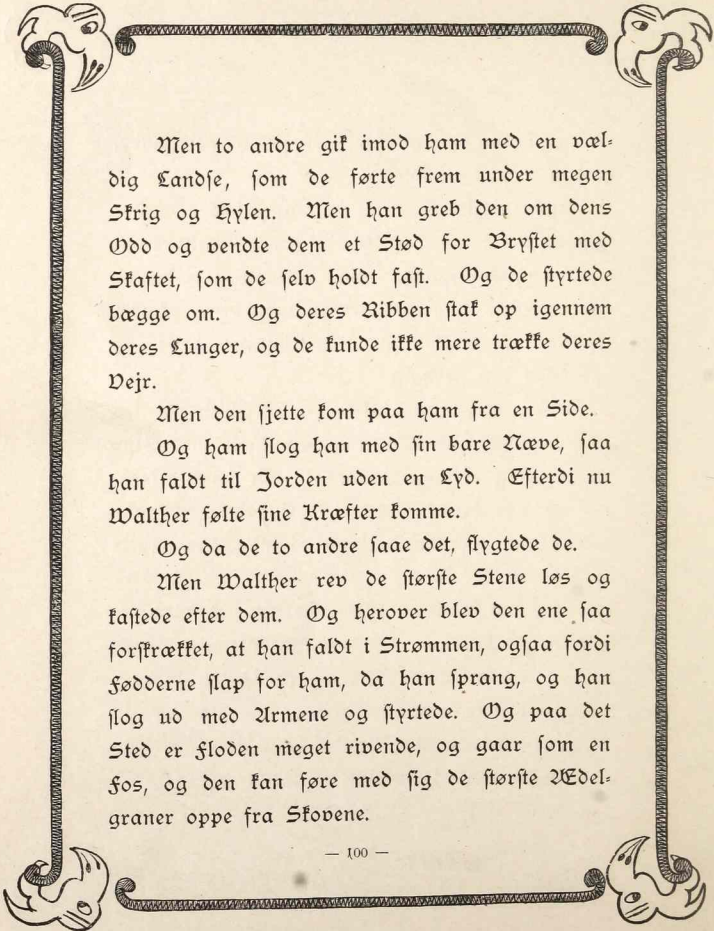

af Latter, og de trak hans Kappe af ham under mange Knubs og Slag.

Men Walthar raabte højt af Glæde, og han spurgte dem, om de ikke vilde have hans Kutte med. Og den rev de ogsaa af ham. Og de tog hans Bælte. Men da stod han i sin bare Skjorte. Og da tog en af dem fat i hans Skjorte, og vilde faa den af ham.

Men da havde Walthar viklet Stigbøjlen løs af sin gamle Hest, og slog han ham med Stigbøjlen oven i hans Pandeskjal, saa hans Hjerne stod ud i et Sprøjt som en Springbæk, og hans Sværd, som han havde haft i hans Haand, faldt til Jorden.

Og da Walthar følte Sværdet i sin Haand, lo han af Glæde. Og de har hørt ham le helt ovre paa den anden Side Bjærgene, og som er endnu fjærnere, efterdi Ekkoet ruller fra det ene Bjærg til det andet. Og dengang laa straks to af Trosknægtene i Græsset og bægge uden Hoved paa deres Hals.

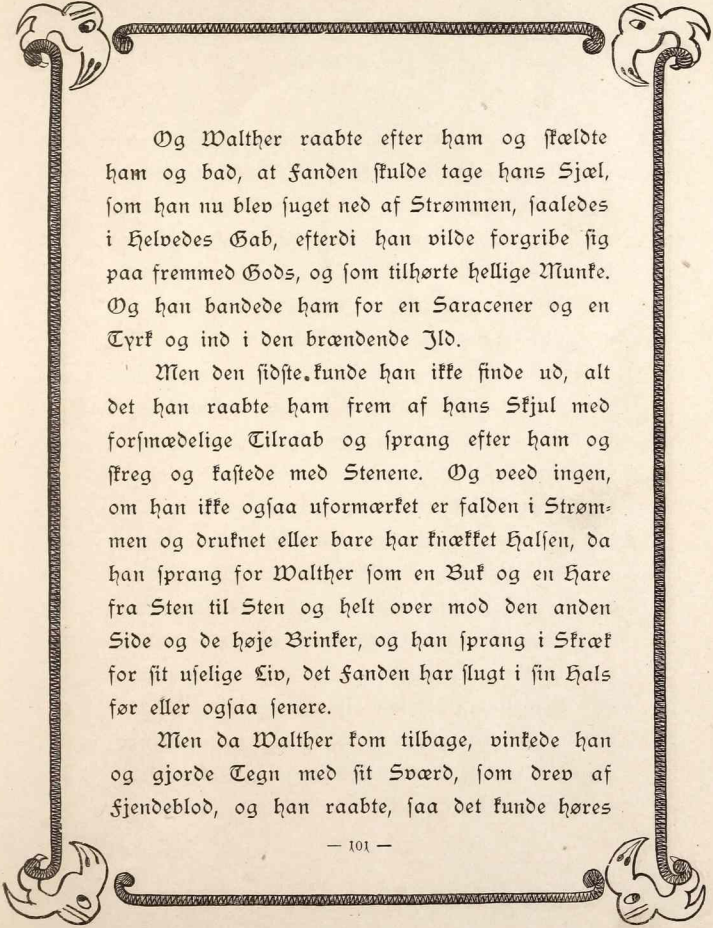
Men to andre gif imod ham med en vældig Landse, som de førte frem under megen Skrig og Hyl. Men han greb den om dens Odd og vendte dem et Stød for Brystet med Skiftet, som de selv holdt fast. Og de styrtede bægge om. Og deres Ribben stak op igennem deres Lunger, og de kunde ikke mere trække deres Vej.

Men den sjette kom paa ham fra en Side.

Og ham slog han med sin bare Næve, saa han faldt til Jorden uden en Lyd. Efterdi nu Walthar følte sine Kræfter komme.

Og da de to andre saae det, flygtede de.

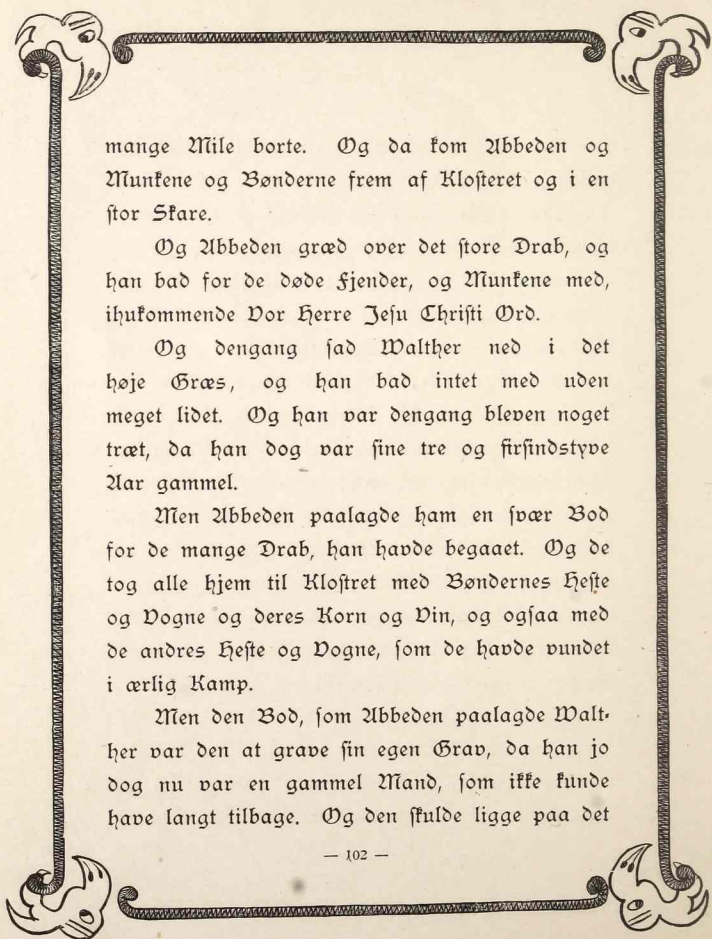
Men Walthar rev de største Stene løs og kastede efter dem. Og herover blev den ene saa forstrækket, at han faldt i Strømmen, ogsaa fordi fødderne slap for ham, da han sprang, og han slog ud med Armene og styrtede. Og paa det Sted er floden meget rivende, og gaar som en fos, og den kan føre med sig de største Edelgraner oppe fra Skovene.

Og Walthar raabte efter ham og stældte ham og bad, at Fanden skulde tage hans Sjæl, som han nu blev suget ned af Strømmen, saaledes i Helvedes Gab, efterdi han vilde forgribe sig paa fremmed Gods, og som tilhørte hellige Munk. Og han bandede ham for en Saracener og en Tyrk og ind i den brændende Ild.

Men den sidste kunde han ikke finde ud, alt det han raabte ham frem af hans Skjul med forsmædelige Tilraab og sprang efter ham og streg og kastede med Stenene. Og veed ingen, om han ikke ogsaa uformærket er falden i Strømmen og druknet eller bare har knækket Halsen, da han sprang for Walthar som en Bux og en Hare fra Sten til Sten og helt over mod den anden Side og de høje Brinker, og han sprang i Skræk for sit uselige Liv, det Fanden har slugt i sin Hals før eller ogsaa senere.

Men da Walthar kom tilbage, vinkede han og gjorde Tegn med sit Sværd, som drev af Fjendeblood, og han raabte, saa det kunde høres

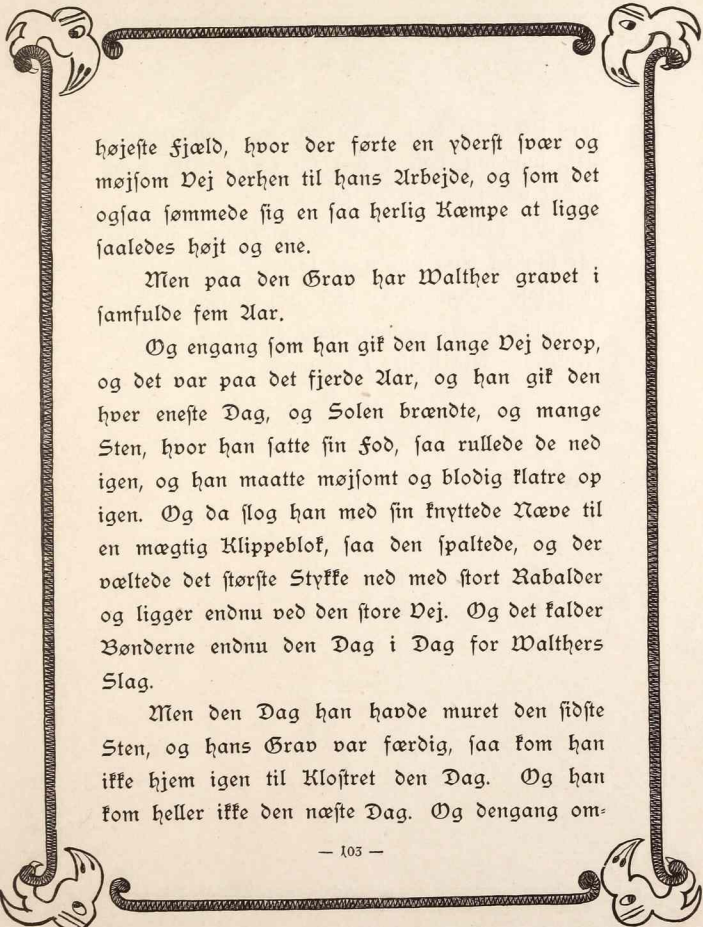
mange Mile borte. Og da kom Abbeden og Munkene og Bønderne frem af Klosteret og i en stor Skare.

Og Abbeden græd over det store Drab, og han bad for de døde Fjender, og Munkene med, ihukommende Vor Herre Jesu Christi Ord.

Og dengang sad Walthier ned i det høje Græs, og han bad intet med uden meget lidet. Og han var dengang bleven noget træt, da han dog var sine tre og firfindstyve Aar gammel.

Men Abbeden paalagde ham en svær Bod for de mange Drab, han havde begaaet. Og de tog alle hjem til Klofret med Bøndernes Heste og Vogne og deres Korn og Vin, og ogsaa med de andres Heste og Vogne, som de havde rundet i ærlig Kamp.

Men den Bod, som Abbeden paalagde Walthier var den at grave sin egen Grav, da han jo dog nu var en gammel Mand, som ikke kunde have langt tilbage. Og den skulde ligge paa det

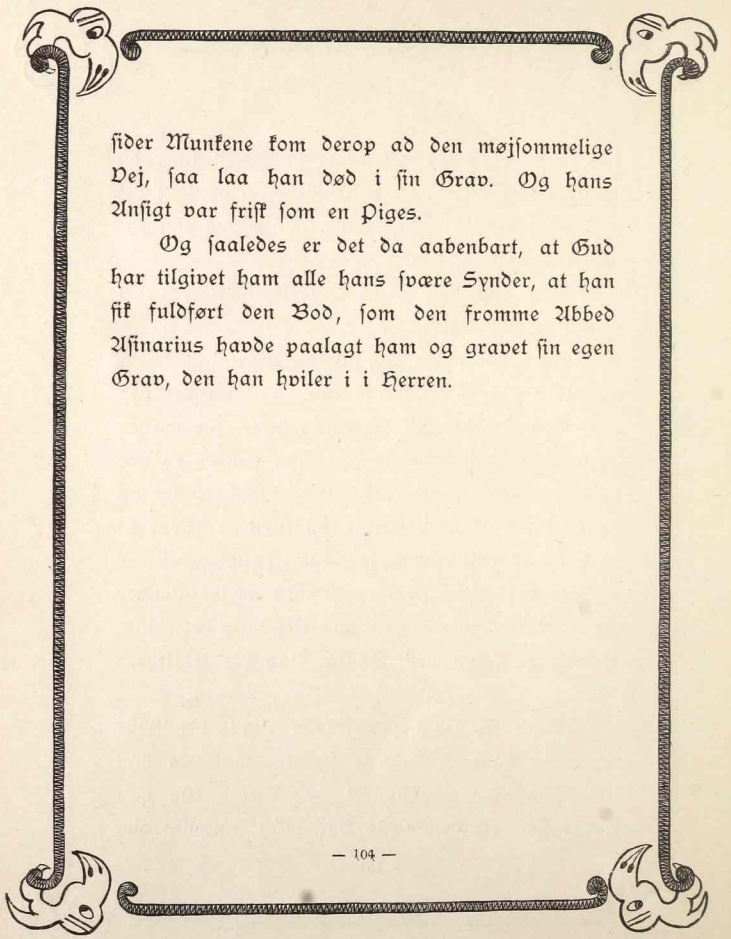

højeste Fjæld, hvor der førte en yderst svær og møjsom Vej derhen til hans Arbejde, og som det ogsaa sømmede sig en saa herlig Kæmpe at ligge saaledes højt og ene.

Men paa den Grav har Walthar gravet i samfulde fem Aar.

Og engang som han gik den lange Vej derop, og det var paa det fjerde Aar, og han gik den hver eneste Dag, og Solen brændte, og mange Sten, hvor han satte sin Fod, saa rullede de ned igen, og han maatte møjsomt og blodig flatre op igen. Og da slog han med sin knyttede Næve til en mægtig Klippeblok, saa den spaltede, og der væltede det største Stykke ned med stort Rabalder og ligger endnu ved den store Vej. Og det kalder Bønderne endnu den Dag i Dag for Walthers Slag.

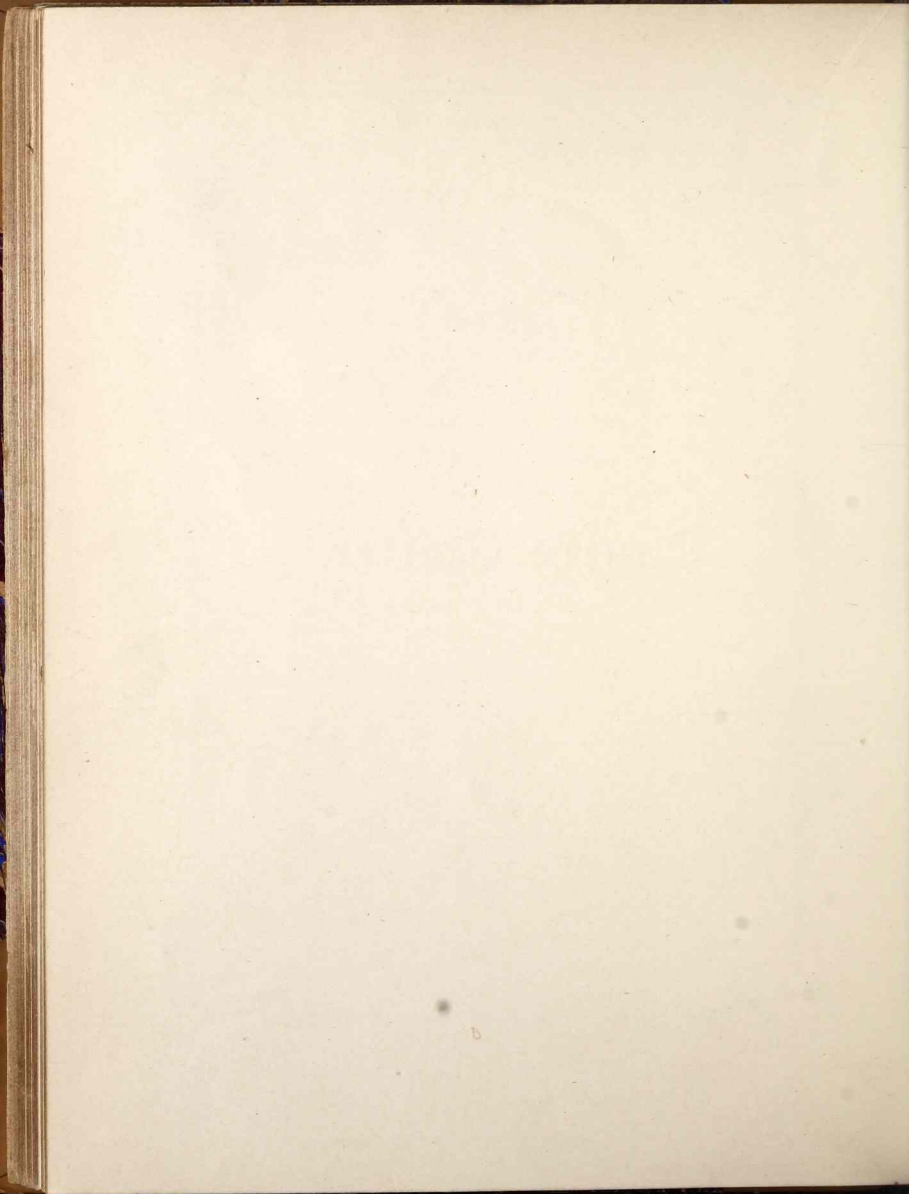
Men den Dag han havde muret den sidste Sten, og hans Grav var færdig, saa kom han ikke hjem igen til Klostret den Dag. Og han kom heller ikke den næste Dag. Og dengang om-

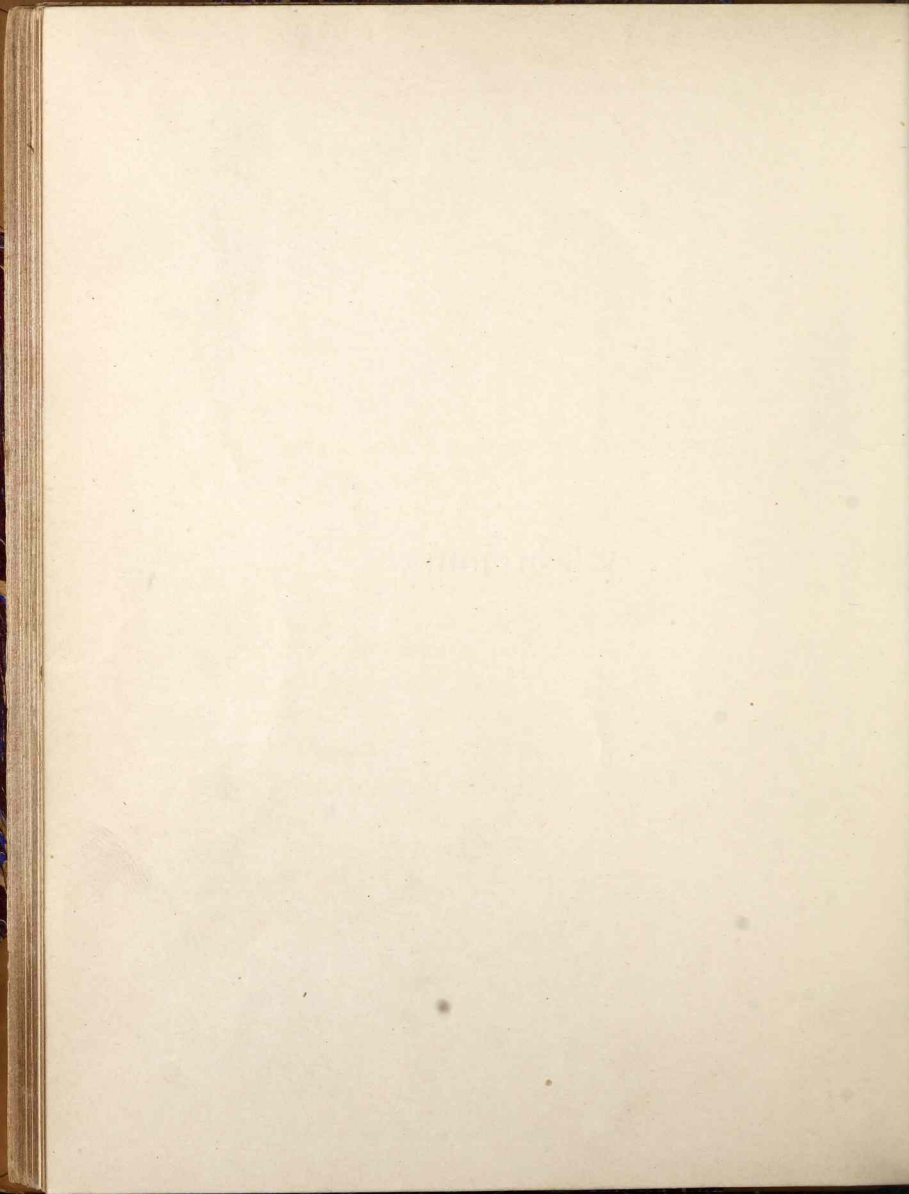
sider Munkene kom derop ad den møjsommelige
Vej, saa laa han død i sin Grav. Og hans
Ansigt var friskt som en Piges.

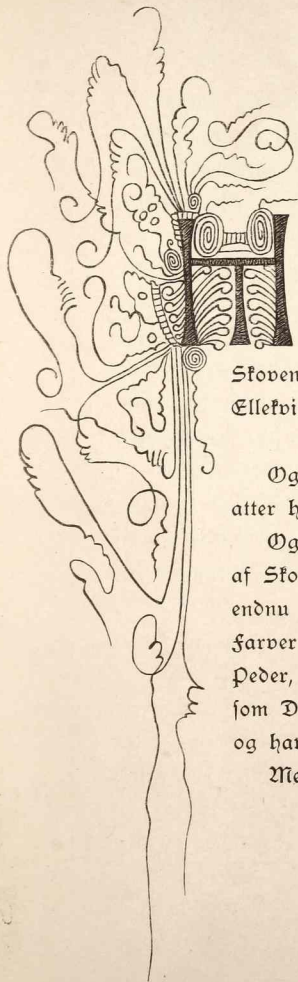
Og saaledes er det da aabenbart, at Gud
har tilgivet ham alle hans svære Synder, at han
fik fuldført den Bod, som den fromme Abbed
Alsinarius havde paalagt ham og gravet sin egen
Grav, den han hviler i i Herren.

Danske Nætter.

Elledronne.

r. Peder red en Aften gennem Skoven og saae for første Gang en Ellekvinde.

Og nogen Tid derefter red han atter hjem mod Aften.

Og da han var ved Indgangen af Skoven, da saae han Himlen, der endnu var broget af alle Solens farver, fra den daled. Da tænkte Peder, at de mange farver, de var som Dagen, der var bragt til Hvile og havde været fuld af alstens Nøje.

Men da han havde redet nogle

Timer, var alle farver døde bort af Lusten, og Himlen bleven ganske bleg. Og der var staaet op en enlig Stjerne, der stælved over høje Bøgefroner. Og han lod Hesten gaa for slappe Tøjler, og iffun Hestens Hovslag lød i Skoven.

Men da var Skoven fuld af Ellepiger, og Peder lyttede til deres Hviſten.

Og deres Tale er som Bladets fald og som den ene Stjernes Blink i Mosen og mere tyst end slagermusevinger. Og spørger nogen Dig, hvad de har talet, saa kan Du ikke ſige det bagefter, fordi Du ved det ikke, ſkønt Dig tykkes, Du huſter alt. Og da er det, som naar et Orgel ſpilled, og der er ſiden gaaet lange Tider, og Du har glemt hver Tone. Men dog glemmer Du aldrig den Muſik!

Og Ridder Peder kom først hjem ſaa ſilde.

Naar Solen ſkinne, og Skyen drev, da tav Hr. Peders Hjerter. Og hans Tanker er flygtede

til Skygger og til Skumring. Og naar han gik i Mark med sine Heste, da saae han ifkun Skovens fjærne Rande.

En Aften sadled han sin Hest og vilde ride. De spurgte ham hvorhen saa meget vilde. Han svarede dem ej og svandt i Skoven.

Men da han red ind under Krattets Skygge, der mødte ham den første Ellekvinde.

Da skælved Stjernerne i Kildens Vande, og paa det tavse Kær flød Nøkkerosen, og i den store Stilhed led en Trille.

Og Ridder Peder favned Ellepigen og kyskede de blege kolde Læber.

Da blev de varme. Og da blev hun Kvinde.

Hr. Peder ægtede den Ellekvinde, da hun var bleven Menneſte og Kristen. Og deres Kammer byggedes mod Skoven og ovenfor de vide Moseenge. Og det er blevet deres Brudenat.

Men sent paa Natten vaagnede Hr. Peder. Og han laa ganske stille hen og tied, og ind i Stuen kom det svage Skær af Juninatten over Skov og Enge. Og Peder stirred længe ind i Skæret.

Men da paa een Gang syntes ham, han hørte slet ikke, at hun aanded ved hans Side.

Og det er sunget i de gamle Viser, at den som skaber Elledrøm til Kvinde, forinden Brudenattens Maal er omme, da ligger kun en Træflods i hans Arme. Og greb det som en Haand om Peders Hjerter, han turde ikke ræffe frem og føle, om end hun laa som Kvinde paa hans Leje. Men Peder lyttede og bare lytted.

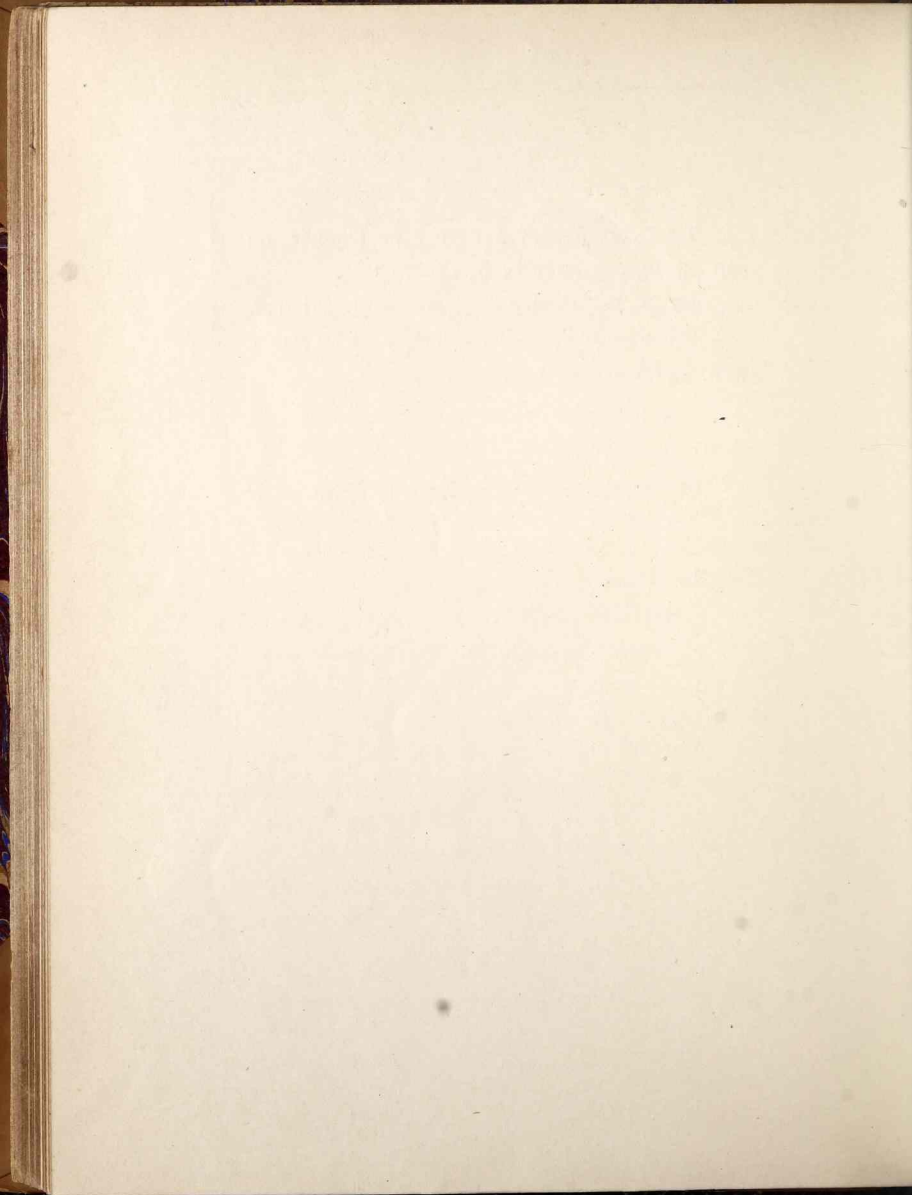
Og da steg Stemmer op af Juninatten og trængte ind med Skæret i hans Kammer. Og deres Lyd var den, naar Duggen falder og den, naar Dagens sidste Lysning brister.

Og det var den Musik, som aldrig huskes og vorder aldrig glemt!

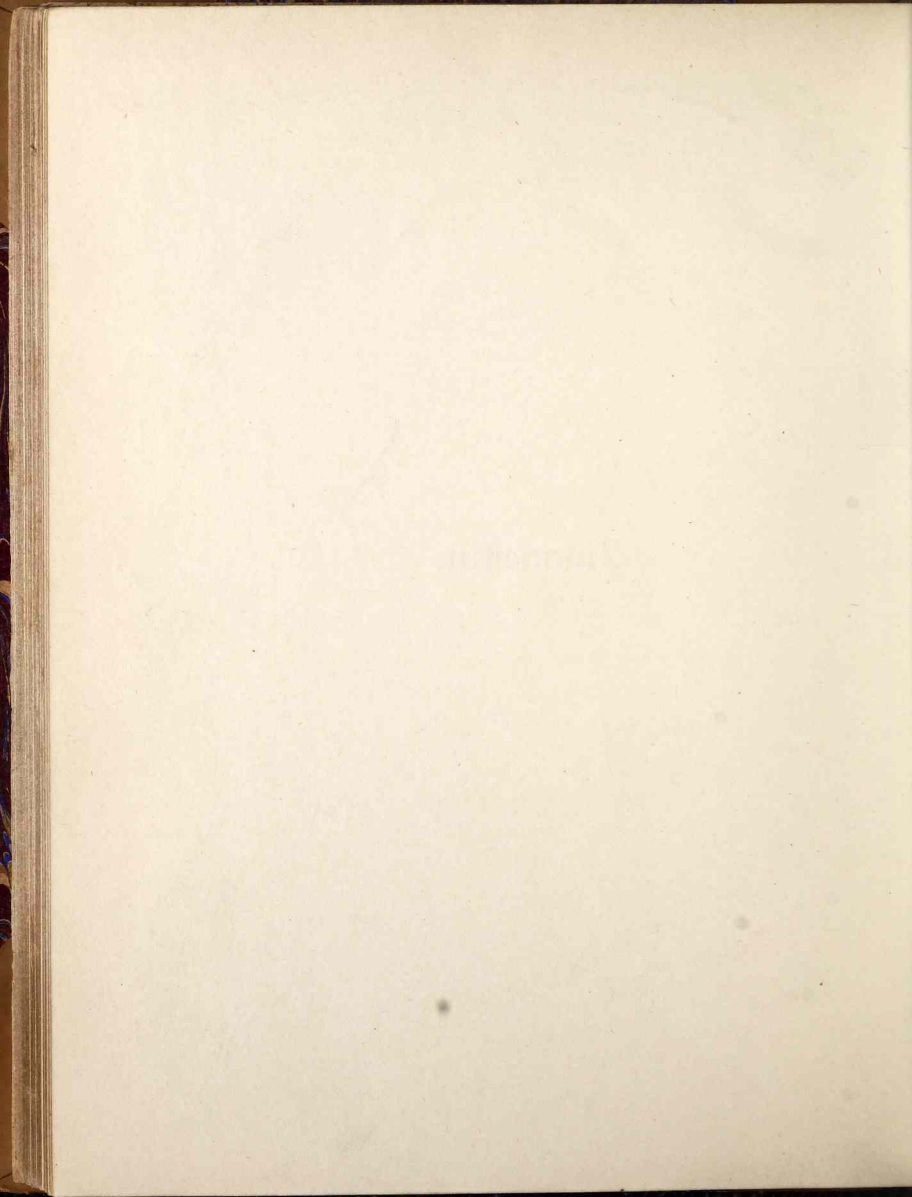
Og Peder stod af Sengen i sin Vaande, og
han gif hen og aabnede sit Vindu.

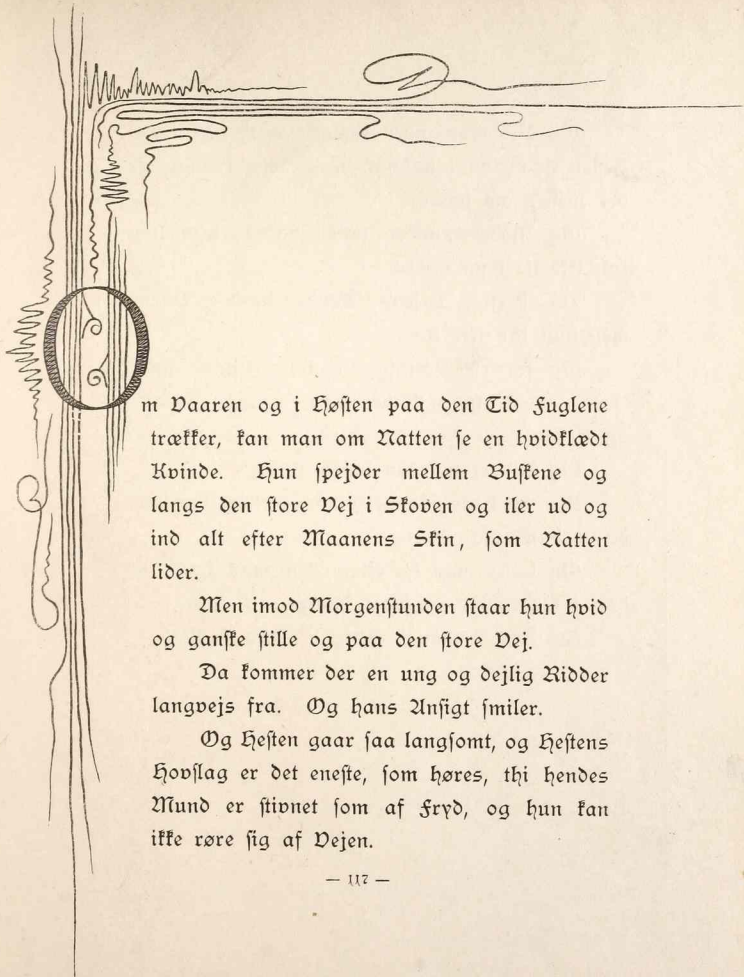
Og da var Himlen bleg, med matte Stjerner,
som skælved over høje Bøgekroner, og i det vaade
Græs gif Elledansen.

Og han er løben hovedfulds i Mosen.

Maaneskin.

m Vaaren og i Høsten paa den Tid fuglene trækker, kan man om Natten se en hvidklædt Kvinde. Hun spejder mellem Bustene og langs den store Vej i Skoven og iler ud og ind alt efter Maanens Skin, som Natten lider.

Men imod Morgenstunden staar hun hvid og ganske stille og paa den store Vej.

Da kommer der en ung og dejlig Ridder langvejs fra. Og hans Ansigt smiler.

Og Hesten gaar saa langsomt, og Hestens Hovslag er det eneste, som høres, thi hendes Mund er stivnet som af Fryd, og hun kan ikke røre sig af Vejen.

Og Riddersmanden kommer mere nær. Og Hesten gaar saa langsomt, og Hestens Hovslag er det eneste, som høres.

Og Riddersmanden smiler stadig, men hun kan ikke ile ham imøde.

Da strejfer Hestens Aande hendes Barm, men hun kan ikke kny.

Og for en Drejning af hans Haand gaar Hesten, saa Kvinden bliver kastet om paa Jorden, og Hesten gaar hen over hende.

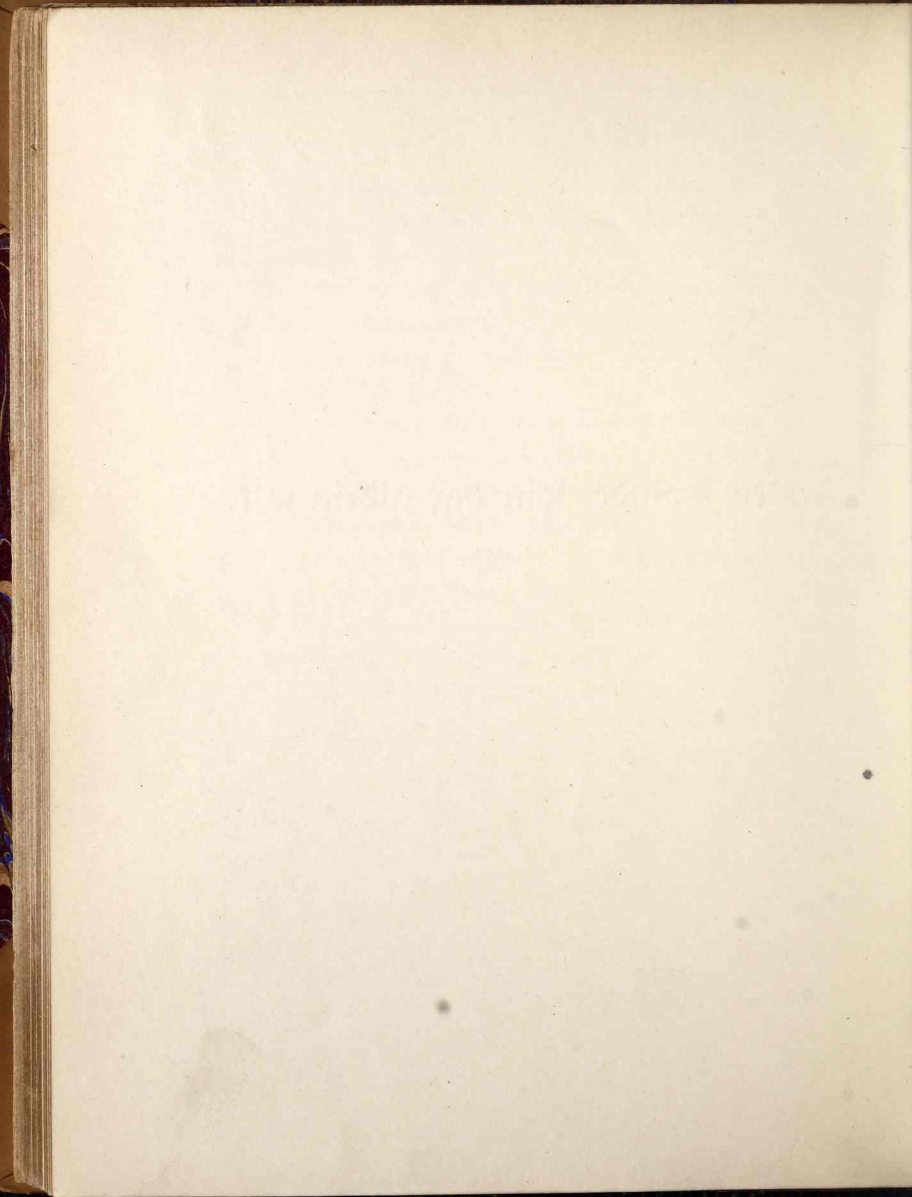
Og Riddersmanden smiler stadig.

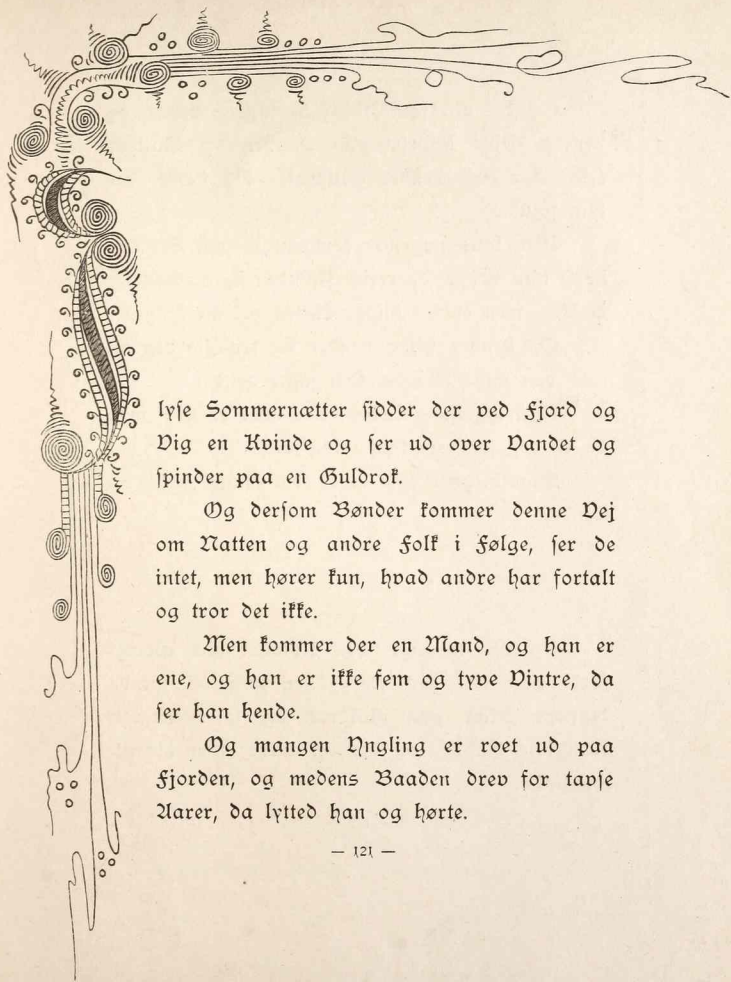
Men før hans Skygge svinder mellem Træerne, da er hun ogsaa borte.

Og lytter man da efter, kan man høre, at højt i Luften lyder hendes Klage.

Og den er som et Skrig af store fugle.

Den Kvinde, som har aldrig talt.

lyse Sommernætter sidder der ved Fjord og
Dig en Kvinde og ser ud over Vandet og
spinder paa en Guldros.

Og dersom Bønder kommer denne Vej
om Natten og andre folk i følge, ser de
intet, men hører kun, hvad andre har fortalt
og tror det ikke.

Men kommer der en Mand, og han er
ene, og han er ikke fem og tyve Vintre, da
ser han hende.

Og mangan Ungling er roet ud paa
Fjorden, og medens Baaden drev for tavse
Aarer, da lytted han og hørte.

Og det var som Musik af sagte Harper, og hendes Øjne hvilede paa Vandet, og Nattens Skær var over hendes Guldrosk. Og det er det, hun spinder.

Men hvis nogen er kommen op paa Brinken, hvor hun sidder, da rejser Kvinden sig og standser Rokken, men endnu bliver Luften ved at synge.

Og hendes Øjne vender sig fra Fjorden og mod den unge Mands, som søgte hendes.

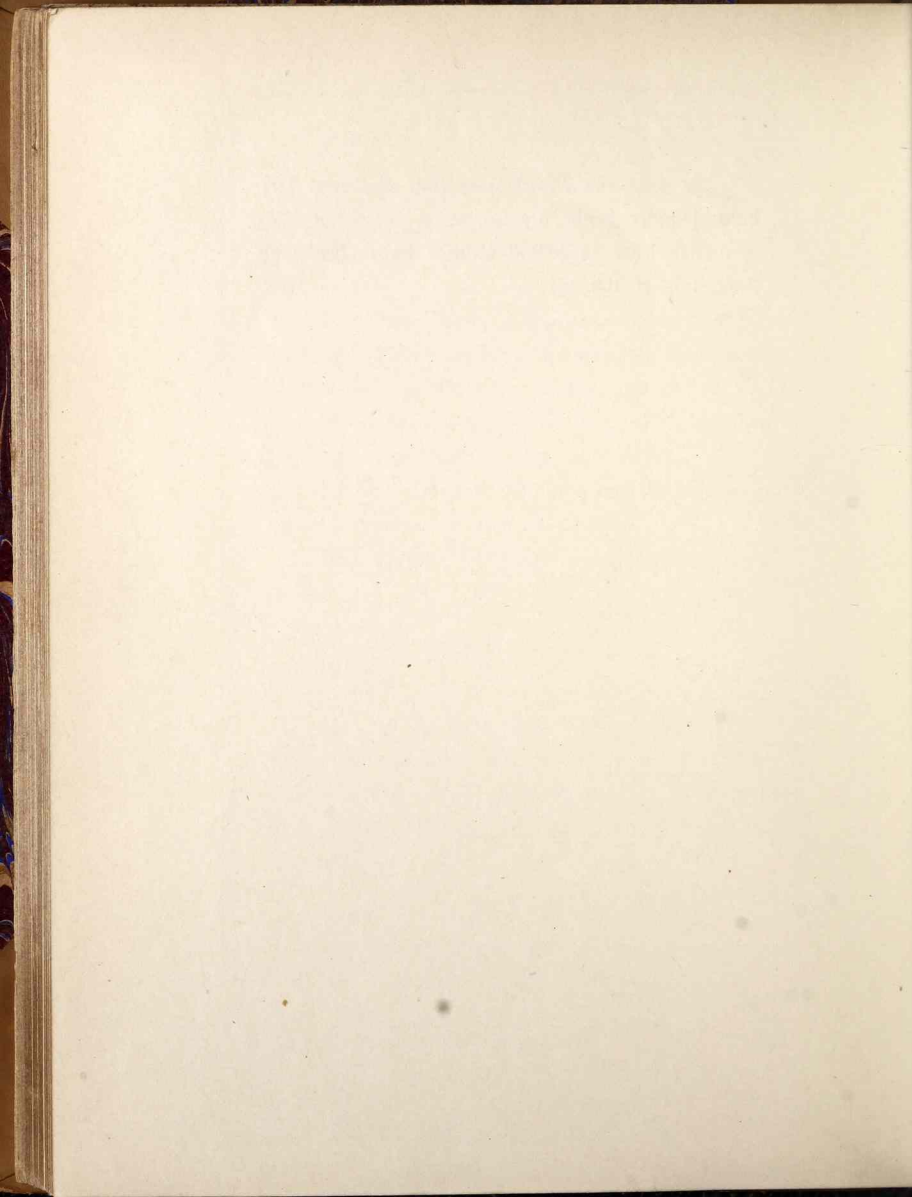
Omkring hans Læber døde hver en Lyd, men da er det, som om hun vilde tale.

Saa blegner hun paa een Gang bort og spinder.

Og det er sagt, den Kvinde taler aldrig, fordi hun kan slet ikke. Men hun vil spinde Nattens Skær paa Guldrosk og se i Demod over lyse Vande, og det vil være, som om alting talte.

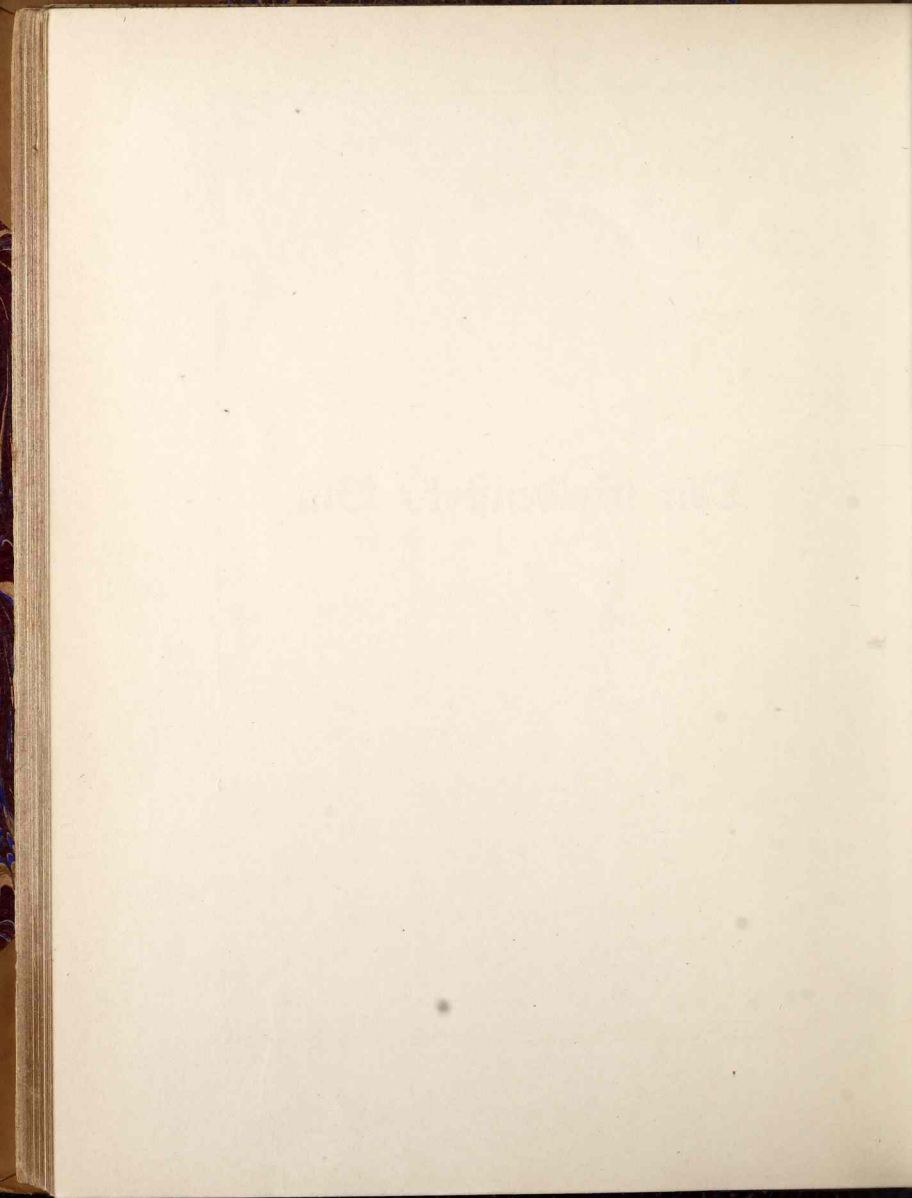
Og hver en Mand som kom ad denne Vej,
han glemmer hende aldrig.

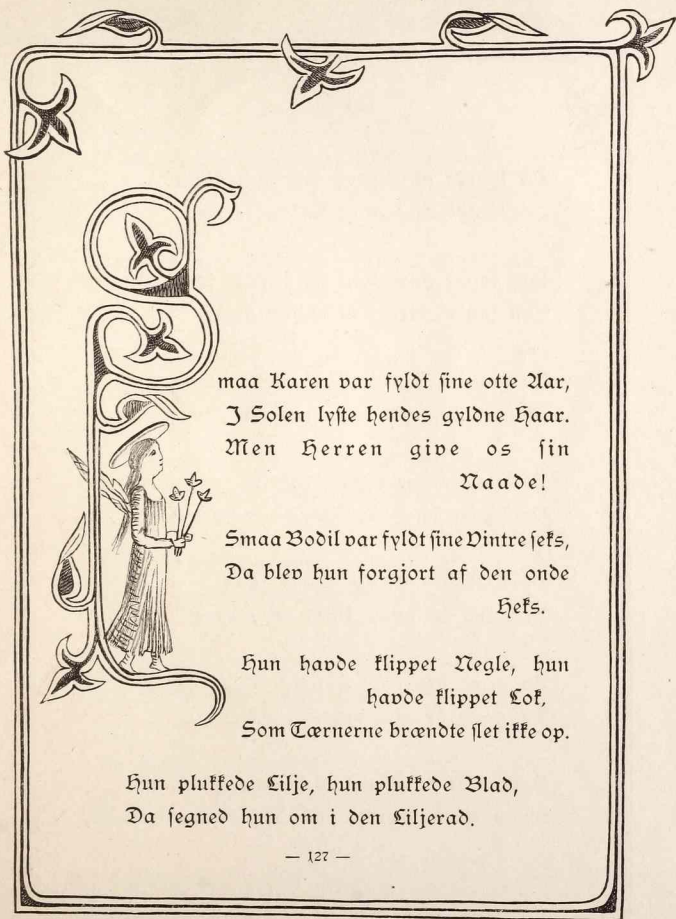
Men hver en jordiff Kvinde hader hende og
figer, hun er ikke til!

Den Gyldenstyks Bul.

En Vise.

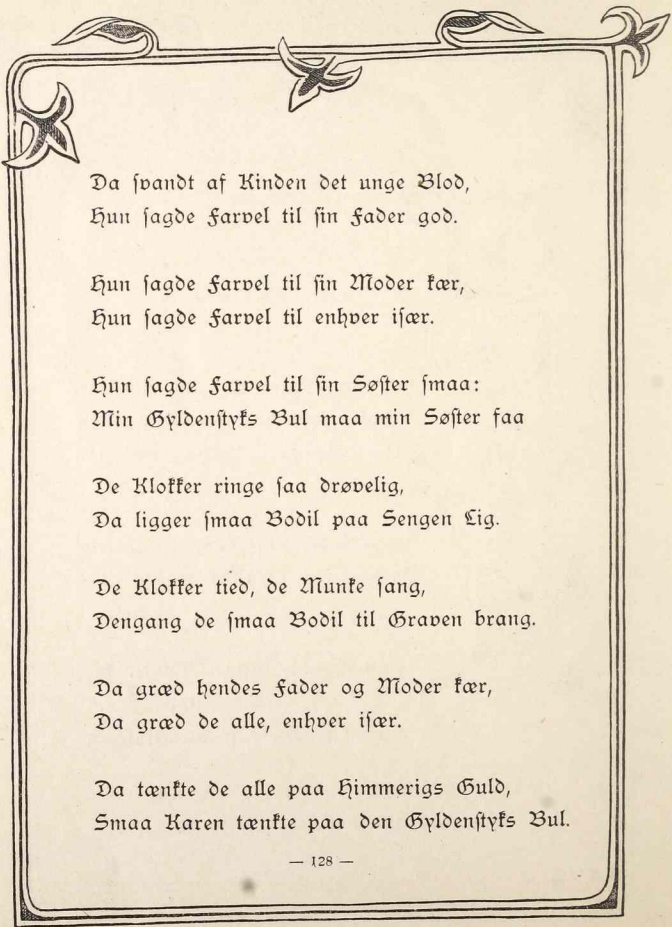

maa Karen var fyldt sine otte Aar,
I Solen lyste hendes gyldne Haar.
Men Herren give os sin
Naade!

Smaa Bodil var fyldt sine Vintre seks,
Da blev hun forgjort af den onde
Heks.

Hun havde klippet Negle, hun
havde klippet Lof,
Som Tærnerne brændte slet ikke op.

Hun plukkede Lilje, hun plukkede Blad,
Da segned hun om i den Liljerad.

Da svandt af Kinden det unge Blod,
Hun sagde farvel til sin fader god.

Hun sagde farvel til sin Moder kær,
Hun sagde farvel til enhver især.

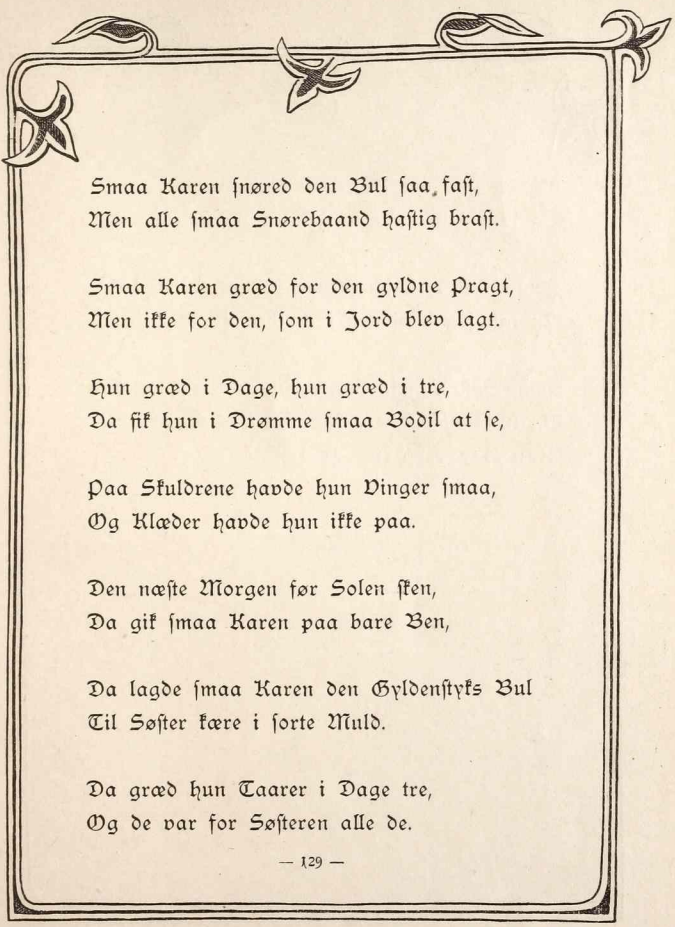
Hun sagde farvel til sin Søster smaa:
Min Gyldenstyks Bul maa min Søster faa

De Klokker ringe saa drøvelig,
Da ligger smaa Bodil paa Sengen lig.

De Klokker tied, de Munke sang,
Dengang de smaa Bodil til Graven brang.

Da græd hendes fader og Moder kær,
Da græd de alle, enhver især.

Da tænkte de alle paa Himmerigs Guld,
Smaa Karen tænkte paa den Gyldenstyks Bul.

Smaa Karen snøred den Bul saa, fast,
Men alle smaa Snørebaand hastig brast.

Smaa Karen græd for den gyldne Prag,
Men ikke for den, som i Jord blev lagt.

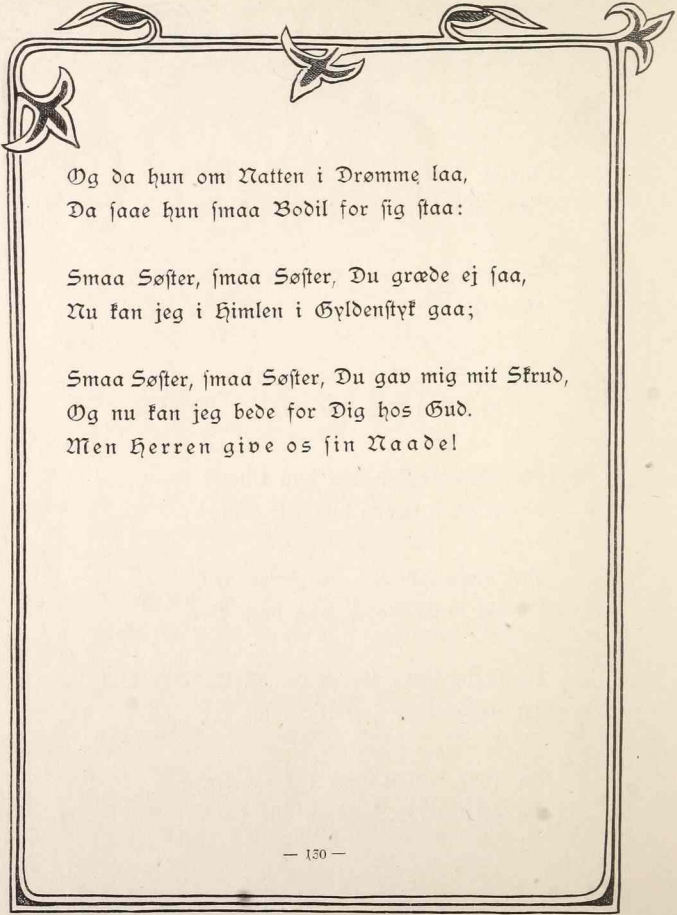
Hun græd i Dage, hun græd i tre,
Da fik hun i Dromme smaa Bøddil at se,

Paa Skuldrene havde hun Vinger smaa,
Og Klæder havde hun ikke paa.

Den næste Morgen før Solen sten,
Da gif smaa Karen paa bare Ben,

Da lagde smaa Karen den Gyldenstyks Bul
Til Søster kære i sorte Muld.

Da græd hun Taarer i Dage tre,
Og de var for Søsteren alle de.

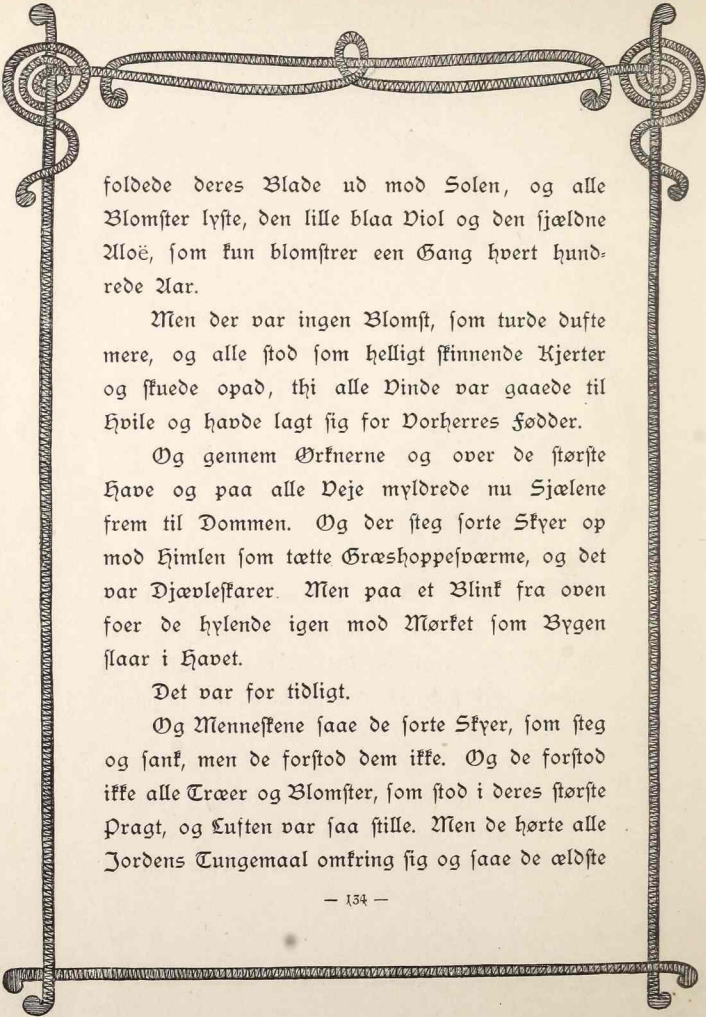
Og da hun om Natten i Drømme laa,
Da saae hun smaa Bodil for sig staa:

Smaa Søster, smaa Søster, Du græde ej saa,
Nu kan jeg i Himlen i Gyldenstyk gaa;

Smaa Søster, smaa Søster, Du gav mig mit Strud,
Og nu kan jeg bede for Dig hos Gud.
Men Herren give os sin Naadel

Ahasveri Dom.

En Legende.

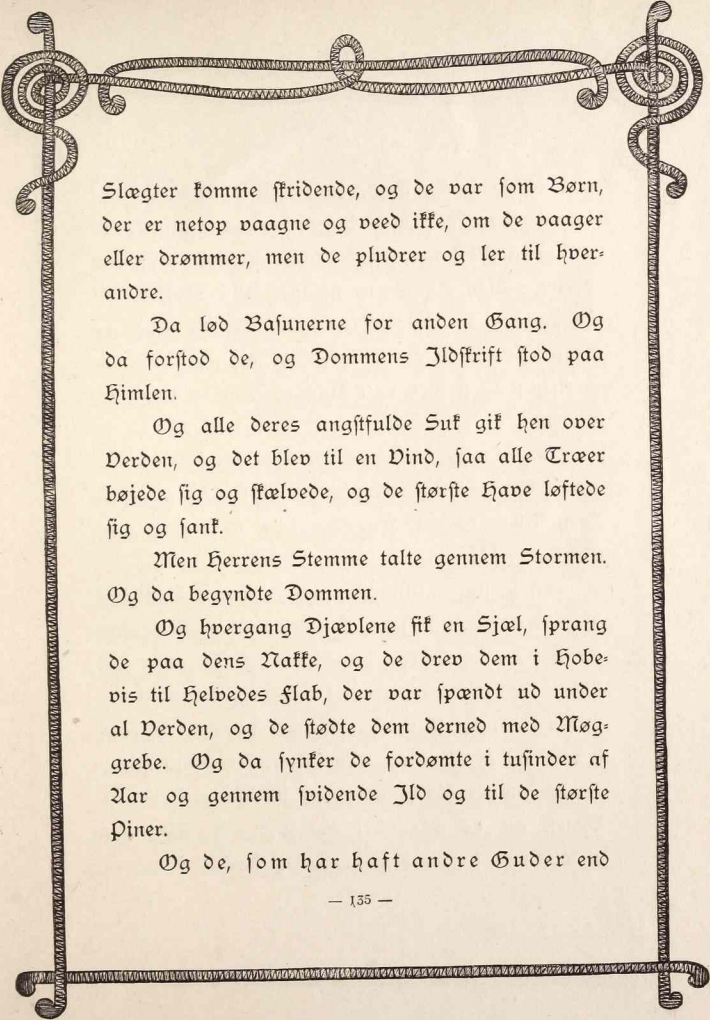
foldede deres Blade ud mod Solen, og alle Blomster lyste, den lille blaa Viol og den sjældne Moë, som kun blomstrer een Gang hvert hundrede Aar.

Men der var ingen Blomst, som turde dufte mere, og alle stod som helligt skinnende Kjerter og skuede opad, thi alle Vinde var gaaede til Hvile og havde lagt sig for Vorherres Fodder.

Og gennem Ørknerne og over de største Have og paa alle Veje myldrede nu Sjælene frem til Dommen. Og der steg sorte Skyer op mod Himlen som tætte Græshoppesværme, og det var Djævelsfarer. Men paa et Blink fra oven foer de hylende igen mod Mørket som Bygen slaar i Havet.

Det var for tidligt.

Og Menneffene saae de sorte Skyer, som steg og sank, men de forstod dem ikke. Og de forstod ikke alle Træer og Blomster, som stod i deres største Pragt, og Lusten var saa stille. Men de hørte alle Jordens Tungemaal omkring sig og saae de ældste

Slægter komme stridende, og de var som Børn, der er netop vaagne og veed ikke, om de vaager eller drømmer, men de pludrer og ler til hverandre.

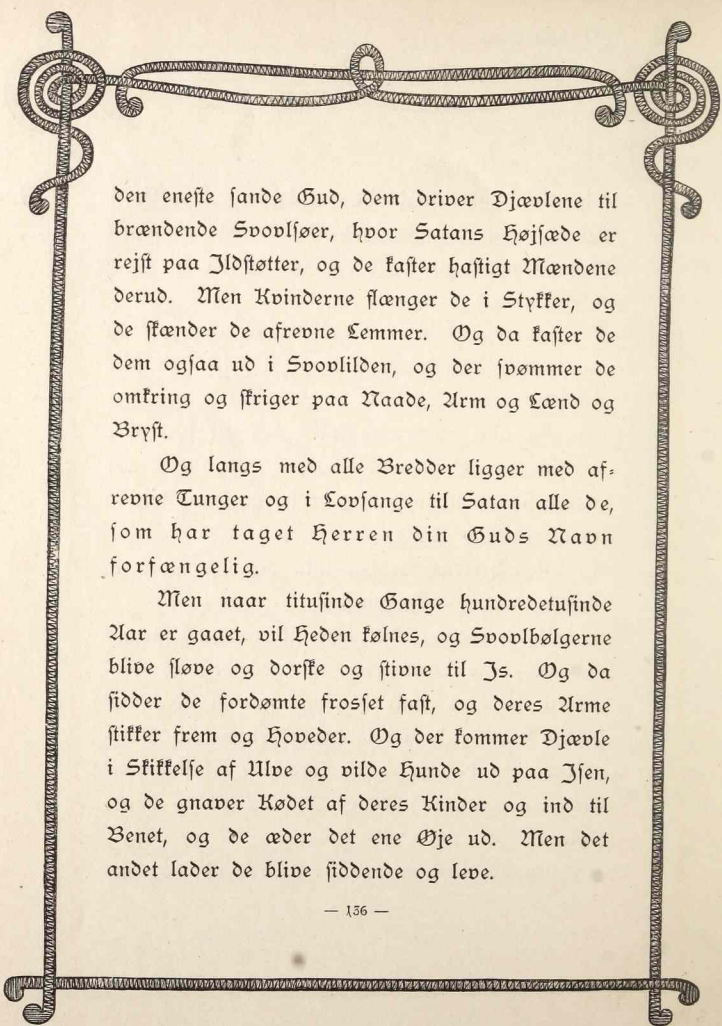
Da lod Basunerne for anden Gang. Og da forstod de, og Dommens Ildskrift stod paa Himlen.

Og alle deres angstfulde Suk gik hen over Verden, og det blev til en Vind, saa alle Træer bøjede sig og skælvede, og de største Have løftede sig og sank.

Men Herrens Stemme talte gennem Stormen. Og da begyndte Dommen.

Og hvergang Djævlene fik en Sjæl, sprang de paa dens Nakke, og de drev dem i Høbevis til Helvedes Klav, der var spændt ud under al Verden, og de stødte dem derned med Møgrebe. Og da synker de fordømte i tusinder af Aar og gennem svidende Ild og til de største Piner.

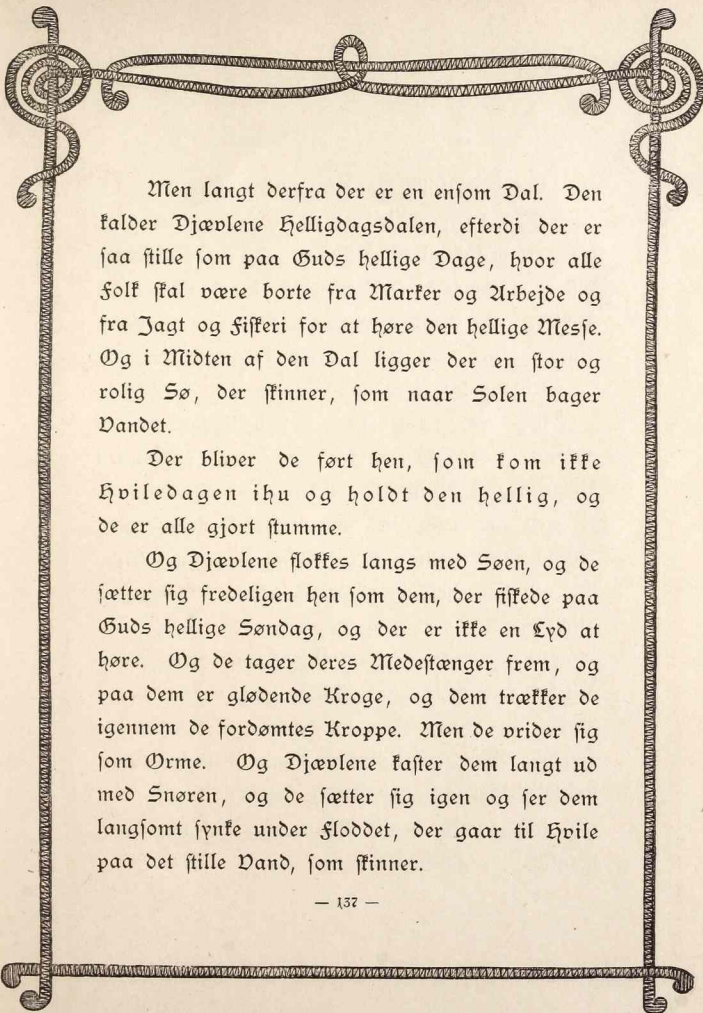
Og de, som har haft andre Guder end

den eneste sande Gud, dem driver Djævlene til
brændende Svovlsøer, hvor Satans Højsæde er
rejst paa Ildstøtter, og de kaster hastigt Mændene
derud. Men Kvinderne slænger de i Stykker, og
de stænder de afrevne Lemmer. Og da kaster de
dem ogsaa ud i Svovlilden, og der svømmer de
omkring og striger paa Naade, Arm og Lænd og
Bryst.

Og langs med alle Bredder ligger med af-
revne Tunger og i Lovsange til Satan alle de,
som har taget Herren din Guds Navn
forfængelig.

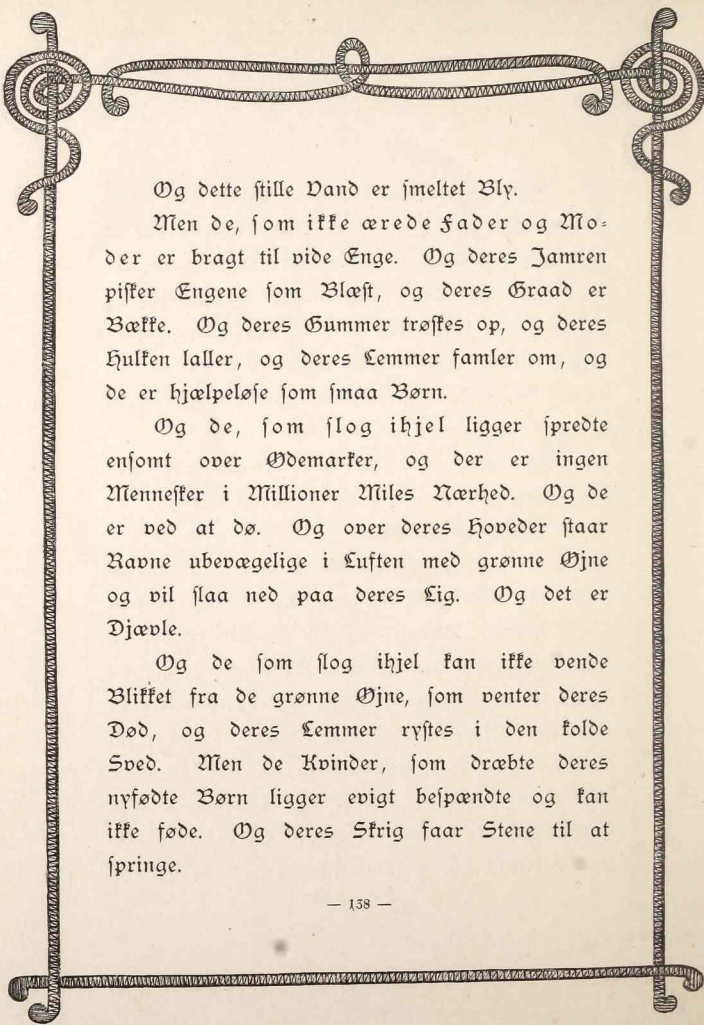
Men naar titusinde Gange hundredetusinde
Aar er gaaet, vil Heden kølnes, og Svovlsølgerne
blive sløve og dorste og stivne til Js. Og da
sidder de fordømte frosset fast, og deres Arme
stikker frem og Hoveder. Og der kommer Djævlene
i Skikkelse af Ulve og vilde Hunde ud paa Isen,
og de gnaver Kød af deres Kinder og ind til
Benet, og de æder det ene Øje ud. Men det
andet lader de blive siddende og leve.

Men langt derfra der er en ensom Dal. Den kalder Djævlene Helligdagsdalen, efterdi der er saa stille som paa Guds hellige Dage, hvor alle folk skal være borte fra Marker og Arbejde og fra Jagt og Fiskeri for at høre den hellige Messe. Og i Midten af den Dal ligger der en stor og rolig Sø, der skinner, som naar Solen bager Vandet.

Der bliver de ført hen, som kom ikke Hviledagen ihu og holdt den hellig, og de er alle gjort stumme.

Og Djævlene flokkes langs med Søen, og de sætter sig fredeligen hen som dem, der fiskede paa Guds hellige Søndag, og der er ikke en Lyd at høre. Og de tager deres Medestænger frem, og paa dem er glødende Kroge, og dem trækker de igennem de fordømtes Kroppe. Men de vrider sig som Orme. Og Djævlene kaster dem langt ud med Snoren, og de sætter sig igen og ser dem langsomt synke under floddet, der gaar til Hvile paa det stille Vand, som skinner.

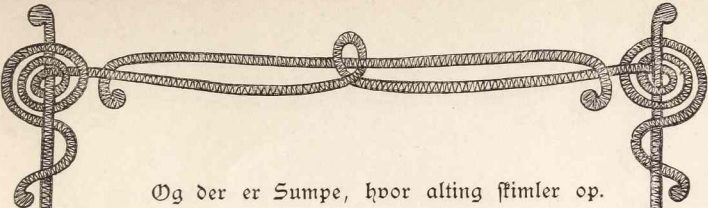

Og dette stille Vand er smeltet Bly.

Men de, som ikke ærede Fader og Moder er bragt til vide Enge. Og deres Jamren pister Engene som Blæst, og deres Graad er Bække. Og deres Gummer trøstes op, og deres Hulken laller, og deres Lemmer famler om, og de er hjælpeløse som smaa Børn.

Og de, som slog ihjel ligger spredte ensomt over Ødemarker, og der er ingen Mennesker i Millioner Miles Nærhed. Og de er ved at dø. Og over deres Hoveder staar Ravne ubevægelige i Luften med grønne Øjne og vil slaa ned paa deres Lig. Og det er Djævla.

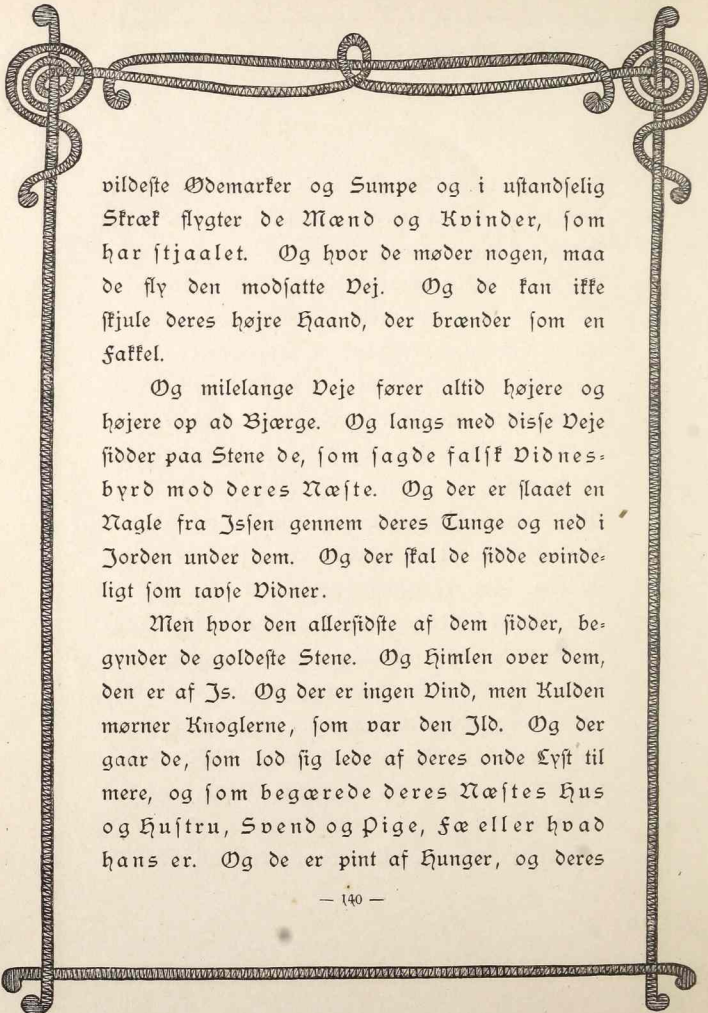
Og de som slog ihjel kan ikke vende Blikket fra de grønne Øjne, som venter deres Død, og deres Lemmer rystes i den kolde Sved. Men de Kvinder, som dræbte deres nyfødte Børn ligger evigt bespændte og kan ikke føde. Og deres Skrig faar Stene til at springe.

Og der er Sumpe, hvor alting stimler op. Der gaar de Kvinder, som har bedrevet Hoer. Og naar de falder paa de unge Mænd, der glider dem forbi som Skygger, falder Tænderne dem ud af deres Kællingemunde, og naar de løber efter dem, snubler de over deres gamle visne Ben. Men da raser de imod hverandre og skælder hverandre forsmædeligt og fradser hverandres runfne Skind, og de river de graa Haar af Hovederne og bider og kniber, og de hylér. Men Djævlene kommer og stiller dem ad som Hunde. Og det er sydende Bly, som de holder ud over dem fra deres Spande.

Men de Mænd, som har bedrevet Hoer er kastet hobevis som Lig paa en mægtig Fjældsflette. Og de er lammede paa Hænder og Fødder og blindede paa deres Øjne. Og der brænder over dem to Sole med evig Middagsglød. Og de raadner op i aabne Saar og Lød for Lød.

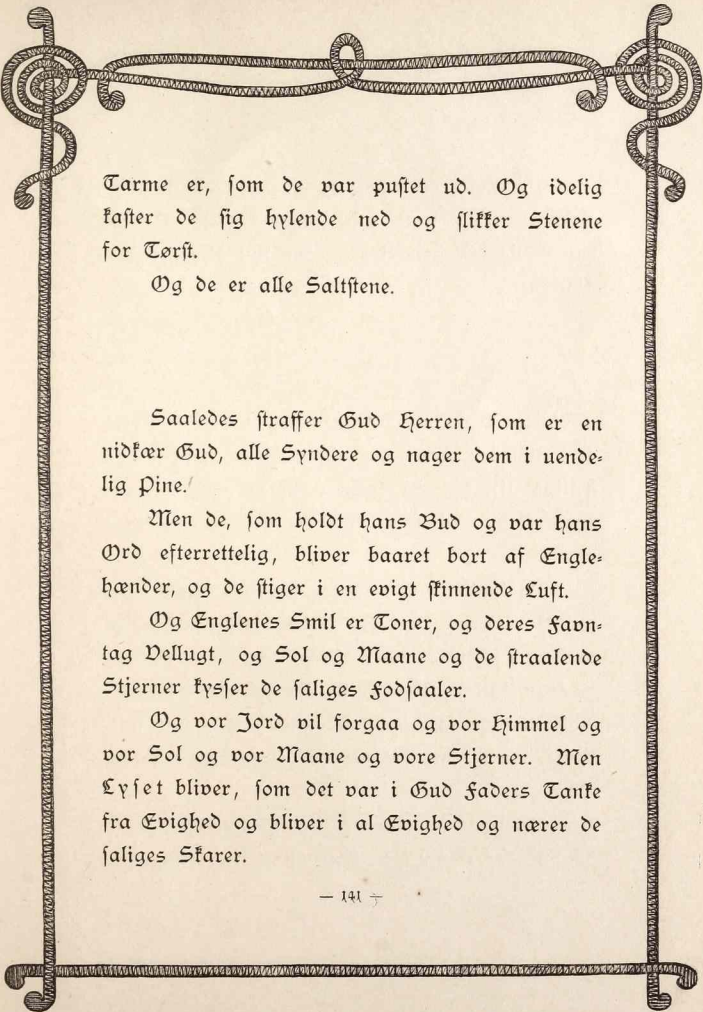
Men gennem alle Spovlsøerne og over de

vildeſte Ødemarker og Sumpe og i uſtandſelig
Skræk flygter de Mænd og Kvinder, ſom
har ſtjaalet. Og hvor de møder nogen, maa
de fly den modsatte Vej. Og de kan ikke
ſkjule deres højre Haand, der brænder ſom en
ſaffel.

Og milelange Veje fører altid højere og
højere op ad Bjærge. Og langs med diſſe Veje
ſidder paa Stene de, ſom ſagde falſk Vidnes-
byrd mod deres Næſte. Og der er ſlaaet en
Nagle fra Iſſen gennem deres Tunge og ned i
Jorden under dem. Og der ſkal de ſidde evinde-
ligt ſom tavſe Vidner.

Men hvor den allerſidſte af dem ſidder, be-
gynder de goldeſte Stene. Og Himlen over dem,
den er af Iſ. Og der er ingen Vind, men Kulden
mørner Knoglerne, ſom var den Ild. Og der
gaar de, ſom lod ſig lede af deres onde Lyſt til
mere, og ſom begærede deres Næſtes Hus
og Huſtru, Svend og Pige, fæ eller hvad
hans er. Og de er pint af Hunger, og deres

Tarme er, som de var pustet ud. Og idelig
faster de sig hylende ned og sliffer Stenene
for Tørst.

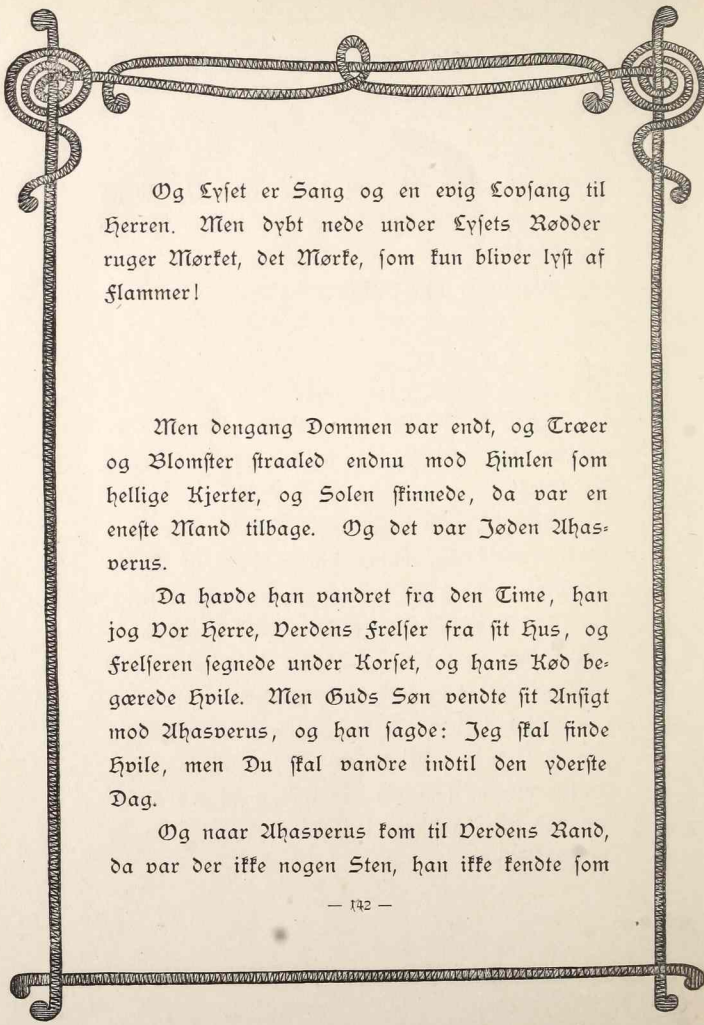
Og de er alle Saltstene.

Saaledes straffer Gud Herren, som er en
nidkær Gud, alle Syndere og nager dem i uende-
lig Pine.

Men de, som holdt hans Bud og var hans
Ord efterrettelig, bliver baaret bort af Engle-
hænder, og de stiger i en evigt skinnende Lust.

Og Englenes Smil er Toner, og deres favn-
tag Vellugt, og Sol og Maane og de straalende
Stjerner kysser de saliges Fodsaaler.

Og vor Jord vil forgaa og vor Himmel og
vor Sol og vor Maane og vore Stjerner. Men
Lyset bliver, som det var i Gud faders Tanke
fra Evighed og bliver i al Evighed og nærer de
saliges Skarer.

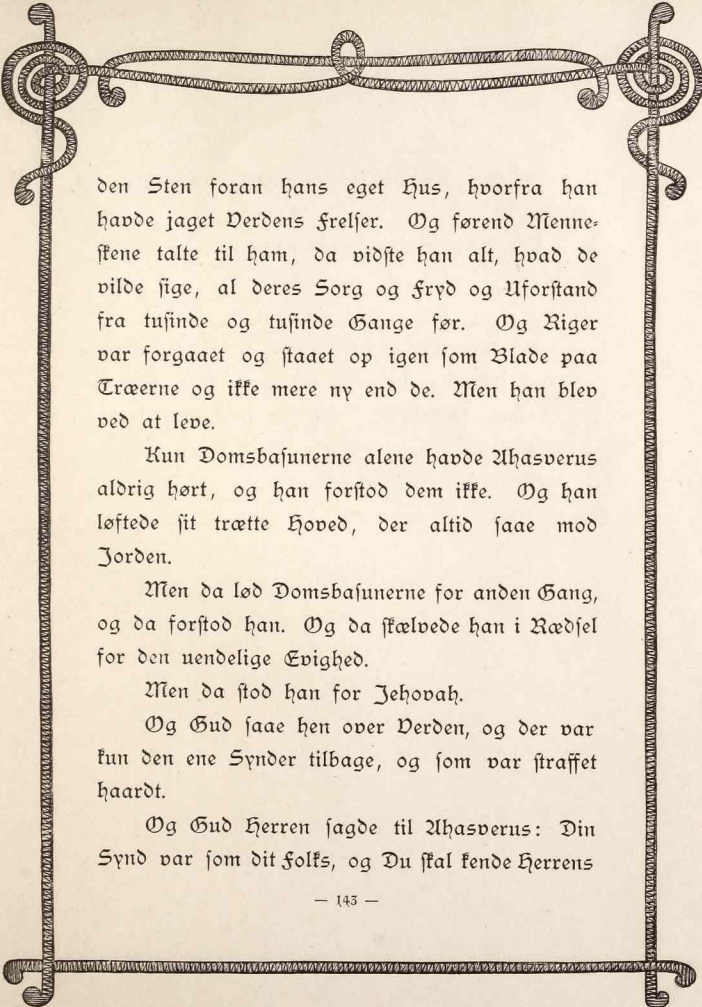

Og Lyset er Sang og en evig Lovsang til Herren. Men dybt nede under Lysets Rødder ruger Mørket, det Mørke, som kun bliver lyst af Flammer!

Men dengang Dommen var endt, og Træer og Blomster straaled endnu mod Himlen som hellige Kjerter, og Solen skinnede, da var en eneste Mand tilbage. Og det var Jøden Ahasverus.

Da havde han vandret fra den Time, han jog Vor Herre, Verdens Frelser fra sit Hus, og frelseren segnede under Korset, og hans Kød begærede Hvile. Men Guds Søn vendte sit Ansigt mod Ahasverus, og han sagde: Jeg skal finde Hvile, men Du skal vandre indtil den yderste Dag.

Og naar Ahasverus kom til Verdens Rand, da var der ikke nogen Sten, han ikke kendte som

den Sten foran hans eget Hus, hvorfra han havde jaget Verdens frelser. Og førend Menneskene talte til ham, da vidste han alt, hvad de vilde sige, al deres Sorg og Fryd og Uforstand fra tusinde og tusinde Gange før. Og Riger var forgaaet og staaet op igen som Blade paa Træerne og ikke mere ny end de. Men han blev ved at leve.

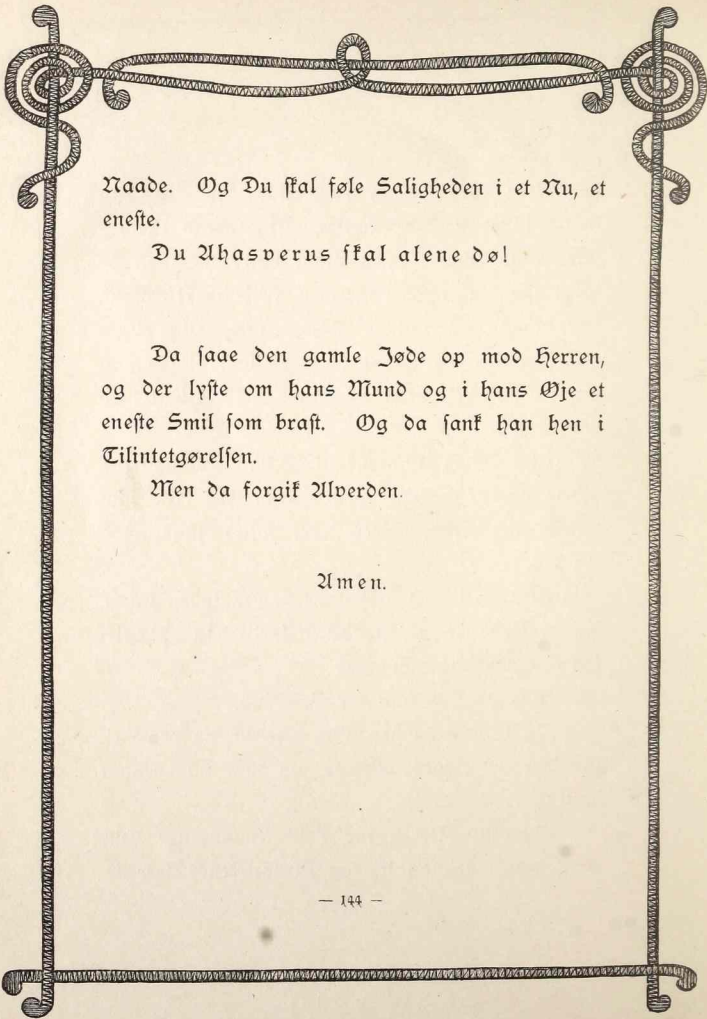
Kun Domsbasunerne alene havde Ahasverus aldrig hørt, og han forstod dem ikke. Og han løftede sit trætte Hoved, der altid saae mod Jorden.

Men da lød Domsbasunerne for anden Gang, og da forstod han. Og da skælvede han i Rædsel for den uendelige Evighed.

Men da stod han for Jehovah.

Og Gud saae hen over Verden, og der var kun den ene Synder tilbage, og som var straffet haardt.

Og Gud Herren sagde til Ahasverus: Din Synd var som dit folks, og Du skal kende Herrens

Naade. Og Du skal føle Saligheden i et Nu, et eneste.

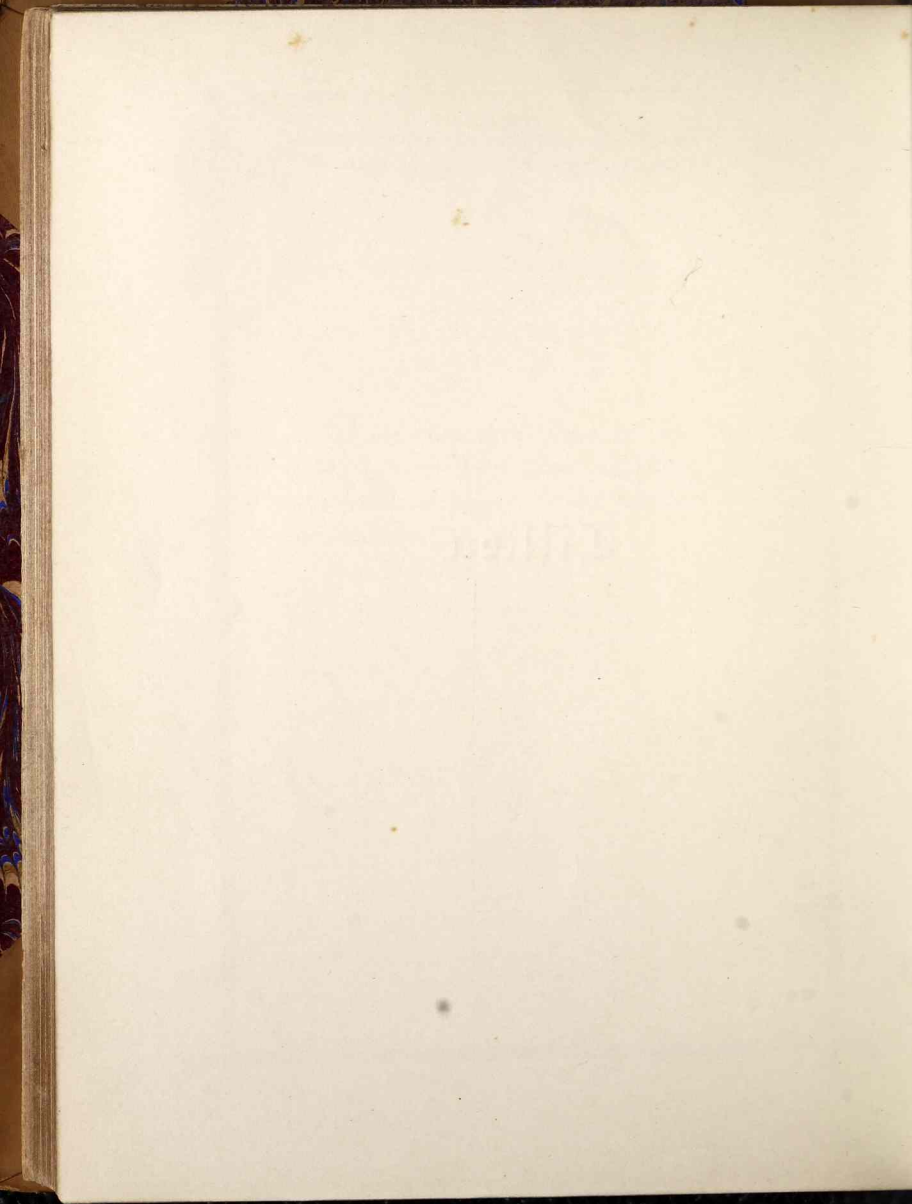
Du Ahasverus skal alene dø!

Da saae den gamle Jøde op mod Herren, og der lyfte om hans Mund og i hans Øje et eneste Smil som brast. Og da sank han hen i Tilintetgørelsen.

Amen da forgif Alverden.

Amen.

Tillæg.

ad pg. 1. J. Kr. Nyrop: Den oldfranske Heltedigtning. (Kbh. 1885) findes pg. 242—43 en fremstilling af Tristram og Isolde's Roman i dens oldfranske Skikkelse.

Den oldnordiske „Saga af Tristram og Isodd“ er udgivet og oversat af G. Brynjulfsen i „Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie“ (Kbh. 1851).

ad pg. 33. Sagnet om „Die Kinder zu Hameln“ fortælles hos Brødrene Grimm i Deutsche Sagen, I Bd., pg. 330—32 (Berlin 1816).

Julius Wolff har i sin „Der Rattenfänger von Hameln“ det Paafund, at Rottesfängereren maa vente i Staden indtil guldmaane. — Hverken han eller folkesagnet kender igrigt noget til Kærlighed imellem den fremmede Mand og Borgmesterens Datter.

ad pg. 65. J. Hægen, som mange andre Steder, berette førerne om en forfulgt Ustyldighed, der lyffeligt sprang over en fabelagtigt bred Kløft.

Heinrich Bystrivers Behandling af de geografiske Kendsgerninger i Hægen er, som man vil se, meget vilkaarlig.

ad pg. 71. Sagn om Riddere, der bryde deres Løfter til Dværgefonger findes saavel i ovenangførte Deutsche Sagen, I Bind „Der Scherfenberger und der Zwerg“, pg. 34—38) og i vor egen Sagnlitteratur (se f. Eks. om Hr. Erland Limbek i J. M. Thiele: Danske folkesagn. Tredje Samling. pg. 47 (Kbh. 1820)).

- ad pg. 87. Grimm: Deutsche Sagen, II Bd. (Berlin 1818) indeholder pg. 55—60 Momenter af Ridder Walthers Liv i Klofret Novalese.
- ad pg. 105. Til Grund for „Danffe Nætter“ ligge ingen paavifelige danffe Sagn.
- ad pg. 125. Handlingen i den lille Vife er felfopfundet. — Ifølge ovenanf. J. M. Thiele: Danffe folkesagn, Tredje Samling, pg. 103, var det en almindelig udbredt Overtro, at „naar man har klippet fine Nægle eller fit Haar, da maa det Afklippede enten brændes eller graves ned; thi dersom onde Menneffer faaer fat paa faadant, da kunne de dermed forgjøre den Person, fom har baaret det“. — Sammefteds, pg. 105, anføres den gamle folketro, at „Klæder, fom have tilhørt en Ufdød let henfalde, alffom Legemet raadner i Graven“.
- ad pg. 131. For „Alhajveri Dom“ ligger intet fremmed Motiv til Grund. — Hos J. Gräse anføres i: „Die Sage vom ewigen Juden“ (Dresden u. Leipzig 1844) pg. 16 Christi Ord til Alhajverus efter Chryfoftomus Dudulæus Westphalus: Ich will allhie ftehen und ruhen, aber du folt gehen biss an den Jüngften Tag“.

Bogens Omflag, Initialer og Rande ere komponerede med fri Benyttelfe af Motiver fra middelalderlige Manufcripter i Tiden fra det 10de til henimod det 15de Aarhundrede.

